Amigoe

BANISADR
... VS-steun...

Vandaag

99STE JAARGANG – No.: 278

VRIJDAG 3 DECEMBER 1982

UNIVERSITEIT AL WEKEN PLAT

Wetenschappelijk personeel in staking

Politie in Paramaribo slaat betoging uiteen

PARAMARIBO/DEN HAAG — De Surinaamse politie heeft gisteren met geweld een eind gemaakt aan een demonstratie van naar schatting 3000 studenten, die van de autoriteiten een oplossing eisen voor problemen aan de universiteit, waar door een staking van het wetenschappelijk personeel al enkele weken geen colleges meer worden gegeven. Vier personen raakten gewond toen de politie op de betogers insloeg. Zes studenten werden gearresteerd. De studenten, die geen toestemming hadden voor een demonstratie, wilden met hun mars door het centrum van Paramaribo kracht bijzetten aan de eis dat de Surinaamse overheid met een oplossing komt en de colleges aan de universiteit worden hervat. Zij hadden het beleidscentrum, het hoogste gezagsorgaan onder leiding van legerleider Bouterse, een ultimatum gesteld tot woensdagavond.

De problemen aan de universiteit van Suriname ontstonden al enkele maanden geleden toen het wetenschappelijk personeel niet akkoord ging met de benoeming, zonder overleg, van een „progressief" universiteitsbestuur door minister van Onderwijs, Harold Rusland. Het personeel ging in staking, toen een oplossing uitbleef, en sinds de opening van het collegejaar op 1 november wordt op geen enkele der faculteiten les gegeven.

Studenten van de medische faculteit formuleerden deze week een compromisvoorstel, volgens welk het bestuur van elke faculteit een lid voor het universiteitsbestuur aanwijst. De studenten eisten een oplossing van het beleidscentrum vóór woensdagavond. Toen deze oplossing niet kwam besloten de studenten gisteren tot de massale demonstratie, die werd ondersteund door middelbare scholieren. Maandag had de politie al een eind gemaakt aan een twee weken durende bezetting door medische studenten van hun wetenschappelijk instituut. In een daarop volgende demonstratie eisten de studenten het aftreden van minister Rusland.

Volgens de nationale voorlichtingsdienst vindt op het ogenblik overleg plaats tussen de autoriteiten en de faculteitsbesturen om te komen tot een oplossing van het slepende conflict. Het wetenschappelijk personeel heeft laten weten op geen enkele wijze te willen samenwerken met het door minister Rusland benoemde „progressieve" universiteitsbestuur.

Zoon Britse oud-minister van spionage verdacht

LONDEN — In de reeks spionageschandalen die Engeland dezer dagen bezighoudt, is donderdag weer een nieuwe naam opgedoken: de 36-jarige Robin Gordon Walker, zoon van een voormalig minister van Buitenlandse Zaken. Hij is woensdag in staat van beschuldiging gesteld krachtens de wet op de staatsgeheimen, wegens zorgeloos omspringen met officiele stukken.

Robin Gordon Walker werkt bij de Britse regeringsvoorlichtingsdienst. Zijn vader, die begin dit jaar overleed, is minister van Buitenlandse Zaken geweest onder het premierschap van Harold Wilson.

Over de zaak tegen Robin Gordon Walker zijn geen bijzonderheden bekendgemaakt. Hij zal in januari worden voorgeleid voor de rechtbank.

PALERMO — Een gemaskerde man heeft donderdag een van de machtigste mannen van de Mafia in de Siciliaanse hoofdstad Palermo doodgeschoten. Het was de zesde Mafiamoord in twee dagen.

De 70-jarige Domenico Bova werd vermoord op de zeer drukke groenten- en fruitmarkt van Palermo. De dader, een jongeman, vluchtte te voet, maar later werd een brandende auto gevonden die hij daarna moet hebben gebruikt.

De dood van Bova — door de plaatselijke politie aangeduid als een vooraanstaand Mafioso — brengt het aantal slachtoffers van de Mafia-oorlog op Sicilie dit jaar tot ruim 135.

Sri Lanka wijst VS-diplomaat uit

COLOMBO — De regering van Sri Lanka heeft de Verenigde Staten meegedeeld dat de eerste-secretaris van de Amerikaanse ambassade in Colombo, Kenneth Munro Scott, het land binnen een week moet verlaten wil hij niet tot ongewenst persoon worden verklaard. De Amerikaanse ambassadeur in Sri Lanka, John Reed, die bij de minister van Buitenlandse Zaken was ontboden om van de uitwijzing op de hoogte gesteld te worden, heeft gevraagd of Scott mag blijven tot zijn amtstermijn afloopt omtrent het midden van volgend jaar als hij aan president Junius Jayenwardene en diens kabinet zijn verontschuldigingen aanbiedt. Scott zou op een ontvangst en in een diplomatiek telegram hebben voorspeld dat Jayenwardene de presidentsverkiezingen van oktober zou verliezen. De president werd met overtuigende meerderheid herkozen.

Guerrilla naar Honduras uitgeweken

SAN SALVADOR — Salvadoriaanse guerrillastrijders hebben het hele noordoostelijke gebied van El Salvador verlaten, vijf strategische dorpen ontruimd en zich teruggetrokken naar Honduras. Dat hebben militaire autoriteiten woensdag in San Salvador verklaard. Eerder had de radiozender van het verzet "Venceremos" al melding gemaakt van een "tactische terugtocht". Volgens militaire autoriteiten waren 3000 man gesteund door A-37 vliegtuigen en Huey-helikopters naar het gebied gestuurd om de opstandelingen te verdrijven, die sinds het herfstoffensief vijf dorpen bezet hielden. Nadat de linies van de guerrillastrijders na heftige gevechten waren doorbroken, werden de strategische plaatsen Anamoros en Islique dinsdag verlaten aangetroffen, aldus officiele woordvoerders. Volgens hen was de burgerbevolking verdwenen en waren huizen en winkels geplunderd. Radio Venceremos meldde dat de guerrillastrijders bevel hadden gekregen zich terug te trekken, omdat zij de regeringstroepen uit noordelijke helft van de provincie La Union hadden gejaagd.

Guerrillastrijders hebben dinsdag door bomaanslagen het hele land een uur lang van electriciteit afgesneden. Woensdagavond was nog steeds veertig procent van El Salvador zonder electriciteit.

ÑAPA

Deze week

WILLEMSTAD — Vanuit het Princess Beach hotel vertrok gisteravond om acht uur de fakkelmars in het kader van stoppen met geweld tegen de vrouw. De mars telde een groot aantal deelnemers, waaronder een verrassend groot aantal mannen, aldus mevrouw Do Rego vanmorgen desgevraagd. In het Wilhelminapark aangekomen, werd een resolutie aan ged Winston Lourens en minister Mito Croes overhandigd (voor meer over deze resolutie lees op pag. 3). Vanuit Bonaire werd ook een solidariteits-boodschap van Nene Provence ontvangen namens alle Bonaireaanse vrouwen.

Gemayel wil hulp bij verdrijven Israeliers

Onrust in bergen rondom Beiroet

BEIROET — President Amin Gemayel van Libanon heeft om internationale hulp gevraagd bij het verdrijven van Israelische troepen in bergen rondom Beiroet als oplossing voor het sectarische bloedvergieten in streken onder een bezetting, aldus radio-Beiroet.

Gemayel plaatste zijn oproep toen leden van christelijke milities vochten tegen leden van Druzenmilities om het bezit van stellingen op heuveltoppen die door Israel waren ontruimd. Door het vertrek ontstond een veiligheidsvacuum in dorpen waar werd gestaakt uit protest tegen een aanslag op het leven van de Druzenleider Walid Jumblatt op woensdag. Jumblatt werd slechts licht gewond.

Op een bijeenkomst met de Amerikaanse bemiddelaar Morris Draper, officieren van het Amerikaans-Frans-Italiaanse internationale leger in Libanon en de ambassadeurs van Frankrijk en Italie, vroeg Gemayel om "prompte en doeltreffende maatregelen om de bergen te bevrijden van Israelische bezetting", aldus de radio.

De president zei tegen Draper en de anderen dat een permanente oplossing voor de onrust in de bergen het vertrek van de Israeliers eiste en de legering van het Libanese leger met de hulp van de internationale strijdmacht.

Maar de Israelische militaire woordvoerder, Eli Brosh, zei dat Israel niet van plan was uit de bergen weg te gaan "vooraleer we er zeker van zijn dat het Libanese leger in staat is zijn verplichtingen na te komen".

De Israeliers trokken gisteren weg uit de bergdorpen Aitat, Kayfoun en Souk El-Gharb. Anderhalf uur later begonnen de gevechten tussen de christenen en Druzen. Of er slachtoffers zijn gevallen is niet bekend, omdat de Israeliers de turbulente bergen hermetisch afgrendelden.

Door de aanslag op Jumblatts leven bleven gisteren ook in delen van Beiroet banken, winkels, bedrijven, scholen en andere instellingen gesloten. De Israelische woordvoerder zei vanuit het Israelische perscentrum net buiten Beiroet, dat zijn land alles deed wat het kon om de vrede en rust in het berggebied te herstellen.

Ondanks de greep die Israel op de streek heeft, heeft het zo te zien geen pogingen in het werk gesteld om de plaatselijke rivaliserende milities te ontwapenen. Brosh noemde de ontruiming van Aitat, Souk El-Gharb en Kayfoun "niet meer dan een routineverplaatsing van de regionale Israelische troepen". Libanese leiders, onder wie premier Chefik Wazzan, geven Israel de schuld van de telkens weer oplevende vijandelijkheden in Aley en de nabijgelegen streek van Shouf.

Nederlandse paters op Fillippijnen vervolgd

MANILLA — Twee Nederlandse priesters die werkzaam zijn in het noorden van de Filippijnen zullen wegens ondermijnende activiteit vervolgd worden. Er is bij hen communistische literatuur gevonden, zo heeft een woordvoerder van het ministerie van Defensie vandaag bekendgemaakt.

Het zijn de paters Theo Bandsma (60) en Herman Sanderink (57). Ze werden al op 8 augustus jl gearresteerd in hun huis in Villaverde, een dorp op ca. 225 kilometer ten noorden van de hoofdstad Manilla. De geestelijken werden niet gevangen genomen maar onder de hoede gesteld van hun bisschop.

Hun overste, pater Ernesto Amigleo van de Congregatie van de Onbevlekte Ontvangenis, zei dat de twee paters onschuldig waren. "In werkelijkheid zijn de stukken bij hen verborgen". Bandsma is dorpspriester in Villaverde en hoofd van een door de kerk geleide school. Hij werkt al 28 jaar op de Filippijnen. Pater Sanderink is al 21 jaar dorpspriester in het nabijgelegen dorp Diffun.

Op de Filippijnen is de laatste weken onenigheid gerezen tussen de regering en de kerk over priesters die onder meer van subversieve activiteit worden beschuldigd. Afgelopen woensdag nog deed president Ferdinand Marcos zijn beklag over het optreden van zulke "rebellenpriesters". Hij waarschuwde ervoor dat gearresteerde priesters niet meer zullen worden overgedragen aan de kerk maar gevangen zullen worden gezet.

De kerk zou namelijk geen vat op zulke "radicalen" hebben die hun illegale activiteit gewoon zouden voortzetten.

Guardian: staatsgreep in Brazilie verijdeld

President ontziet samenzweerders

LONDEN — Een poging van militairen tot staatsgreep in Brazilie die had moeten plaatsvinden twee dagen vóór de aankomst van president Reagan, is door de president, generaal Figueiredo, verijdeld. Dat heeft het Britse dagblad "Guardian" vandaag gemeld.

Volgens het blad, dat citeert uit militaire bronnen, behoorden de samenzweerders tot een groep officieren die hebben geprobeerd de telling te verhinderen van de stemmen in Rio de Janeiro om daarmee de verkiezing tot gouverneur te verhinderen van de voormalige balling Leonel Brizola, leider van de Democratische Arbeiderspartij. Omdat dit niet lukte, begonnen de officieren met de gedachte te spelen een coup te plegen "om een eind te maken aan de politiek liberalisatie", aldus de Guardian. De samenzweerders waren volgens het blad van plan zaterdag alle aanhangers van Brizola te arresteren en de radiostations in Rio te bezetten. "Brizola en misschien ook de tweede man van de partij, Senator Roberto Saturnino, zouden boven zee uit een helikopter worden geworpen", schrijft de Guardian dat eraan toevoegt dat de grote lijnen van het complot zijn bevestigd door niet-militaire bronnen binnen de regering in Brasilia.

Volgens de Guardian is het complot mislukt omdat steun van andere militairen, die hun superieuren op de hoogte brachten, uitbleef. Het Britse blad zegt verder dat generaal Figueiredo de minister voor de Strijdkrachten, generaal Pires, ervan heeft kunnen weerhouden de samenzweerders te arresteren. Figueiredo heeft gepleit voor discretere maatregelen om te voorkomen dat het imago van Brazilie op een kritiek moment zou verslechteren.

Reagan noodt astronaut uit Brazilie

SAO PAULO — President Reagan heeft gisteren Brazilie aangeboden een astronaut te zenden om bij verdere vluchten van het Amerikaanse ruimteveer met Amerikaanse ruimtevaarders mee te vliegen. Hij deed dit in een rede tijdens een bezoek aan Sao Paulo in Brazilie in het kader van zijn Zuidamerikaanse rondreis. De Braziliaan zou in de VS een opleiding kunnen krijgen.

Banisadr: VS steunen Ayatollah Chomeini

Reden voor steun: olie-belangen

AUVERS-SUR-OISE — De Verenigde Staten en zijn westerse bondgenoten hebben besloten het Iraanse regime van ayatollah Chomeini te steunen, ook al duidt Chomeini de VS aan met "grote satan" en zijn bondgenoten met "kleine satans". Reden voor de steun zijn oliebelangen. Dat heeft ex-president Bani-Sadr woensdag gezegd in een vraaggesprek met het Amerikaanse persbureau UPI.

Volgens Bani-Sadr is Groot-Brittannie een nauwe bondgenoot van de VS in een geheim spel van bewapening en economische versterking van het regime-Chomeini. "De steun van het westen aan Chomeini wordt voor honderd procent weerspiegeld in daden en uitspraken", aldus Bani-Sadr in zijn Franse woonplaats Auvers-sur-Oise. Hij voegde eraan toe dat er "betere kansen dan ooit" bestaan om de democratie in Iran te herstellen. "Chomeini ziet dit gevaar en terroristen komen hier dan ook iedere dag om te pogen ons te doden", aldus Bani-Sadr, wiens huis wordt bewaakt door de Franse politie. Bani-Sadr deelt het huis met zijn schoonzoon Massoud Rajavi, leider van de linkse guerrillabeweging Moedjahedien Chalq. Volgens Bani-Sadr leveren de VS en Groot-Brittannie wapens en onderdelen voor militaire uitrusting aan Iran, dat wordt gebruikt in de oorlog tegen Irak. Reden van deze hulp is het belang van de Iraanse olie, aldus de Iraanse ex-president. Volgens Rajavi heeft het regime van Chomeini sinds juni 1981 30.000 mensen geexecuteerd. Hij zegt die informatie te hebben van familieleden, registers van begraafplaatsen, ziekenhuizen en gevangenen.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: drs E.R. Wilsoe
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur: Frans Heiligers
Overige leden Redaktie: Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (adquisitie): Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties: Vance James, kantoor, tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers, tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis);
Fotografe: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel: 2222; fotografe: Olga Schats tel.: 2222

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Dr R.J. Fruinplantsoen 30, 2552 LH Den Haag, Nederland, tel.: 070-975886.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curaçao: Districo n.v. tel.: 70503, 7-5-4, 7-3-4. Gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000 Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.

Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland): NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Ingezonden stuk

Aanwinst

STEL JE VOOR: vrijdagavond, half 11 's avonds en je hebt zin in iets hartigs. Er is slechts één vrijdagavond per week, dus je gaat naar een van die luxe eettenten hier te eilande voor een glas wijn met een kleinigheid. En je keus valt op de Wine Cellar; net verbouwd en heropend, de moeite van het uitproberen waard! Je komt binnen en wordt gelijk verwelkomd door een gastvrouwe, die je de keuze voorlegt: met z'n tweetjes aan het hoekje van een verder lege tafel, bestemd voor ca. 10 personen of aan de bar. Je besluit aan de bar te gaan zitten, een origineel idee denk je en eigenlijk niet slecht, behalve dat je 't ijverige heen en weer geloop van serveersters enigszins bemoeilijkt.

Het glas wijn wordt echter prompt geserveerd en de menukaart is er even snel. Je vraagt om een simpele salade met de saus dressing apart geserveerd. Na 10 minuten krijg je een bord met een laagje rauwkost, goed verstopt onder een mayonaiseachtig geheel. Zó heb je het niet gevraagd, dus je stuurt het geval terug naar de keuken. Er ontstaat een discussie, de serveerster loopt enkele keren heen en weer tussen jou en haar baas en uiteindelijk komt "uw gastheer" naar je toe. "Zo is de salade besteld dus zo wordt het geserveerd" wordt je duidelijk gemaakt.

"Zo is het niet besteld", vertel je hem. Dat interesseert hem niet, zo staat het op het papiertje, dat hij in zijn hand houdt en de rest is zijn zaak niet. En bovendien is het niet de gewoonte om aan de bar te serveren.

Je raakt enigszins ontstemd door zijn onnodig grove reactie en houdt voet bij stuk: 't is jouw zaak niet hoe het op het papiertje staat, maar je hebt gevraagd om de saus dressing apart. Hierop deelt hij je mee dat hij de salade niet nog een keer gaat maken. Je kunt het zo nemen of er wordt verder niet meer geserveerd. Natuurlijk neem je dat niet. En als je diep verontwaardigd wil afrekenen voor de drankjes, word je als laatste belediging toegevoegd, dat je ook niet hoeft af te rekenen.

Je vraagt je af of je er nou echt zo armoezaaierig uitziet of dat hij denkt dat de 2 gratis drankjes je geheugen dermate zullen aantasten, dat je de ontvangen behandeling vergeet. Echt een aanwinst voor het uitgaansleven deze heropende Wine Cellar.

M.SCHOPMAN
M.BERENDS.

COMMENTAAR NICO CORNELISSE

De versie van de eigenaar van het nieuwe restaurant luidt geheel anders. De betreffende dames kwamen om elf uur binnen, op een tijdstip dat de keuken eigenlijk al gesloten was. Het viel het personeel toen al op dat een van de dames niet zo netjes gekleed was; een niet zo schone overall en daarbij nogal luidruchtig. De dames wilden een kleinigheid gebruiken. Het werd een uiensoep en een mixed salad met cheese-dressing. Die heb ik toen zelf klaargemaakt en de roquefort-cheese-dressing er direct opgedaan. Misschien begrijpt de dame in kwestie niet dat onder een mixed salad in het algemeen 'rauwkost' wordt begrepen. Culinair gezien moet een cheese-dressinger mayonaiseachtig er uitzien. Het bord met de salade werd toen ruw op de bar gesmeten, met de opmerking: Zeg Nico dat hij onmiddellijk een nieuwe salade gaat maken met de dressing apart, zodat zij die zelf er op kon doen. Ik heb dit toen geweigerd, daar het geheel er prima uitzag. De dame werd toen erg persoonlijk, waarna ik haar de drankjes en de op de bar aanwezige snacks maar aanbood, doch er niets voor voelde een nieuwe salade te gaan maken, die er dan toch wel niet naar wens uit zou zien. Nadat alle snackbakjes waren geledigd en het personeel nog wat beledigd, begaven de dames zich uiteindelijk naar de uitgang. Een dik half uur later!

Het restaurant is pas kort open, het nieuwe personeel, bestaande uit 10 man, is uiteraard nog niet volledig ingewerkt en weet dergelijke situaties nog moeilijk het hoofd te bieden en kan het persoonlijk opvatten. Wij houden ons overigens het recht voor zich misdragende, of niet netjes geklede personen de toegang tot de zaak te ontzeggen.

Hoewel een der dames een zusje is van de eigenaar van het bekende restaurant Bistro Le Clochard, geloof ik niet dat Freddy Berends hier iets mee te maken heeft. Ik ken hem als een zeer consentieuze restaurateur. Aan de Amigoe onze dank voor het gelegenheid geven van commentaar.

NICO CORNELISSE

NASCHRIFT II:
Wat de redactie betreft, is de discussie over dit onderwerp hiermee besloten.

VERKOOPPUNTEN
losse nummers "Amigoe"
Curaçao Plaza-hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstr. 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp, Punda
Otrabanda en Promenade
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Mensing Caminada
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Boekhandel Eddine
Novo's book and Giftshop
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Chu, Breedestraat (O)
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Majestic, Breedestraat (O)
Roodeweg t/o Holsum Bakery
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/ Rio Canario
Job, Colebra Berde

WILLEMSTAD — Vanuit zijn broekzak verloor een man 300 gulden. Hij vermoedt dat dit feit zich voorgedaan had toen hij zich in een pensioen op Seroe Domi bevond. Bij het doen van aangifte bleek dat deze man iets te diep in het glaasje gekeken had.

Heer Bommel en de Antiloog

01221 — Rechter Warsloper keek enigszins verbaasd, toen Tom Poes en Krummknikker Kop zijn kamer binnenkwamen.

"Deze meneer weet, hoe hij jongeren moet aanpakken," legde Tom Poes uit. "Hij is een Denker."

"Daar heb ik wel eens van gehoord," gaf de rechter welwillend toe. "Hoe kan men de rechtzaal binnendringende kwaadwilligen zo aanpakken, dat ze goed worden? Dat is de vraag, die ik me stel, en die ik u voorleg."

"Goed worden kan niet," verklaarde de wijsgeer. "Alles wat je denkt is kwaad. Mijn volgelingen moeten goed schijnen, want men beoordeelt naar de schijn. Daarop is de wereld gebouwd, en daarom heb jij die jurk aan, en zit je op een hoge stoel."

"Daar zegt u wat," zei meester Warsloper verrast. "Als de verdachten goed zouden schijnen schieten we al een heel eind op. Want het is beter om voor het goede te zijn dan tegen het kwade."

"Je moet oppassen," vermaande de grijsaard. Hij ging gemakkelijk zitten en stak vermanend een vinger op.

"Jouw vak is recht," vervolgde hij. "En recht is macht, even goed als de vooruitgang achteruit gaat. Wie toelaat, dat een ander macht krijgt gaat zelf ten gronde. Daarom moet je achteruit gaan en zorgen, dat machtzoekers deugdzaam lijken."

"Wat bedoelt u?" vroeg de rechtgeleerde, zich oplettend voorover buigend.

"Laat ze maar aan mij over," verduidelijkte de Denker. "Dan ben jij er van af, en ze kunnen mijn lege pan vullen als ik mijn volle pan over ze uitstort."

Vriendelijk en duidelijk

WILLEMSTAD — Minister van Antilliaanse Zaken, Jan de Koning, is een vriendelijk mens maar probeert wel duidelijk te zijn, naar hij zelf zegt. In de beantwoording gisteren van de verschillende vragen van de aanwezige journalisten was De Koning inderdaad "vriendelijk en duidelijk" in zijn antwoorden.

Wat zegt De Koning over de positie die Nederland zal innemen op de Ronde Tafel Conferentie van volgend jaar?

"Niets, want ik moet nog met mijn ministerraad overleggen. In december of uiterlijk in januari hoop ik dat het Nederlands kabinet daarover een beslissing neemt".

Op de vraag van een verslaggever of het nu zo moeilijk is om van de Nederlandse regering een standpunt te krijgen antwoordt hij: "Van de Nederlandse regering niet; van een Nederlandse minister is het onmogelijk. Wij leven in collegiaal bestuur".

Over mogelijke conflicten tussen de centrale regering en de Arubaanse overheid na benoeming van kandidaat-gezaghebber Pedro Bislip, zegt De Koning dat hij een conflict niet waarschijnlijk acht. "Er viel ook niets anders te verwachten, dat hij (Pedro Bislip, RED) de wettelijk voorgeschreven handelingen zal verrichten. Natuurlijk zijn in het Statuut en de ERNA allerlei onregelmatigheden voorzien en wordt er een oplossing voor aangegeven maar ik denk niet dat we die artikelen nodig zullen hebben".

Over de mening op de Antillen dat 70% van de ontwikkelingsgelden terugvloeien naar Nederlandse bedrijven, zegt minister De Koning: "Het geld gaat terug naar Nederland maar je hebt dat geld gekregen om goederen te kopen. Het belangrijke is dat die goederen naar de Antillen gaan. Dat is de bedoeling. Waar dat geld heen gaat is geen goede vraagstelling. Het belangrijke is dat de projekten die je in de Antillen wil realiseren, tot stand komen. En waar dat geld heen vloeit geeft niks".

Heeft minister De Koning een persoonlijke mening over meningsverschillen tussen Curacao en Aruba? "Nederlandse ministers hebben nooit persoonlijke meningen".

KRALENDIJK — Afgelopen week bracht de Arubaanse groep Voz y Landia een bezoek aan Bonaire waar men werd ontvangen door gedeputeerde Julio Angela. Deze groep heeft al twee maal een songfestival georganiseerd en vooral het afgelopen jaar bleek dit met 17 scholen en 34 deelnemers een succes. Van de zangprestaties van de kinderen is een langspeelplaat opgenomen, die ten behoeve van gehandidapte kinderen verkocht wordt. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat wanneer Voz y Landia over enkele jaren het eerste lustrum zal vieren, er een interinsulaire wedstrijd zal worden uitgeschreven. Bij de foto de Arubaanse commissie Voz y Landia samen met gedeputeerde Julio Angela.

Agent-zijn niet gemakkelijk

WILLEMSTAD — In dit tijdperk waar vele normen een andere inhoud hebben gekregen, is het niet gemakkelijk politie-agent te zijn. Aldus verklaarde minister van Justitie mr Mito Croes gisteren tijdens de beediging van 30 politie-agenten.

Volgens hem moet vlak daarnaast wel het feit geplaatst worden, dat het werk zijn eigen voldoening geeft. De voldoening te weten dat je een positieve en concrete bijdrage levert aan de vorming van een gezonde gemeenschap, waar geen plaats is voor criminaliteit. Minister Croes vroeg de kersverse agenten om het vertrouwen dat het volk in hen heeft, niet te beschamen. Want door gehoor te geven aan de oproep de gemeenschap te beschermen, hebben deze agenten een voorbeeld gegeven aan anderen om hen te volgen, zo verklaarde min. Croes tot slot.

Personalia

FLOOR BOONMAN herdacht op 1 december het teit, dat hij vijftig jaar geleden intrad bij de Kruisvaarders van Sint Jan. Sedert 1946 is hij werkzaam op Brakkeput. Eerst als surveillant in het internaat, later in wat de "timmerwinkel" werd genoemd en vervolgens aan de technische school van Brakkeput, terwijl hij ook een bijdrage leverde aan het werk van het Vakantieoord van het Wit Gele Kruis. Hij viert zijn jubileum eerst in de kring van zijn familie en van de Kruisvaarders in Nederland. Volgens plan wordt eind januari of begin februari zijn gouden feest op Curacao gevierd. Het adres in Nederland is Fam Boonman. Kroonwijk-singel 5, 4501 KD Oostburg, Nederland.

Zakenvaria

VAN WETRAM investment corporation nv (Curacao) werden in 1978 de statuten gewijzigd, bij welke gelegenheid het kapitaal werd gebracht op twee miljoen gulden (Ned. crt) in aandelen van één mille welk kapitaal meteen geplaatst werd. Als gematigde trad op mr Cornelis D. Lind.

HOLEC INTERNATIONAL nv (Curacao, 1978) opgericht door Antilliaanse trustmij nv en NV Fides, heeft beleggingsdoeleinden. Het kapitaal werd bepaald op tien miljoen gulden (Ned. crt) in aandelen van één mille, waarvan tweeduizend preferente aandelen; het gehele kapitaal werd meteen geplaatst waarbij Antilliaanse trustmij de preferente aandelen voor zijn rekening nam en Fides de gewone aandelen. Met de directie werd belast Fides nv.

ARTSENLAB nv (Curacao, 1979), opgericht door Jeanette A. de Haak en Agatha V. Balentina, heeft als doel het verrichten van laboratoriumbepalingen. Het kapitaal werd bepaald op vijftig mille, in aandelen van één mille, waarvan er tien werden geplaatst, gelijkelijk verdeeld over beide oprichters. Met de directie werden de beide oprichters belast, waarbij De Haak de technische zaken voor haar rekening neemt en haar collega algemeen directrice is.

INDJU NV (Curacao) heeft in 1978 zijn statuten laten wijzigen en bij die gelegenheid zijn kapitaal vastgesteld op 600 duizend dollar, in aandelen van 100 dollar, welk kapitaal meteen geplaatst werd. Als gemachtigde trad op mr Cornelis D. Lind.

CARIBBEAN YACHT construction and charter company nv (Curacao, 1977) met als oprichters drs Robert H Marseilla uit Rotterdam en mr E de Weygers, ook uit Rotterdam, heeft als doel de uitoefening van het zeescheepvaartbedrijf, het verhuren van zeeschepen enz. Het kapitaal werd bepaald op anderhalve ton in aandelen van één mille, waarvan 30 preferente aandelen, waarvan de oprichters ieder 15 preferente en één gewoon aandeel voor hun rekening nemen. Met de directie werd NV Fides belast.

NV HEERBAAN (Curacao, 1978) met als oprichters CCC nv en NACC nv, heeft beleggingsdoeleinden. Het kapitaal werd bepaald op 1.825.000 gulden (Ned. crt), in aandelen van één mille, waarvan 365 preferente aandelen; van de gewone aandelen zijn er 1.460 meteen geplaatst., gelijkelijk verdeeld over de oprichters Curacao corp co (CCC) en Netherlands Antilles corp co; met de directie werd CCC nv belast.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend dat met ingang van 3 DECEMBER 1982 de hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen, per aangegeven hoeveelheid, voor wat betreft het eilandgebied BONAIRE als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel per collo	hoogst toelaatbare prijs aan de consument per eenheid	
The B:OOKE BOND	96/20 x 2 gr.	f. 106,59	f. 1,23	+ f. 0,06
	72/50 x 2 gr.	f. 160,29	f. 2,47	+ f. 0,16
	36/100 x 2 gr.	f. 150,16	f. 4,63	+ f. 0,30
Melkpoeder COAST	24/400 gr.	f. 56,53	f. 2,54	— f. 0,01
	12/1000 gr.	f. 64,29	f. 5,79	— f. 0,02
	6/2000 gr.	f. 60,54	f. 10,90	— f. 0,05
(instant)	24/400 gr.	f. 58,97	f. 2,65	— f. 0,02
(instant)	12/900 gr.	f. 63,10	f. 5,68	+ f. 0,01
(instant)	6/1800 gr.	f. 59,16	f. 10,65	— f. 0,51
(instant)	6/2500 gr.	f. 79,58	f. 14,32	+ f. 0,01
FRISIANA (instant)	24/400 gr.	f. 59,06	f. 2,66	+ f. 0,07
(full cream)	24/1 lbs.	f. 63,62	f. 2,86	+ f. 0,99
(full cream)	6/5 lbs.	f. 70,57	f. 12,70	+ f. 4,71
Melk in blik COAST (ongesuikerd)	48/410 gr.	f. 38,13	f. 0,88	—
NESTLE (gesuikerd)	120/78 gr.	f. 31,62	f. 0,29	— f. 0,03
(gesuikerd)	72/113 gr.	f. 26,74	f. 0,41	— f. 0,09
(gesuikerd)	48/397 gr.	f. 46,27	f. 1,07	— f. 0,22
Roomboter BRUUN	96/178 gr.	f. 199,79	f. 2,31	—
	48/397 gr.	f. 190,38	f. 4,40	—
	12/2235 gr.	f. 300,03	f. 27,75	— f. 1,97
Gezouten vlees ALLE MERKEN Tails (staart)	35 lbs.	f. 54,41		
	1/2 kg.		f. 2,11	+ f. 0,05
Singles (gez. vlees met vet)	35 lbs.	f. 125,80		
	1/2 kg.		f. 4,87	— f. 0,05
Ribblets (ribben)	35 lbs.	f. 61,50		
	1/2 kg.		f. 2,38	— f. 0,08
Gezouten vlees ALLE MERKEN Brisket (gez. vlees zonder vet)	35 lbs.	f. 125,80		
	1/2 kg.		f. 4,87	— f. 0,05
Snouts (snuit)	35 lbs.	f. 50,38		
	1/2 kg.		f. 1,95	— f. 0,11

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen zijn uiteraard toelaatbaar.
Prijsverhogingen en prijsverlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.

N.B.: + verhoging
— verlaging

Namens de plv. Directeur
DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN
AFD. BONAIRE.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Mona Lisa om 19.30 uur.

Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

Rotary: iedere woensdag om 12.30 uur meeting-Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

Grupo Teatral: optredens vastgelegd

KRALENDIJK — De Grupo teatral Bonairiano heeft besloten van alle producties een archief bij te houden. In dit licht bezien heeft men dan ook besloten om alle uitvoeringen voor het nageslacht te behouden. Vroegere uitvoeringen als Appel of Pera en Spiritu den cas zijn dan ook reeds op videoband vastgelegd.

Ook de laatste twee uitvoeringen die met zoveel succes gebracht werden Corda riba mi nervionan en Pé y Bechi werden door Herbert Cicilia gefilmd. Grupo teatral heeft eveneens een zeer uitgebreide verzameling foto's en ook die zullen in het archief opgeborgen worden, terwijl ook een van de plannen zal zijn om een bibliotheek speciaal gericht op de theaterwereld bij te houden. Daarvoor zullen ook andere toneelgroepen benaderd worden en verzocht worden hun gespeelde werken voor de bibliotheek af te staan, zodat lokale groepen van de toneelboekjes ook weer gebruik kunnen maken.

Voorzitter van Grupo Teatral Rudy Domacassee bezit reeds een uitgebreide sortering toneelwerkjes, maar ook boeken die het technische gedeelte van het toneelspelen behandelen, zoals licht, geluid, decor en regie. Vermoedelijk zullen ook deze boeken in de bibliotheek geplaatst worden.

Welzijnszorg: overzicht van 83 plannen al klaar

KRALENDIJK — Op het bureau van de afdeling Welzijnszorg is reeds een overzicht van de voorgenomen activiteiten voor 1983 van het welzijnswerk op Bonaire en de andere eilanden aanwezig, terwijl er bovendien gezamenlijk wordt gewerkt aan een beleidsnota die in het tweede kwartaal van 1983 zal verschijnen. Volgens een mededeling van deze dienst, werden de geeigende taken van het bureau zoals coordineren en adviseren nogal eens verschoven naar meer uitvoerende taken.

Het peilen van echt bestaande behoeften in verband met planning en acties bleek een moeilijke zaak het afgelopen jaar en voor deze dienst bleek het zeer teleurstellend, dat vaak bij aanvang gedane beloften en afspraken bij contacten in de verschillende werkvelden niet nagekomen werden.

In 1981 heeft het bureau Welzijnszorg participatie gekregen bij de nu geintegreerde onderdelen van de gezondheidszorg op Bonaire en eveneens in de Indicatiecommissie. Deze laatste commissie is voortgekomen uit de werkzaamheden die voorzien in een objectieve hulpverlening en verdeling met betrekking tot opname in het Cas di Sosiego. Bij het bejaardenwerk zelf hebben de contacten van het bureau het afgelopen jaar voornamelijk gelegen in het geven van de cursus voor bejaardenverzorgster en de actie voor de aangepaste bus voor de bewoners van het bejaardenhuis.

Sedert 1981 is het bureau Welzijnszorg betrokken bij drie nieuwe activiteiten waarvoor het bureau zelf het initiatief nam of er minstens bij betrokken was.. Dat waren het opnieuw tot leven brengen van de stichting Reclassering en Kinderbescherming, de vakantiebezigheden voor buurthuizen en tenslotte het eerste deel van de actie om Bonaire schoon te maken en te houden.

OP BELANGRIJKSTE PUNTEN GEEN ACCOORD

Commissie van 7 in eindconclusie

Hechte unie-vorm lijkt onmogelijk

WILLEMSTAD — Op basis van besprekingen tussen het Arubaanse lid van de Commissie van Zeven en zijn overige collega's, concludeert de commissie in haar eindrapport dat er niet voldoende basis is voor een "hecht en duurzaam samenwerkingsverband" tussen Aruba en de Nederlandse Antillen, iets wat door de commissie als voorwaarde wordt gesteld voor het verlenen van een aparte status aan Aruba.

Op het moment dat Aruba uit het Antilliaanse staatsverband treedt is het verkieslijk dat er een gelijktijdige overdracht van alle taken en bevoegdheden plaatsvindt in plaats van een geleidelijke, aldus het eindrapport van de commissie van Zeven.

De commissie stelt in haar rapport dat als Aruba op een verantwoordelijke wijze de taken wil overnemen die het krijgt toebedeeld op het moment dat het de status van land binnen het Koninkrijk krijgt, een degelijke voorbereiding hierop nodig is.

Aruba heeft een projectbureau ingesteld dat een nieuwe bestuursstructuur voor het eiland moet ontwerpen en de gevolgen van overname van taken en bevoegdheden moet bestuderen. Bij haar werkzaamheden zal dit projectbureau de medewerking van de Nederlandse Antillen en van Nederland zeer zeker nodig hebben, aldus het rapport.

Volgens de commissie moeten er afspraken worden gemaakt met de Nederlandse Antillen om te verzekeren dat het bureau de vereiste medewerking ook daadwerkelijk krijgt. Nodig is met name, bijstand van het departement van Staatkundige Struktuur en het departement van Financien. Nederland zou bijstand moeten verlenen voor zover deze bijstand lokaal zelf niet beschikbaar is.

Ervan uitgaande dat Aruba de status van land zal hebben binnen het Koninkrijk heeft de commissie getracht te komen tot een overeenstemming over een pakket van onderwerpen dat behandeld moet worden door de Unie, het samenwerkingsverband dat er tussen de Nederlandse Antillen en Aruba zal moeten worden geschapen. Over de vorm van deze Unie tussen Aruba en de andere vijf eilanden bestaat overeenstemming volgens de commissie. Echter, het is niet gelukt te komen tot een overeenstemming over de bevoegdheden en taken die de Unie-overheid zal hebben. Terwijl de Commissie het nodig acht dat wetgeving op verschillende terreinen, rechtspraak in twee instanties, exploratie van bodemrijkdommen en een monetaire samenwerking essentiele onderwerpen zijn voor een Unie waarin hecht en duurzaam moet worden samengewerkt, is het Arubaanse lid van de commissie, mr. Hendrik Croes het hier niet mee eens. Hij acht een hechte en duurzame samenwerking zonder inbegrip van deze onderwerpen ook wel mogelijk. Er is volgens de Commissie dus geen voldoende grond voor een hecht en duurzaam samenwerkingsverband tussen Aruba en de Nederlandse Antillen.

WILLEMSTAD — Op het exercitie-terrein van de politie opleidingsschool te Rio Canario vond gistermorgen beediging plaats van een klas van dertig aspirant-agenten door de hoofdcommissaris van politie, Johan Oldenboom. Op de foto: een van de aspirant-agenten legt de eed af bij de hoofdcommissaris. Links van hoofdcommissaris Oldenboom: Frank Willem, stafchef van het hoofdcommissariaat.

Voor meer informatie lees pag. 6.

ABVO: Soepelere belastingaftrek noodzakelijk

WILLEMSTAD — De vakbond ABVO wil dat de landelijke en eilandelijke overheden een regeling treffen voor een soepelere aftrek van belasting van overheidswerknemers.

ABVO-voorzitter, Frits Brito legde gisteren in het programma van de vakbond op Z-86 uit dat door het progressieve belastingstelsel er vaak veel geld tegelijk wordt afgetrokken van het salaris van een overheidswerknemer waardoor deze niet aan zijn financiele verplichtingen kan voldoen. Doordat de overheidswerknemer hiervan niet op de hoogte wordt gesteld en het pas merkt wanneer hij zijn loonzakje in handen krijgt, wordt hij verplicht om op korte termijn een oplossing te zoeken. Dit kan hem ongewild in moeilijkheden brengen, aldus Brito.

Met de minister en gedeputeerde van Financien is een gesprek aangevraagd om tot regeling te kunnen komen voor een soepelere aftrek van belastingen.

Modeshow van ASV

WILLEMSTAD — De Antilliaanse secretaressen vereniging ASV organiseert morgen, zaterdag 4 december in samenwerking met het Ciro's Alta Moda een modeshow in het Holiday beach hotel. De muzikale omlijsting wordt verzorgd door "The young blood" en Ced Ride. Kaarten zijn tegen betaling van 20 gulden per persoon te verkrijgen bij de leden van de ASV, Ciro's Alta Moda of die avond bij de ingang.

Kunstmarkt

WILLEMSTAD — Vóór het Postkantoor Punda is zaterdag (morgen) 4 december de gehele dag de kunstmarkt. Er wordt van alles te kijk en te koop gesteld; tekeningen en schilderijen, bloemen, glaswerk, boeken en ceramiek. Tevens zijn er drankjes en hapjes verkrijgbaar terwijl er ook muziek en toneel is. Iedereen is van harte welkom.

Bejaardenzorg op Curacao

WILLEMSTAD — In het programma "Wat zeggen zij ervan" zijn zaterdag 4 december twee mensen aan het woord die nauw betrokken zijn bij de bejaardenzorg op Curaçao. Zuster Modesta, directrice van het bejaardenhuis Huize Welgelegen en Audrey Janga, van de dagopvang voor bejaarden komen vertellen over de situatie op het gebied van bejaardenzorg en over de plannen voor verbetering.

Deze uitzending van "Wat zeggen zij ervan" zal de laatste zijn voor het jaar 1982, in verband met vakantie van gastvrouw Anneke van Arkel.

De eerste uitzendingen van het nieuwe jaar kan men verwachten op 8 januari 1983.

Vlooienmarkt RC Keyclub

WILLEMSTAD — De Key club van het Radulphus college houdt morgen, zaterdag 4 december een vlooienmarkt op het Wilhelminaplein van tien uur 's morgens tot zeven uur 's avonds. Doel van de markt is geld te krijgen ten bate van de school voor auditief gehandicapte kinderen. Er zijn verschillende attracties zoals plantenverkoop, kleding, boeken en eten terwijl er ook muziek is van een band en DJ.

Ongebruikt geld blijft beschikbaar

Min De Koning tevreden over bestedingsgedrag eilanden

WILLEMSTAD — Het stuwmeer van Antilliaanse ontwikkelingsgelden is langzamerhand ingeteerd waardoor moet worden volstaan met geld dat per jaar beschikbaar komt. Dit is een gelukkige omstandigheid want dat wijst erop dat de ontwikkelingsactiviteiten in de afgelopen jaren zijn toegenomen zodat de reserves zijn gebruikt en het jaarlijkse bedrag vrijwel in zijn geheel ook zal worden gebruikt, aldus minister van Nederlands-Antilliaanse Zaken, drs Jan de Koning, gisteren voor zijn vertrek naar Aruba, vanwaar hij vanmiddag naar Nederland reist.

In totaal zal er voor 1983, voor de lopende projecten alleen, tegen de 145 miljoen gulden nodig zijn. Hiervan zal 134 miljoen worden uitgegeven aan meerjarenprojecten en 11 miljoen aan sociaal educatieve en culturele activiteiten. Het merendeel van de projecten in uitvoering geschiedt op Curaçao. Daarnaast komen er nog nieuwe projecten en projecten van de Landsregering die samen zo'n 23 miljoen gulden gaan kosten.

Voor de nieuwe projecten zal in de komende jaren een zwaarder accent worden gelegd op de kleine eilanden opdat er een meer evenwichtige verdeling van de ontwikkelingsprojecten over de eilanden komt, aldus minister De Koning.

DRS JAN DE KONING
.....zwaarder accent.....

Het geld wat dit jaar niet is gebruikt, wordt overgeheveld naar volgend jaar zonder dat dit invloed heeft op het bestedingsplafond van 1983. Het geld wordt namelijk doorgeboekt ten behoeve van het eiland aan wie het aanvankelijk was toegewezen. Minister van Ontwikkelingssamenwerking, Leo Chance, voegde daaraan toe dat hij een beleid zal gaan voeren waarin projecten die klaar zijn voor uitvoering of waarvan de voorbereiding bijna rond is, zoveel mogelijk over de eilanden worden verspreid en gefinancierd om te voorkomen dat het geld, over de jaren heen, moet worden overgeboekt en over enige tijd niet meer bereikbaar is.

Volgens minister De Koning is de vorming van het stuwmeer ontstaan omdat er niet voldoende goede projecten aanwezig waren en omdat uitvoering van die projecten teveel tijd in beslag nam. Nu echter is het aantal projecten opgevoerd, alsmede het tempo van uitvoering van die projecten. Een verdere opvulling van het stuwmeer kon hierdoor worden gestopt en een leegloping ervan worden gerealiseerd. Op dit niveau zal verder moeten worden gewerkt, aldus minister De Koning.

Op de vraag of Nederland vaak niet te strenge voorwaarden stelt, antwoordde de minister dat juist het tegendeel vaak waar is. Slechte, niet nauwkeurig geformuleerde voorwaarden komen volgens hem veel vaker voor, wat heel slecht is. "Het is (een kwestie van) goed voorbereiden, goed weten wat je gaat doen, in welke tijd je het gaat doen; dat is het halve werk".

Over het algemeen was De Koning tevreden over zijn bezoek aan de Antillen, gedurende welke hij met de vier eilandgebieden overleg heeft gepleegd over de besteding van de ontwikkelingsgelden die Nederland voor de Antillen beschikbaar stelt.

Het volgende bestedingsoverleg zal waarschijnlijk in mei of juni plaatsvinden, ongeacht het resultaat van de te houden Ronde Tafel Conferentie.

Door personeelskosten en energieverbruik

1.6 miljoen verlies Curacao Hilton Hotel

WILLEMSTAD — Hoge kosten van personeel en energiegebruik waren de voornaamste oorzaken voor het verlies van 1.6 miljoen gulden van Hotelmaatschappij Piscaderabaai over 1981. Dit verlies is geleden ondanks een gemiddelde bezetting van 67.2% van het Curacao Hilton Hotel. De gemiddelde prijs per kamer steeg in 1981 met 14.9%.

De hotelmaatschappij zegt in haar verslag dat het dringend nodig is dat de overheid een oplossing zoekt voor de hoge kosten van energieverbruik daar de energiekosten op Curacao zeker 40% hoger liggen dan de gemiddelde kosten in andere plaatsen in de regio.

In 1981 is ongeveer 5.1 miljoen gulden betaald aan salarissen en sociale lasten wat de helft is van het totale inkomen. Het is volgens Hotelmaatschappij Piscaderabaai nodig dat er meer flexibiliteit komt in arbeidsvoorwaarden en bovendien een grotere efficiency en toewijding worden bereikt door alle betrokken partijen in de operatie van het hotel.

Voor de toekomst hoopt de directie dat door uitvoering van het renovatieproject van het eilandgebied Curacao het hotel er beter uit gaat zien wat zal leiden tot een grotere voldoening van de gasten en betere financiele resultaten.

Zoals in het geval van het Curacao Plaza Hotel zijn de vooruitzichten dat het hotel kan blijven draaien onder de veronderstelling dat de overheid bereid zal zijn geld beschikbaar te stellen voor betaling van bepaalde schulden en uitstel van betaling te verlenen van schulden aan de overheid. Anders zou de toekomst van het Curacao Hilton ook onzeker zijn.

Informatie: Radio Statia komt zeker

WILLEMSTAD — De bestellingen zijn gedaan voor een radiostation op Sint Eustatius. In februari zal een en ander op Statia aankomen, waarmee gezegd wil zijn, dat Statia zijn radiostation krijgt. Zo blijkt uit Information, het officiele orgaan van de Statiaanse eilandelijke overheid. In 1979 ging het verzoek voor een vergunning voor een dergelijk radiostation naar de centrale regering. Tot op heden toe heeft men officieel niets van de betrokken bewindsman gehoord, aldus Information. Wel kreeg het hoofd van de eilandelijke voorlichtingsdienst James (Chuchubi) Maduro brieven van Landsradio met de mededeling dat als aan bepaalde eisen niet wordt voldaan het radiostation er nooit zou komen. Uit Information wordt niet duidelijk om welke voorwaarden het gaat. Ondertussen is premier Don Martina vanuit Statia benaderd evenals de minister van Verkeer en vervoer Rudy Ellis om te zien of zij een doorbraak kunnen forceren, waar Landsradio kennelijk de zaak blokkeert. Zo gauw de vergunning binnenkomt gaat men aan het werk voor dit radiostation beginnen.

Resolutie ingediend

Speciale hulp voor geweld-slachtoffers

WILLEMSTAD — Er moet zo spoedig mogelijk een instantie opgezet worden met het doel alle vrouwen die slachtoffer geworden zijn van geweld en sexueel misbruik en misbehandeling op een efficiente en deskundige wijze te helpen. Zo staat geschreven in de resolutie "Ta basta ku violensha kontra hende muhé". Deze resolutie werd na de fakkeloptocht van gisteren aan ged Lourens en min Mito Croes aangeboden, voor zowel de eilands- als de Landsregering.

Men is tot deze resolutie gekomen op basis van verschillende punten.

- dat geweld en sexueel misbruik sociale problemen zijn, en niet individuele;
- dat de invloed van bepaalde films, tijdschriften, advertenties en propaganda een verkeerd beeld geven van de relatie man-vrouw en een sexistische houding aankweken tegen de eer van man en vrouw;
- dat een groot gedeelte van de bevolking leeft in een frustrerende situatie van werkloosheid, armoe, woningnood en weinig recreatiemogelijkheden, die een doodlopende weg zijn;
- dat in onze consumptiemaatschappij de vrouw verworden is tot een koop- en verkoopartikel en gebruikt wordt voor commerciele doeleinden;
- dat er vrouwen zijn die dit gebruik (of misbruik) ook bewust toelaten;
- dat een continue overtreding van bestaande wetten voor controle van distributie van pornografisch materiaal meehelpt aan het verbuigen van de sexuele opvattingen van het volk;
- dat het tekort schieten van de optimale sexuele opvoeding zowel thuis als op school het gevaar vergroot voor geweld tegen de vrouw;
- dat niet alle ouders hun dochters en zoons opvoeden opdat ze kunnen begrijpen dat man en vrouw als mens dezelfde waarde hebben;
- dat een zeer klein gedeelte van aanrandings-gevallen de oren van de betrokken autoriteiten bereikt;
- dat de meeste vrouwen aangifte achterwege laten door schaamte, vrees voor represaille en de justitiele lijdensweg die eraan verbonden is;
- en dat nog steeds de bestaande instanties geen voorkeur geven aan het helpen van vrouwen die slachtoffer van geweld geworden zijn.

Op basis van deze punten gaat een luide kreet op naar het aanpakken van dit sociaal probleem bij zijn wortels. Dit kan gedaan worden door:

- het nemen van maatregelen tegen het publiceren en distribueren van materiaal dat foute ideeen oproept over liefde en sex: tegen beledigingen, misbruik, geweld, mishandeling van het vrouwelijk geslacht;
- het degelijk controleren van naleving van wetten door de regering;
- alle instanties die hierbij betrokken zijn, hun verantwoordelijkheden naleven op het gebied van eigenwaardering en ook voor anderen en de relaties man-vrouw;
- de pers, die zich moet houden aan zijn eigen "erecode" door geen sensationele publiciteit te geven aan aanrandingsgevallen;
- de handel, om zich ook aan de bestaande normen van moraliteit te houden door geen misbruik te maken van het vrouwelijk lichaam voor commerciele doeleinden;
- de samenwerking tussen instanties van de politie, de medici en sociale instanties die gevallen van geweld tegen vrouwen behandelen te vergroten;
- en door het garanderen dat alle justitiele instanties de nodige maatregelen nemen om slachtoffers te beschermen en optimale geheimhouding te garanderen.

Naar mevrouw Gladys do Rego vanmorgen desgevraagd aan de Amigoe verklaarde, droeg deze resolutie de handtekening van ruim 300 burgers.

NV FINANCIERINGSFONDS voor kunstobjecten (Curacao, 1977), opgericht door CCC nv en NACC, heeft als doel de bevordering van de handel in kunstobjecten evenals het verwerven van fondsen daarvoor en het financieren van de handel. Het kapitaal werd bepaald op vijf miljoen gulden (Ned. crt), in aandelen van één mille, waarvan 1000 preferente aandelen; van de gewone aandelen zijn er duizend geplaatst, waarbij beide oprichters Curacao corp. co en Netherlands Antilles corp co er 500 voor hun rekening namen. Met de directie werd CCC nv belast.

MEP leider begint weer over riot politie

Begrotingsbehandeling begint zakelijk rustig

ORANJESTAD — De **Arubaanse eilandsraad begon donderdagmorgen op zakelijke** wijze met de behandeling van de begroting voor 1983. De oppositie (en vanzelfsprekend de regeringspartij) had woorden van lof voor de wijze waarop de begroting van de Telefoondienst gepresenteerd werd. Van te voren al liet de oppositie dan ook weten met de goedkeuring van deze begroting akkoord te zullen gaan. Nadat waarnemend raadsvoorzitter Remie Zaandam de behandeling van deze begroting met een hamerslag en zonder hoofdelijke stemming had besloten, merkte het PPA-lid Ing. Virgilio Kock op dat hij gelijk met de hamerslag om hoofdelijke stemming had verzocht. De heer Zaandam besloot de heer Kock de "benefit of the doubt" te geven en tot stemming over te gaan. Bij de MEP ontbraken bij de stemming drie leden, terwijl de oppositie - met uitzondering van de heer Kock - zich reeds naar de fractiekamer had begeven in de veronderstelling dat het een hamerstuk zou worden. Hierdoor werd de begroting met de stemmenverhouding 11-0 (9 MEP, Virgilio Kock en het onafhankelijk lid Rudi Frank) toch aangenomen.

Bij behandeling van de begroting van de Luchthavendienst ging veel van de zakelijkheid van de beginfase verloren, toen MEPs fractieleider Betico Croes kwam aandragen met de oude grammofoonplaat over riot-politie in 1977, hetgeen de nodige reacties veroorzaakte. De MEP-fractieleider besloot zijn betoog met de nodige kritiek op de publiciteitsmedia die volgens de heer Croes de feiten aan het verdraaien zijn ten gunste van de oppositie. Desondanks - aldus Croes - zal de MEP over vijf maanden weer als de overwinnaar uit de verkiezingsbus komen.

Gedeputeerde Daniel Leo bracht onder andere naar voren dat gistermiddag al het BC een telegram van de Centrale regering ontving waarin het BC aangemand wordt belastinggelden zo snel mogelijk over te maken. Arubaans geld - aldus de gedeputeerde - voor de dokmaatschappij op Curacao.

De vergadering was donderdagavond nog bezig aan behandeling van de begroting van de Luchthavendienst.

ZES ARUBAANSE modellen, die van het Aruba modelling institute en drie van DiAruba model Agency, zullen zondag deelnemen aan het tweede Festival di Moda Antillano in het Hilton hotel op Curaçao. De zes modellen zijn: Jovanka Croes, Marjorie Flemming, Eugene Farrell, Milda Croes, Noriza Helder en Rick van der Vaart, welke laatste op de foto ontbreekt.

Naam

WILLEMSTAD — Voor het Informatie bulletin van Contacto Arubano Rotterdam (CAR) is men aan het zoeken naar een naam. Er zijn al verschillende inzendingen binnengekomen, zo bekent de redactie maar men hoopt dat er ook nog andere suggesties komen. Bij de deelnemers tot heden toe bestaat een voorkeur voor het verwerken van de naam CAR in de naam. Zo is voorgesteld Carbachi, Carta-bon., Caruba, Caruaco enz. Komen er niet meer inzendingen dan dreigt de redactie als naam te gaan gebruiken Carpata, waar mee dan wel niet de naam bedoeld zal zijn van een der leiders van de grote slavenopstand op Curacao.

Vlooienmarkt

ORANJESTAD — Aruba Jaycees Female Chapter organiseert zondag een Holiday Flea Market. Dit is van tien uur 's morgens tot vier uur 's middags bij de markthallen in Oranjestad.

ORANJESTAD — Onder leiding van de voorzitster van het Comite voor het kind mejuffrouw Florence Wekker hebben mariniers gisteren Sinterklaas de helpende hand geboden (zie foto) bij het rondbrengen van de geschenken voor de minderbedeelde jeugd van Aruba.

RCA veteranen toernooi ten einde

ORANJESTAD — De RCA-veteranen voetbalcompetitie wordt vanavond besloten met de laatste twee wedstrijden. Om 7 uur komen Elmar/Unicon en Atlantico tegen elkaar uit om de derde en vierde plaats. Om negen uur wordt de finale-wedstrijd voor het kampioen- en subkampioenschap gespeeld tussen Flor de Oriente (kampioen 1981) en Inter (kampioen 1980). Na afloop volgt de prijsuitreiking en is er gelegenheid tot dansen met Eddy's super theque.

ORANJESTAD — De algemene adviseur van het bestuurscollege, Betico Croes, overhandigde gisteren in bijzijn van het waarnemend hoofd van het Toeristenbureau, Rori Arends, een plaquette van waardering aan het Amerikaanse echtpaar Arthur Adellizzi, reisagenten uit Boston. Dit vanwege het feit dat het echtpaar Aruba als toeristeneiland in de States verkocht heeft.

Aruba present op tv marathon in Venezuela

ORANJESTAD — Arubaanse artiesten zullen voor het Venezolaanse televisiestation CVTV (kanaal 7) optreden in een 50-uren durend programma ten bate van slachtoffers van kinderverlamming. Dit programma begint vandaag en eindigt zondag. Het optreden van de Arubaanse artiesten werd mogelijk gemaakt door het contact dat de heer Joy Kock tijdens zijn verblijf in Lima, Peru, als delegatieleider op het OTI-festival, had met Ignacio Angel Ortiz, van de CVTV.

Aan CVTV werd reeds een video-band gezonden van het optreden van de Arubaanse artiesten: Sharon Rose, Padu del Caribe, Vivons en chantant, Little Stars steel orchestra, Super Solid sound, Version Original, Fusion en the Youg voices.

Van de heer Kock werd verder vernomen dat de Arubaanse zangeres op het OTI-festival, Sharon Rose, voorts is opgetreden voor Panamericana de television en Radio Panamericana. Voorts kreeg Sharon een offerte om in Mexico een longplay te maken, alsmede offertes om in Venezuela en Miami op te treden.

Handel: prijscontrole remt de investeringen

ORANJESTAD — De handel op Aruba is tegen het beleid van de regering ten aanzien van de controle op prijzen omdat dit steeds de bedrijfsresultaten negatief beinvloedde en remmend gewerkt heeft op investeringen.

Aan de raad van ministers vragen de Kamer van Koophandel en ATIA wat in het regeerprogramma onder punt 5, 2e lid, verstaan moet worden onder: "Het begeleiden van het Economisch leven enz.". In het verleden, zo stellen KvK en ATIA, heeft dit "begeleiden" steeds betekend dat belemmeringen werden ingevoerd tegen het vrije bedrijf met allerlei negatieve resultaten. De genomen maatregelen hebben meestal geleid tot het afdwingen van onze bevolking om genoegen te nemen met minder kwaliteit tegen vaak duurdere prijzen.

Ten aanzien van het gestelde "De regering zal ernaar streven om het bedrijfsleven aan te sporen om een financiele bijdrage te leveren, enz." zouden KvK en ATIA willen vernemen wat hiermee bedoeld wordt. De inkomsten- en Winstbelasting zijn reeds de hoogste in de regio, aldus KvK en ATIA die vinden dat een efficienter beleid van het overheidsapparaat kostenbesparend zal werken en middelen voor de sociale economische ontwikkeling vrij zal maken.

Ten aanzien van de controle op prijzen vragen de twee instanties zich af hoe de regering denkt dat dit kan rijmen met het gestelde van "Hoe beter de bedrijfsresultaten, hoe groter de mogelijkheid op investeringen en hoe positiever het effect op de werkgelegenheid". Controle van overheidswege heeft volgens de twee organisaties in het verleden steeds de bedrijfsresultaten negatief beinvloed en remmend gewerkt op investeringen. Ook vrije concurrentie komt hierdoor in het gedrang. De handel is tegen dit beleid.

Voorts is de handel ook tegen het zogenaamde "Indammen van de tarieven van de vrije beroepen". Ook hier leert de ervaring dat goede ervaren krachten zullen wegtrekken, zodat dan slechts de minder goede, die moeilijk ergens anders aan bod kunnen komen, in de Antillen zullen blijven. Denkt u even aan goede medische specialisten, aldus KvK en ATIA.

Het bedrijfsleven is wel blij te vernemen dat de regering geen voorstander is van monopolies. Men moet evenwel geen struisvogelpolitiek gaan spelen door zogenaamde economische heffingen te creeren, die dezelfde uitwerking hebben als monopolies, zo menen tot slot de KvK en ATIA.

Badminton B-competitie achter rug

SANTA CRUZ — In de sporthal werden de badmintonkampioenschappen B-klasse in gemengd dubbel en herendubbel op twee avonden gespeeld. Bij het gemengd dubbel waren de eerste drie plaatsen voor: A.Coenraad/R. van Eer, Julio Tromp/R.Martinez en C.Slager/C.Schellekens. Bij het herendubbel was de uitslag: 1.Julio Tromp/Ruben Martinez, 2.C.Schellekens/P. van Leeuwen. Na afloop werden de spelers toegesproken door de voorzitter van de Badmintonbond Aruba, Michael Williams, en werden de prijzen uitgereikt door Corien Slager.

Op 12 en 13 december organiseert de Badmintonbond Aruba het jaarlijkse Kersttoernooi in het gemengd dubbel. Op 18 december wordt het badmintonjaar 1982 afgesloten met een feestavond.

KINSJASA — Regeling van het conflict in het Midden-Oosten is slechts mogelijk door erkenning van de "onvervreemdbare rechten van het Palestijnse volk", zo heeft de Zairese minister van Buitenlandse Zaken, Kamanda Wa Kamanda, maandagavond gezegd tegen zijn Israelische ambtgenoot, Yitzhak Shamir, die een officieel bezoek van drie dagen aan Zaire aflegt. Zaire wenst dat alle Arabische landen, de PLO en Israel elkaar Yom Kippoeroorlog in oktober 1973 verbroken. In mei van dit jaar werd het herstel van deze betrekkingen bekendgemaakt.

Leden National pressclub van VS op bezoek

ORANJESTAD — Een groep leden van de Nationale Pressclub uit Washington zal van 4 tot en met 11 december op Aruba verblijven in Holiday Inn resort. De groep reist onder leiding van mevrouw Rosetté Bishop, die aan het Toeristenbureau reeds de nodige inlichtingen over het eiland vroeg.

Dansfeest bij CAR op 2e Kerstdag

WILLEMSTAD — In Het Klooster aan het Afrikaanderplein te Rotterdam wordt op tweede Kerstdag een dansfeest gehouden en wel van 's middags twee uur tot 's avonds acht uur. De muziek wordt verzorgd door Willy Latino. Het feest wordt georganiseerd door de Arubaanse organisatie in Rotterdam CAR.

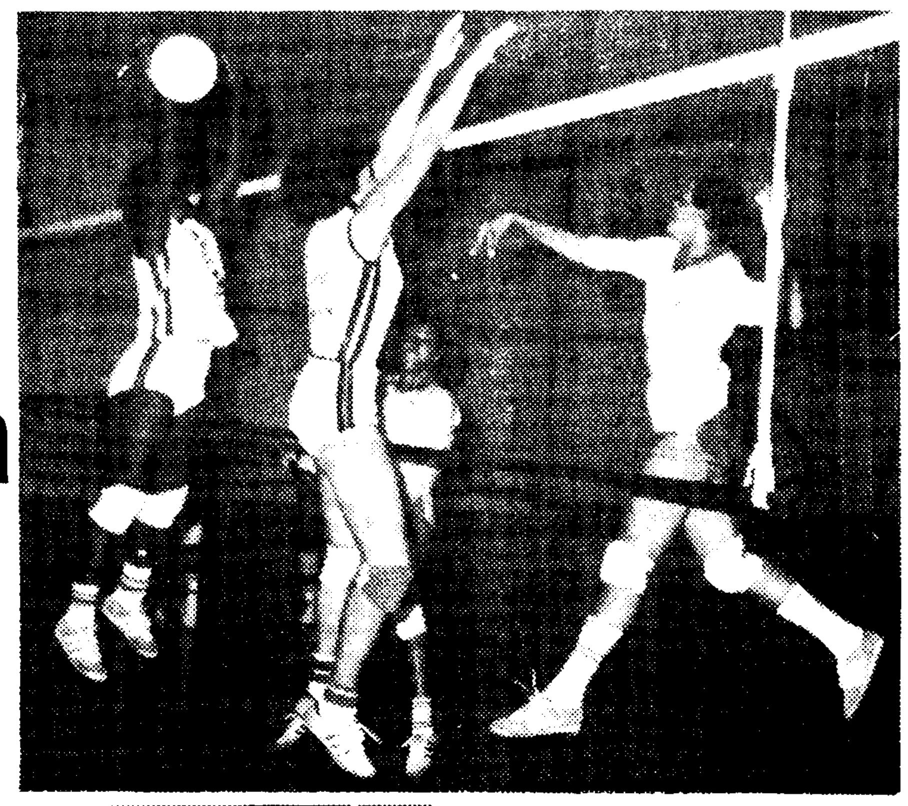
Sint bij Arubanen in Rotterdam

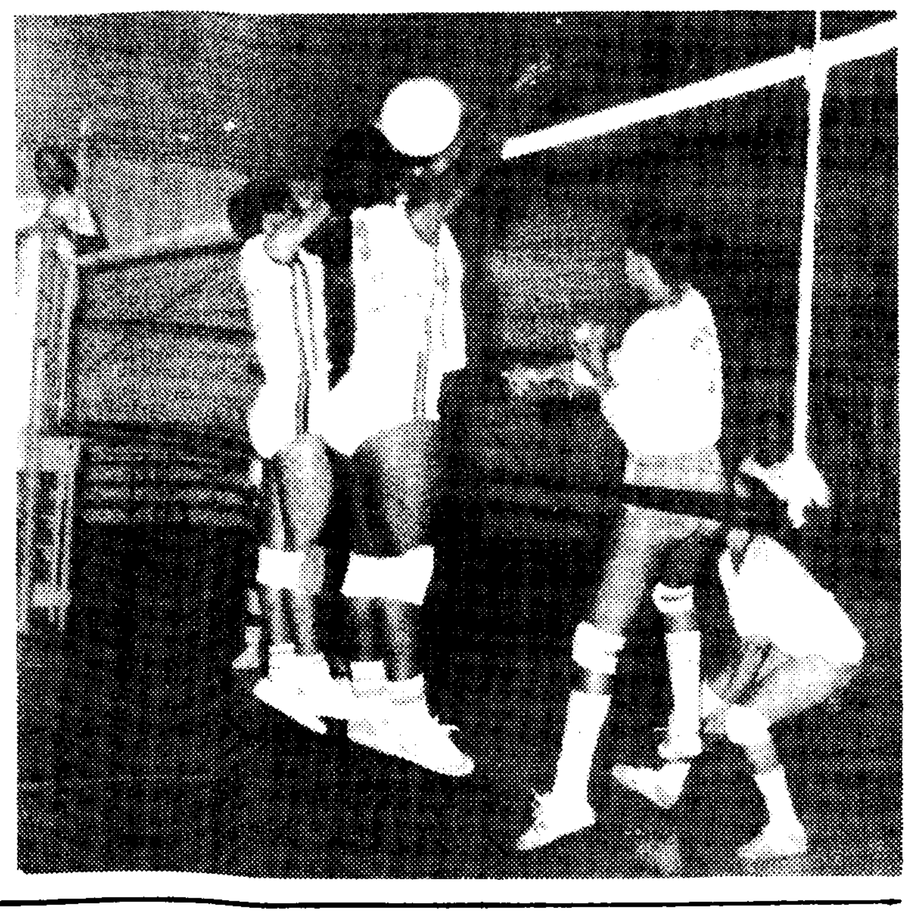
WILLEMSTAD — In R[...]dam vieren morgen (4 [...]cember) de Arubanen en kinderen Sinterklaas en [...] Het Klooster aan het [...]kaanderplein. 's Mi[...] gebeurt dat voor de kinder[...] wel tussen twee en vijf uur. [...] komt dan zelf op bezoek en deelt de goede gaven ond[...] jeugd. Er is dan ook [...] poppenkast. Een en ande[...] uit van de Arub[...] vereniging in Rotterdam [...] 's Avonds om zeven uur b[...] dan de viering voor de [...]wassenen, welk dansfeest d[...] tot één uur 's nachts. E[...] hebben degenen die aan [...] viering mee willen doen [...] getrokken om surpris[...] maken. Zo blijkt uit het [...] bulletin.

[E]N "PLAY-OFF" FINAL VÒLIBÒL FEMENINO SUPERIOR

Ganando e prome partido 3-2

[X]averianen a tuma ventaha [d]i 1-0 kontra Hurricane

WILLEMSTAD – Riba e kombinashon di potret por mira dos momentu di akshon durante dje prome partido valido pa e play-off final di vòlibòl femenino superior entre Xaverianen i Hurricane. Tabata e prome ekipo menshona ku a bini dj'atras pa gana meresi ku skor di 3-2.

[WI]LLEMSTAD – Xaverianen/Comwest ayeranochi den gran forma [b]ini dj'atras pa bai ku e triunfo i asina pika dilanti den e play-off [fina]l di vòlibòl femenino superior kontra di Hurricane/Van Dorp [Mari]ne. Ku e viktoria di 3-2 kua Xaverianen a logra ayeranochi e [ekip]o a enfatisa nan intenshon pa prolonga e titulo kampeonil, [ku] aktualmente ta den nan poder. Mester apunta ku Xaverianen [ayer]anochi a defende nan titulo ku un estilo di vòlibòl basa riba [tek]nika i taktika.

[T]abata e ultimo faktor aki ku [a] kontribui en grande den e [vik]toria kua Xaverianen a [log]ra. Tantu e kuerpo tekniko [di] ekipo komo e hungadónan di [Xa]verianen, ayeranochi a [kum]pli kabalmente ku nan [tare]a i meresidamente nan a sali [su]sedó. E diferensia den e [par]tido ayeranochi, sigun nos [kon]septo tabata sinta den e [dire]kshon tékniko.

[Si] pa banda di Xaverianen e [kue]rpo tékniko, enkabesa pa [Cru]shwin Mercé a hasi bon uso [di] su banki, tresiendo [kon]stantemente hungadónan [fre]sku den bataya, pa banda di [Hu]rricane esaki a keda masha [lim]ita. Hurricane por lo general [ak]tua kasi henter e partido ku [su] alineashon prinsipal i a [hasi] masha poko variashon. [Esa]ki tin komo konsekuensia ku [e] parti mas debil dje ekipo kon[sta]ntemente a keda e mes ka[ma]da di moda ku Xaverianen [no] tabatin problema pa [kon]tra esaki. Un faktor ku [den] vòlibòl moderno mester bai [pa] buta masha hopi tinu na dje. Pa fuerte ku un ekipo por ta, semper e tin un parti debil.

DESAROYO

E partido kon ku bai bin a desaroya hopi pareu pa loke ta trata e diferente setnan, debi na e propio ekipo di Hurricane ku tabatin e viktoria den nan man i a tira esaki afo. Hurricane a gana e prome set ku skor perta di 15-13 i despues kai vensi den e di dos ku skor di 5-15.

Kon ku bai bin tabata e ekipo dirigi pa Carlos Larmonie ku ta tuma ventaha di 2-1 na set ora nan gana e di tres ku skor di 15-13 despues di un bataya formal. Dilanti den e markado i faltando unikamente un triunfo mas pa buta e partido riba nan nomber e ekipo di Hurricane ta faya por kompletu lagando e inisiativa den man di Xaverianen.

Ku skornan konvinsente di 15-6 i 15-9 e ekipo dirigi pa Crushwin Mercé ta empata e partido i finalmente bai ku e viktoria, kua por resulta tambe di tabata esun desisivo den e serie.

NERVIO

Apesar di a bai ku e viktoria por bisa ku e ekipo di Xaverianen a demonstra di tabata bastante nervioso, prinsipalmente den e setnan inisial. Tabata bisto tambe ku e atake dje ekipo no tabata kana manera kustumber debi na e insiguridat dje "opzetternan" Franken i Jamanika. Hurricane di su banda no a probecha di e faktornan aki i a duna Xaverianen e oportunidat pa krese i stabilisa nan wega. Bisto tabata ayeranochi tambe ku e blokeo di Xaverianen tabata falta un miho timing.

Tumando na konsiderashon ku Hurricane no a probecha ayeranochi di e fayonan di su adversario i por bisa praktikamente a tira un triunfo afo, awenochi nan lo bai enkontrá aun mas problema ku e ekiupo di Xaverianen. E ekipo di Xaverianen awenochi lo subi kancha muchu mas trankil sabiendo ku nan ta den ventaha, mientras ku Hurricane pa kuminsa tin di buska moda di gana pa empata e serie. A lo menos si nan no ke pa e kos aki kaba den tres partido.

[D]ames tennis-[on]tmoeting tussen [A]ruba en Curacao

[W]ILLEMSTAD – [Ged]urende het weekeinde zal er [op] de tennisbanen te Mundo [Nob]o een vriendschappelijke [ten]nisontmoeting plaatsvinden [tuss]en 4 dames uit Aruba en 4 [dam]es van Curacao. De [spe]lsters uit Aruba zijn: Diana [Gul]lick, Judith van Eck, [Ela]ine Flanequin en Conny van [...]. Speelsters van Curacao [zijn]: Jeanine Phelipa, Ingrid [...]nesh, Sharon Phelipa en [Jea]nette van Lanschot. De wed[str]ijden beginnen op vrijdag[avo]nd 7 uur, zaterdagmiddag [om] vijf en zondagmiddag half [...]. Er zullen elke dag 4 wed[str]ijden gespeeld worden. [Ent]ree is geheel gratis en alle [tenn]isfans zijn van harte [wel]kom.

[M]ELBOURNE – In de [kwa]rtfinales van de open Aus[tral]ische tenniskampioenschap[pen] zijn de overgebleven twee [Wes]t-Amerikaanse speelsters, [...]va Pfaff (WDI) en Wendy [Tu]rnbull (Aus), uitgeschakeld.

[B]ullenbaai race voor [k]ajuit, open jachten [e]n Catamarans

[W]ILLEMSTAD – Op zater[da]g 11 december organiseert [zeil]club Asiento haar laatste [zeil]wedstrijd van het jaar [1]982. Zoals de naam reeds [aan]geeft, gaat dit jaar de race [v]oor wat betreft de grote [j]achten naar Bullenbaai. Hier [w]ordt een boei gerond, en weer [re]chtstreeks terug naar de [f]inish. De kleine jachten, open [j]achten en cats, zullen onder[w]eg een stop maken op Hilton.

De inde-windse start voor de [o]pen jachten en kleine jachten is [o]m 09.30 uur. Voor de grote [j]achten en cats zal deze start om 09.45 uur plaatsvinden. Na het ronden van Boei Fuik wordt koers gezet naar respectievelijk Hilton en Bullenbaai. Op het voor de windse rak zullen de prachtig gekleurde spinnakers zeker omhoog gaan, hetgeen voor amateur en professionele fotografen de gelegenheid is, om een groep jachten varende onder spinnaker, op de gevoelige plaat vast te leggen.

De veel snellere cats moeten het traject startboei-Fuik eenmaal extra varen. De eerste deelnemers worden om ongeveer 11.15 uur aan de steiger van Hilton gefinisht. Om ongeveer 13.15 uur zal het startsein voor de terugreis worden gegeven. Om ongeveer deze tijd zullen de grote jachten, die ondertussen ongeveer 10 mijl meer hebben gevaren, weer ter hoogte zijn van Hilton, zodat massaal de terugreis naar het Spaanse Water kan worden gevaren.

De inschrijving kan geschieden op de zeilhaven te Brakkeput en op donderdagavond 9 december om 20.00 uur op Rust en Burgh, waar dan tevens de wedstrijdbepalingen kunnen worden afgehaald. Inlichtingen over de wedstrijd kunnen worden ingewonnen bij de wedstrijdcommissaris van zeilclub Asiento: N. Bielderman, tel.: 674600.

WCT-toernooi

CHICAGO – De als tweede [ge]plaatste José-Luis Clerc is [d]onderdag in de kwartfinales [v]an het WCT-toernooi in Chica[go] uitgeschakeld door Tom [G]ullikson. De Amerikaan brak [a]l vroeg door de opslag van de [A]rgentijn en won de eerste set [m]et 6-4. De tweede set werd [e]veneens een prooi voor Gullik[s]on, toen in de tie-break een lob [v]an Clerc enkele centimeters uit [g]ing. De Argentijn had de ge[h]ele partij de grootste moeite de [o]pslag van Gullikson goed te[r]ug te slaan.

De derde geplaatste Wojtek [F]ibak won, zij het met veel [m]oeite, van Harold Solomon: 4-[6], 6-4, 6-3.

Bon aktuashon di Tiburones i Twins

Derota pa Sta Rosa i Tigres den sòftbòl

WILLEMSTAD – E kampeonato di sòftbòl lokal a kontinua ayeranochi den stadion di SUBT na Kintjan ku dos partido valido pa e kategoria maskulino AA. Tabata e ekiponan Tiburones/AGT i Twins/AGC ku a bai ku e triunfo, mientras ku dos ekipo grandi mester a baha kabes.

Den e prome enkuentro Sta Rosa/Nabco a sufri nan di tres derota dje aktual kampeonato kontra di Tiburones ku skor di 3-5. Apesar di ku e ekipo di Sta Rosa - ku aktualmente ta den problema prinsipalmente ku nan pitcheo - a sufri nan di tres derota dje aktual kampanya, por apunta ku nan a hunga un di nan miho enkuentronan te ainda. E hombernan grandi serka Tiburones tabata sin duda e pitcher Edsel Henriquez kende a limita e bateria di su adversario na apenas sinku hit. Di otro banda ela risibi tremendo respaldo di su kompañero Ramses Sprock kende a konekta dos homerun den tres turno.

Pitcher perdedó a resulta Roland Mingueli, mientras ku Wilfred "Chapul" Martiszoon a konekta di 3-2 pa Sta Rosa. Remarkabel ta ku Sprock, ku e dos homerun nan ku ela konekta ayeranochi a iguala e total di sinku huntu ku su kompañero di ekipo Benigno Imperator.

TWINS

Den e di dos enkuentro, tambe valido pa kategoria maskulino AA, e ekipo di Twins a perkura pa un derota pa otro ekipo grandi den sòftbòl lokal, ora ku nan a triunfa riba Tigres ku skor di 3-2. Compader Sloop a resulta e homber grandi serka Twins ora ku ela limita e bateria pa di Tigres na sinku hit. Su kompañeronan di ekipo enkabesa pa Jozef Martina kende a bai di 2-2 a respaldele ku un bateo hopi oportuno. E sifranan kompletu pa Twins tabata: 3 kareda; 6 hit i 4 eror. Pa Tigres: 2 kareda; 5 hit i 3 eror. Pitcher perdedó a resulta Ingemar Rumay kende den di kuater a risibi relevo di nan astro Glenn Felida.

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua awenochi den stadion di SUBT ku dos partido valido pa e kategoria maskulino AA i na ambos okashon e ekipo di Sta Rosa/Nabco lo mira akshon. Primeramente nan ta enfrenta Mosaicos Antiyanos pa mitar di ocho i pa 9'or nan ta sali kontra Tigres. Originalmente e di dos partido di awenochi mester a bai entre Tigres i Tiburones, sinembargo e partido aki a keda translada pa djadumingu proksimo.

Laatste wedstrijden eerste helft

Flying Shuttle en Asiento verdelen punten in badminton

WILLEMSTAD – Na vijf wedstrijden in de eerste en tweede klasse en zes wedstrijden in de hoofdklasse is er een einde gekomen aan de eerste helft van de badmintoncompetitie.

In de hoofdklasse staat Cadushi I ongeslagen aan kop met vier punten voorsprong op nummer twee, Asiento I die zij afgelopen dinsdag een 3-2 nederlaag toedienden. Asiento II dat de laatste drie wedstrijden won, is Zeemacht voorbij geschoten, dat de laatste wedstrijd met 3-2 verloor van Tampanja. Cadushi II treffen we hier nog steeds aan op de laatste plaats met nog geen enkele gewonnen wedstrijd.

In de eerste klasse, waar Asiento III en Animo II steeds samen aan kop gingen, heeft Animo II nu alleen de leiding doordat Asiento III één punt moest afstaan aan Flying Shuttle II. Deze wedstrijd, die in totaal 3 1/2 uur in beslag nam, moest driemaal beslist worden door een derde set. Bij Flying Shuttle bleken de heren sterker, want zowel Tin Sen Wu als ook Pevney Lourens wonnen hun herenenkel vrij gemakkelijk. De dames van Asiento, Yvette Karsters en Loes van Wickeren, trokken de stand weer gelijk in de dames-enkel en de damesdubbel, hoewel beide partijen beslist moesten worden door een derde set.

De mixed-dubbel werd gewonnen door Asiento en de herendubbel moest de beslissing brengen. Winst voor Asiento betekende een 4-2 overwinning in hun voordeel en leverde dus twee punten op; winst voor Flying Shuttle betekende een 3-3 einduitslag en dan zouden beide teams één punt mee naar huis nemen. In de eerste set hadden de Asiento-heren Liong/Bosman een duidelijk overwicht en wonnen met 15-8. In de tweede set kreeg het Flying Shuttle-duo Lourens/Lauffer het spel van hun tegenstanders door, en door goed samenspel wonnen zij de tweede set. De derde set gaf een precies tegengesteld beeld van de eerste set te zien: hadden in de eerste set de heren Liong/Bosman een overwicht, nu in de derde set domineerde de combinatie Lourens/Lauffer en won met 15-7. De einduitslag was dus 3-3 en hierdoor bleef Asiento III één punt achter op Animo II dat wel twee punten binnenhaalde.

TWEEDE KLASSE

In de tweede klasse tenslotte moest Cadushi V ook haar eerste punt inleveren. Zij speelden namelijk gelijk tegen Animo III. Cadushi VII dat haar eerste wedstrijd won, staat nu samen met Flying Shuttle III en Cadushi VI op twee punten.

UITSLAGEN

De volledige uitslagen:

Hoofdklasse

Asiento I-Cadushi I 2-3; Cadushi II-Asiento II 1-4; Zeemacht-Tampanja 2-3.

Eerste klasse

Cadushi III-Flying Shuttle I 2-4; Cadushi IV-Animo II 1-5; Flying Shuttle II-Asiento III 3-3.

Tweede klasse

Animo III-Cadushi V 3-3; Flying Shuttle III-Cadushi VII 2-4; Asiento IV-Cadushi VI 6-0.

DE STAND

Hoofdklasse:

Cadushi I	6	6	0	0	12	26– 4
Asiento I	6	4	0	2	8	19–11
Animo I	6	3	0	3	6	14–16
Tampanja	6	3	0	3	6	13–17
Asiento II	6	3	0	3	6	13–17
Zeemacht	6	2	0	4	4	14–16
Cadushi II	6	0	0	6	0	6–24

Eerste klasse:

Animo II	5	3	2	0	8	19–11
Asiento III	5	2	3	0	7	18–12
Flying Shuttle I	5	1	3	1	5	15–15
Flying Shuttle II	5	1	3	1	5	15–15
Cadushi IV	5	1	3	1	5	14–16
Cadushi III	5	0	0	5	0	9–21

Tweede klasse:

Cadushi V	5	4	1	0	9	24– 6
Asiento IV	5	4	0	1	8	20–10
Animo III	5	3	1	1	7	21– 9
Flying Shuttle III	5	1	0	4	2	11–19
Cadushi VI	5	1	0	4	2	8–22
Cadushi VII	5	1	0	4	2	6–24

Amerikaanse atletiekselectie OS in Los Angeles

PHILADELPHIA – De selectiewedstrijden voor de Amerikaanse Olympische atletiekploeg zullen, afwijkend van de afgelopen keren, plaatshebben in het coliseum in Los Angeles, waar ook de Olympische atletiekwedstrijden in 1984 gehouden worden. Deze beslissing, ten nadele van Eugene in Oregon waar in 1972, 1976 en 1980 alle selecties werden gehouden, werd donderdag genomen door de Amerikaanse Atletiek Federatie. De organisatoren in Eugene spraken zich op het laatste moment ook voor Los Angeles uit. De wedstrijden worden gehouden van 16-24 juni 1984. Alleen de selectie voor de marathon wordt in Buffalo (New York) gehouden.

MIAMI – Een hoge Cubaanse regeringsfunctionaris heeft politiek asiel gevraagd in de VS, zo heeft het dagblad Miami Herald donderdag gemeld.

Uitslagen Postduiven vereniging "Ala Blanca"

WILLEMSTAD – Na enige tijd nonactief te zijn geweest, is de postduiven vereniging "Ala Blanca" toch eindelijk weer actief. Gedurende de maanden oktober en november organiseerde de postduiven vereniging Ala Blanca een serie van 5 wedvluchten vanaf Bonaire met jonge duiven, voor haar leden, in totaal namen 6 leden deel aan deze wedvluchten.

De eerste wedvlucht die plaats vond vanaf Bonaire op 3 oktober verliep niet naar wens. Door gebrek aan ervaring en zonder begeleiding van oude duiven, durfden de jonge onervaren duifjes niet direct de overtocht aan, dit had tot gevolg dat de meeste jonge duiven pas in de middaguren hun hokken weer terug vonden, enkele jonge duiven vonden tot op heden hun hokken niet meer terug. Aangezien de duiven buiten concourstijd aankwamen, werden er voor deze vlucht geen punten toegekend.

De 2e, 3e, 4e en 5e wedvluchten vanaf Bonaire verliepen echter volkomen naar wens, en werden dan ook zeer mooie vluchten zonder verdere verliezen.

Hieronder volgen de uitslagen en totale stand:

TWEEDE WEDVLUCHT

Hoogste snelheid 863.337.42 m.p.m.: N.Weyer 1-4; Gebr. Arindel 2-7; J.Every 3-8-10-11; O.Gibbes Jr. 5-6-0-12; A.Ricardo 13.

Aangewezen

Gebr. Arindel 1; J.Every 2; N.Weyer 3; O.Gibbes Jr. 5; A.Ricardo 5.

DERDE WEDVLUCHT

Hoogste snelheid 1222.977.0 mpm: N.Weyer 1-2-5-6; O.Gibbes Jr 3-7-8-10; J.Every 9-11-15-16; Gebr. Arindel 4-14; A.Ricardo 12-13-17.

Aangewezen

N.Weyer 1; J.Every 2; O.Gibbes Jr. 3; A.Ricardo 4; Gebr. Arindel 5.

VIERDE WEDVLUCHT

Hoogste snelheid 1023.151.2 mpm: A.Ricardo 1-10-18; N.Weyer 2-5-7-9; O.Gibbes Jr. 4-6-16-17; Gebr. Arindel 3-8-15; J.Every 11-12-13-14; R.L.Campagnard 19.

Aangewezen

N. Weyer 1; J. Every 2; Gebr. Arindel 3; O.Gibbes Jr. 4; A.Ricardo 5; R.L.Campagnard 6.

VIJFDE EN LAATSTE WEDVLUCHT

Hoogste snelheid 1191.902.8 mpm: N.Weyer 1-3; O.Gibbes Jr. 2-8-9-11; A.Ricardo 4-5-7-12; J.Every 6-10-14-15; Gebr. Arindel 13.

Aangewezen

O.Gibbes Jr. 1; N.Weyer 2; A.Ricardo 3; J.Every 4.

TOTALE STAND NA VIJF WEDVLUCHTEN

Onaangewezen

N.Weyer 426,9 pnt.; O.Gibbes Jr. 411,5; J.Every 387,9; Gebr. Arindel 380,2; A.Ricardo 331,7.

Aangewezen

N.Weyer 425, 6 pnt.; J.Every 412,7; O.Gibbes 405,4; A.Ricardo 385,1; Gebr. Arindel 287,7; R.L.Campagnard 74,2.

Tevens wil de directie van de Ala Blanca haar leden, ex-leden en geïnteresseerden herinneren dat de volgende wedvluchten weer beginnen op 13 maart 1983, men kan contact opnemen met de heer J.Every, tel.: 78547 of N.Weyer, tel.: 44151.

Amerikaanse moraal theologen: moderne bokssport is immoreel

WASHINGTON – Verschillende Amerikaanse moraal theologen zijn van mening, dat de moderne bokssport immoreel is. Aanleiding tot hun verklaring is de dood van de Zuidkoreaanse bokser Duk Koo Kim, die na zijn gevecht in Las Vegas met wereldkampioen Ray Mancini op 17 november overleed ten gevolge van een ernstig hoofdletsel.

Prof. dr A. McCormick SJ, hoogleraar in de ethiek aan het Kennedy Instituut van de universiteit van Georgetown, is van mening, dat een nieuw oordeel over het boksen niet uitgesloten is, wanneer het meer gaat om de techniek en de kunst van het boksen dan om de hardheid van de klappen, die men uitdeelt. Maar de moderne bokssport is er volgens hem op uit om de tegenstander incapabel te maken om door te gaan en om hem schade toe te brengen.

De ethicus Paul Ramsey van de universiteit van Princeton heeft geen bezwaar tegen boksen, wanneer daarbij de Olympische regels worden gevolgd. Daarin geldt de treffer niet de hardheid ervan.

Het algemene verwijt van de theologen is, dat in de moderne bokssport het succes van de boksers wordt afgemeten aan het aantal knockouts, die worden uitgedeeld. Volgens prof. dr Francis Meehan van het groot-seminarie van Philadelphia is beschadiging van het lichaam intrinsiek aan de moderne bokssport, niet een ongelukje.

Volgens een overzicht van het Amerikaanse boksblad "Ring Magazine" zijn sedert 1953 345 boksers gestorven aan verwondingen, die zij in wedstrijden hadden opgelopen. Het aantal verwondingen met dodelijke afloop neemt echter af van 22 in 1953 en 4 in dit jaar.

Internationaal softbal

SAVANETA – Op het La Fama-veld organiseert het Navegantes softbal team zondag een softbal-toernooi, waarin ploegen uit Venezuela, Curaçao en Aruba uitkomen. Het wedstrijdschema is als volgt: Angelo mini shop (Cur) – Toyota el Macho (Ar. 10 uur), Sidor (Ven) – Concorde city ledger (Ar, 12 uur), W. Swift vets – N.A.S.A. (Ar. 2 uur) en Angelo mini shop (Cur) – Joey's drive in (Ar, 4 uur).

WEEKEND HIGHLIGHTS

weekendvertier

CURACAO AGENDA

DIENSTEN ...
... december 1982 ...

... en 2de district Oost: J.Tseng ...

... 2de district West: ... I.O.P.Nivillac ...

KLEUTERBIBLIOTHEEK: ... 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: ...

GEZINSVERZORGING: ... maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 ... Sta. Martha ...

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: ... 24.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S ... Otrabanda: Curaçao, tel.: ...

VERLOF BEGRAFENIS: ...

GELE KRUIS ... Kantoor ... tel.: 88947; ... van ... dag t/m vrijdag van ... 18.00 ...

... "Pinjantan Praise" (VS)

ZATERDAG
DIVERSEN
... 21.30 uur ... Victoria ...

POSTMUSEUM: ... hele dag Plaza di Arte.

... OPENBARE BIBLIOTHEEK ... maandag ... dinsdag, ... vrijdag van 10.00-...

... is op maandag en donderdag ... 12.00 uur.

... HUIS ... NOBO: ...

... BARBER: ...

JEUGDBIBLIOTHEEK (Concordiastraat ...

... donderdag van ... 16.00 uur ... vrijdag van 08.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONGUI MADURO (Landhuis Rooi ...): ... donderdag en vrijdag ... mevr. Pijpers, tel.: 35119 of mevr. Dankmeijer, tel.: 34263 te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zat. ... van Franse boeken van 17.00-18.00 uur, Fokkerweg 6.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Scharlooweg 77, tel.: 612668/612473): openingstijden 07.30-12.00/13.30-16.30 uur.

SPEEL-O-THEEK (Utrecht): ... woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

TEMPEL GALLERY: ...

... van de maand: 09.30-12.00 ...

bij Curaça en Landhuis Brievengat.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur, Roodeweg 7A.

BARBARA BEACH CO. ...

CARMABI (Caribbean Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-16.30 uur.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur ...

TENTOONSTELLING CURAÇAOSCH MUSEUM: ... op maandag en laatste zondag van de maand).

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.00 en 21.00 ...

GOLDEN DRIVE-IN: 21.00 ... 24.00 uur ...

THEATER DE TEMPEL: 19.00 en 21.00 uur ...

TELECURACAO: 18.30 ... 18.00 ... Papiamentu ...

Open house in Landhuis Ascencion

WILLEMSTAD — Op Landhuis Ascencion ... zondag 5 december weer een open house ...

Zakenvaria

KWANGCHOW ... geopend op zondag 5 december ...

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

MAZDA 929 STATIONWAGON 1977, Mahoemaweg 17, tel.: 81268.

TOYOTA COROLLA Coupé 1978, standard, 2-drs, wit, i.z.g.s., tel.: 81218.

TOYOTA CARINA 1977, fl. 3.000,-, mac wheels, tel.: 673367, Sta Rosastraat A-29.

RENAULT 20 GTL, bj. 1979, prijs fl. 5.000,-, Brakkeput Ariba K-22 (naast de Marine) zaterdag van 9-12 uur.

WEGENS OVERCOMPLEET: three-in-one (stereoset) + twee speakers (20 W) National Panasonic fl. 600,-; electrische typewriter (220 V) + transformator fl. 275,-; Philips tv zwart/wit fl. 225,- (mogelijkheid tot prijsverlaging), Rooi Santu 30, tel.: 672169.

CHEVROLET MALIBU 1974. Informatie: tel.: 25142.

GANGA — KOOPJE — Ganga! Volledig gemeubileerd woonhuis in een goede buurt. Inl.: tel.: 672543 tussen 17.00-19.00 uur.

TOYOTA CORONA Mark II 1975 met kleine defect, tel.: 673353.

4-DEURS CHEVROLET Citation 1980, [illegible] power-brakes/steering, prijs fl. 9.500,-. Voor verdere inlichtingen: Gerrel Juliet, Kaya Kiwa 14, tel.: 9-2498.

CHEVROLET CAPRICE 1979, full equipped, 4-deurs, tel.: 37157, Perseusweg 14.

15 VT VIS-ZEIL-motorb., 25 PK Johnsonm.; stoof; Westingh. koelk.-fr.; GE autom. wasm.; 2 airc. compl.; massage-pedicure zet., tel.: 55354.

HERDERSHOND PUPPY, 8 weken oud, reu fl. 200,-, teefje fl. 125,-, Jongbloedweg 56.

PORCH SALE: wandmeubel Wengé; Kerst-stukjes enz., Blenchiweg 72 zat. 8-1 uur.

MERCURY GRAN Marquis, 2-doors, bwjr. 1979; Continental Mark V, 2-doors, bwjr. 1978; Ford Dumptruck 8 m3, bwjr. 1976, tel.: 79646.

PONY 1980 STATIONWAGON, kleur groen, vraagprijs fl. 4.250,-, tel.: 613483.

VW BEETLE, Duits model i.z.g.st., fl. 2.600,-, tel.: 79319.

MALIBU CLASSIC 1978, fully equipped, lux. edition, in perfect condition, fl. 10.500,-, finan. possible, tel.: 79319.

VW KEVER (Mexico) 1500 cc, vaste prijs fl. 1.900,-. Te bevr.: Piscaderaweg 138.

RENAULT 1980, model 18 TL, met airco, i.z.g.s., van 1e eigenaar. Inl.: tel.: 36254.

TV ZWART/WIT; stoof en toilet. Inf.: tel.: 24881, Amazoneweg 50.

595 M2 TERREIN Steenkoolweg kavel 213, fl. 30,- m2. Inl.: tel.: 35420.

VLOOIENMARKT O.A. fototoestel met telelens; Necchi naaimachine; defecte gymfiets; tapijten; eettafel met 4 stoelen; leren jacks; divan; pronkstukjes; keukenspulletjes; planten en nog veel meer. Komt u even langs op zaterdag 4 dec. te Kaya Pandellis 5 (zijweg Cassandraweg), Jongbloed.

2 STUKS NIEUWE houten ledikanten en matrassen per stuk fl. 185,-; kofferschrijfmachine fl. 110,-; antieke schrijfmachine Remington 1925 fl. 320,-; reiswieg bekleed fl. 85,-, tel.: 612524.

MAZDA 929 1976 + mac wheels fl. 2.950,-; Toyota Corolla 1976 Coupé fl. 2.950,-; Mercury Grandal 1976, 4 porta, airco, power-steering, fl. 3.500,-, Juan Hatoweg 89, tel.: 81604.

DATSUN 120Y, bouwjr. '77, fl. 1.700,- cash, Maasstrichtstraat 12.

ANTIEKE BANK (Biedermeier), ± 150 jaar oud, tel.: 671176.

WEGENS VERTREK: trafo; salontafel; kleine ijsjug; gordijnen; 2 leger-rugzakken; 2 tl-lampen; 2 Bonaire-tickets (open); hoge buiten-antenne; porch-stoel; planten etc., Cabimasweg 9, tel.: 43296.

CURIOSA & ANTIEK: stoelen; plantentafeltjes; kastjes; lampen; lijsten; kaarsenstandaards; koper; porcelein; incompl. krist. drinkservies; oude schrijfmachine en boeken; pockets; planten, Ficusweg 17, Julianadorp.

5 ZWARTE BARSTOELEN z.g.a.n. Kan ook gebruikt worden als counter-chairs, Mahokstraat 2, tel.: 615311.

RENAULT 4, bouwjr. 1976, beschadigd, tegen elk aannemelijk bod, Ficusweg 17, Julianadorp.

WEGENS OVERCOMPLEET: een 4-delige openstaande voordeur in glas, met aan 3 kanten 10 cm. hout, onderkant 45 cm hout, tevens enkele smalle shutters, tel.: 79765 na 6 uur.

4-PITS STOVE met oven en grill, 3 jaar oud fl. 450,-; wollen tapijt, blauw gemeleerd, [illegible] fl. 100,-; keukensink fl. 60,-; wandmeubel fl. 400,-; radio Philco met 2 speakers, amplifier Sansui, turn-table, tape-recorder, samen fl. 600,-, tel.: 674410.

VOLKSWAGEN '73, pas gespoten, net goedgekeurd, fl. 2.400,-, tel.: 83533.

KOOP ZO'N mini-poedel, een leuke surprise voor de kinderen, Slokéweg 8, tel.: 76163.

AUTO LADA 1982, model 1500, z.g.a.n., prijs n.o.t.k., tel.: 36478.

UN SET sala, Matanciastraat 17.

ZWARTE DAMESBONTMANTEL met bontmuts fl. 475,-; zitkamer bestaande uit mooie grote driezitsbank en twee fauteuils, bruin skai met gele fluwelen kussens fl. 535,-; bureaulamp fl. 25,-, Van Goghstraat 8, Jongbloed.

QUEEN ANNE-zitkamer bestaande uit grote driezitsbank en twee fauteuils, nieuwprijs fl. 1.800,-, nu slechts fl. 475,-. Te bevragen: Quillstraat 3 (zijstraat Vesuviusstraat, Kintjan).

DODGE DIPLOMAT 4-drs, 1978, i.z.g.s., full equipped, fl. 9.450,-. Inlichtingen: tel.: 82476.

PEUGEOT 104 '76 en 504 '79, beide auto's i.z.g.st., tel.: 671891.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

VOOR ONMIDDELLIJK te huur gevraagd een huis voor een van onze medewerkers, Digital Information Services nv, tel.: 76522, R.J.Cijntje.

ALLEENSTAANDE DAME zoekt z.s.m. appartement (het liefst ongemeubileerd), tel.: na 17.00 uur: 78752.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

GEVRAAGD HULP in huishouding, 3 ochtend in de week, buurt Romar. Inf.: tel.: 83853.

WERKSTER GEVRAAGD voor drie ochtenden per week (Schelpwijk), tel.: 77495.

FLINKE WERKSTER, 2x p.w., Schonegevelstraat 39, Mahuma.

DIVERSEN CURACAO

2 REISGENOTEN GEZOCHT om samen te boeken naar Perú i.v.m. gereduceerd vliegtarief, vertrek 17 dec., tel.: 81949.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

MISTRAL COMPETITION surfplank incl. 2 zeilen en surfvest en VW Gurgel 1980, alles in prima staat, best offer, Boegoeroei 51, tel.: 25663.

BEAUTIFUL HANDMADE greeting cards (pressed flowers, embroidered); books for young & old; gift items, Saturdays from 9.00 am-12.00, Beaujonstraat 17, tel.: 24953.

AMANA (WESTINGHOUSE) refrigerator with icewater/icecube dispenser; complete set men's golfclubs (Peter Thomson) incl. bag on wheels, call tel.: 24953.

ONE BUGGIE Honda for beach, NAfl. 2.000,-, tel.: 24898.

20-DELIGE GROTE Winkler Prince Encyclopedie fl. 1.250,-, tel.: 22095.

WEGENS VERTREK: gehele inboedel, Wayaca 25.

VOLKSWAGEN, bouwjaar 1974, fl. 1.900,- cash, Irausquin, Hooiberg 26B, tel.: 28058.

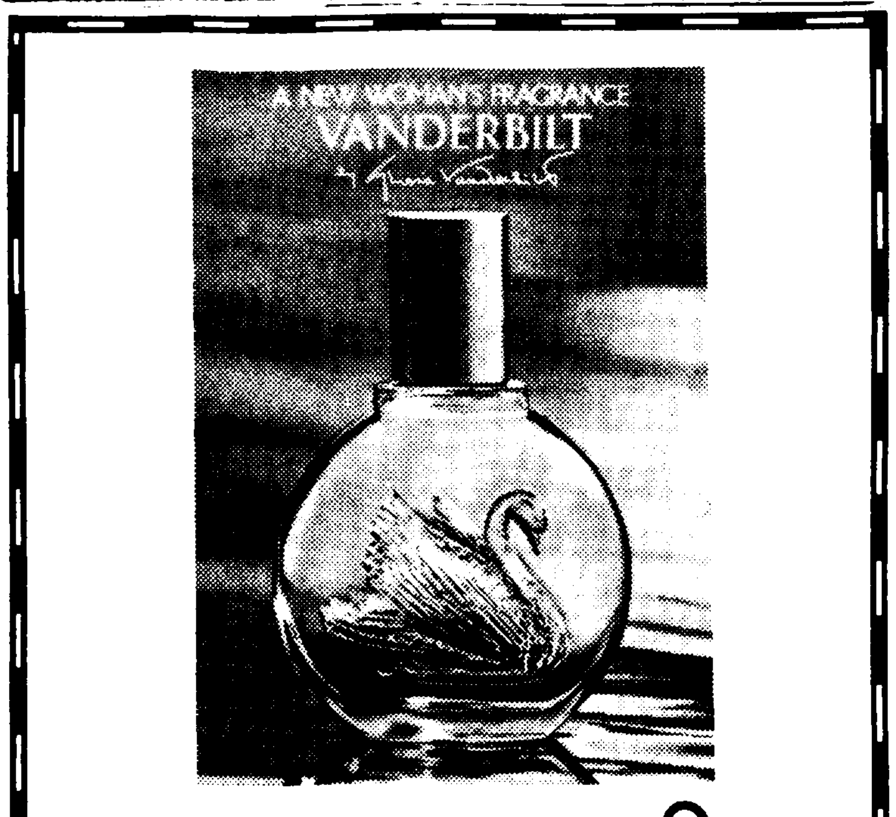
JEEP WAGONEER 1975 t.e.a.b., Balashi 3 of Dutch Barbershop, Kruisweg 4, tel.: 23331.

DATSUN 160Y, bouwjr. '78, fl. 3.500,-, tel.: 23103, Morgenster 34.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

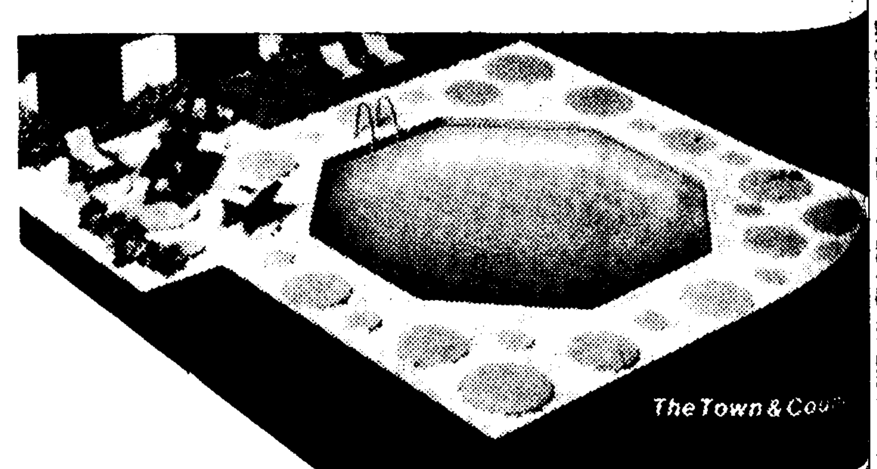
OPPASHUIS VOOR de maand februari, liefst omgeving, Oranjestad, tel.: 24271.

IN OMGEVING Oranjestad, ongem. grote woning met minimaal 3 slaapkamers, Geo-meetdienst, Schumanstraat 4, Oranjestad, tel.: 23044.

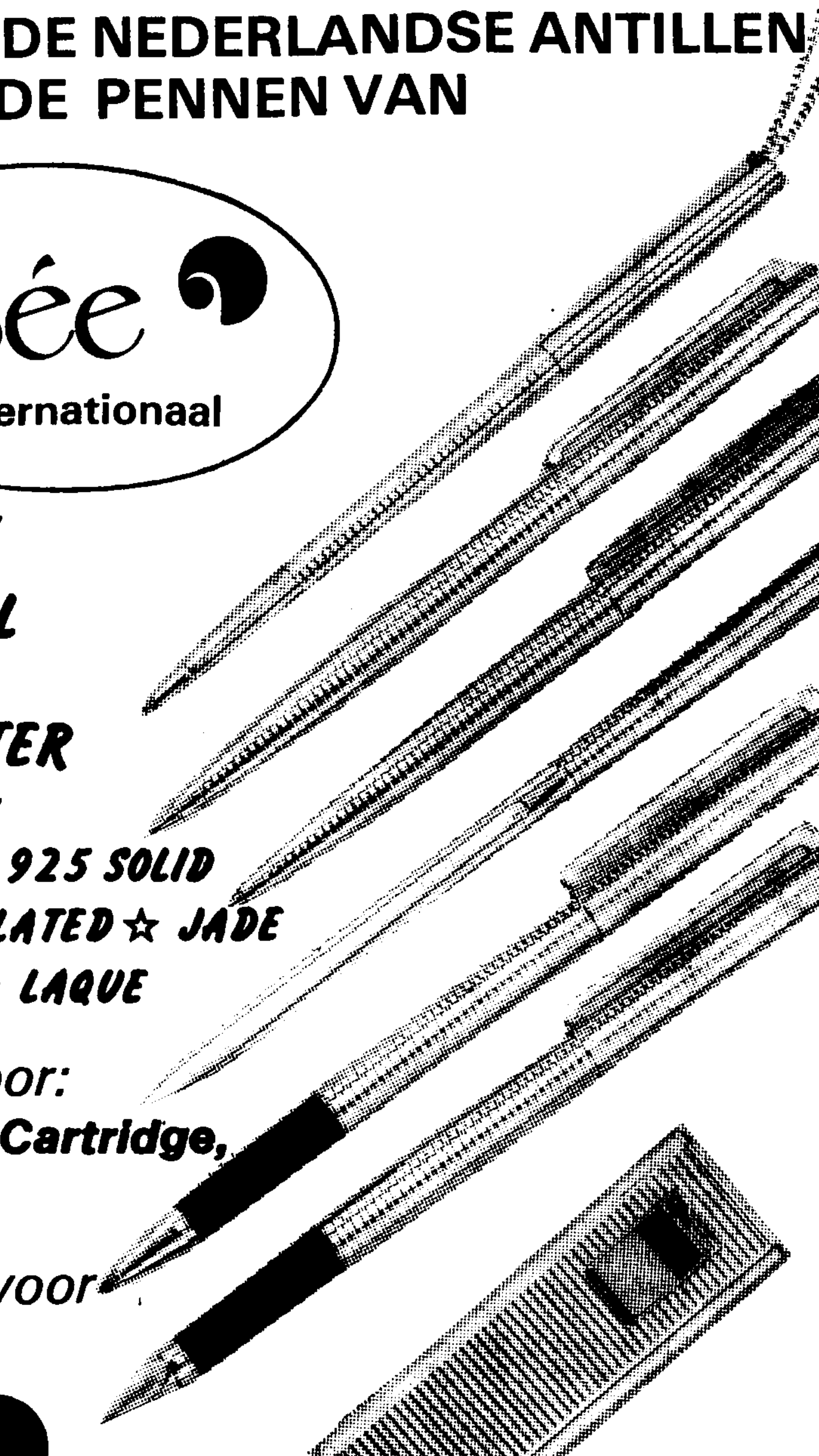

Kerstconcert van groep "Love Birds"

WILLEMSTAD — De carnavalsgroep Love Birds houdt op 26 december een Kerstconcert met Ced-Ride in de Ballroom van het Hilton hotel. Deze reeds traditionele show heeft dit jaar een speciale draai en tevens presenteert deze zanger dan zijn nieuwe LP. De eerste show is van vier uur tot zes uur 's middags terwijl de tweede om acht uur begint. Kaarten zijn tegen betaling van vijftien gulden te verkrijgen bij leden van de groep, boekhandels Mensing/Punda, Van Dorp/Eddine/Promenade, bij Tik Tak en de front desk van het Hilton Hotel.

Patient met kunsthart gaat gestaag vooruit

Artsen bewonderen moed van Clark

SALT LAKE CITY (UTAH) — De 62-jarige Barney Clark, die gisteren een kunsthart heeft gekregen, gaat gestaag vooruit maar de chirurgen waarschuwden vandaag tegen te groot optimisme.

Clark is de eerste mens bij wie een kunsthart voor permanent gebruik is ingebracht. Hij kwam gisteravond bij kennis en is in een "kritieke, maar stabiele toestand".

Zijn enige klacht is dat zijn keel pijn doet en dat hij dorst heeft, typisch voor mensen die aan een kunstmatige long aangesloten zijn. De slangen van dat toestel werden door de keel tot de longtoppen ingebracht.

Wanneer zijn toestand blijft vooruitgaan, zal het instrument vandaag nog worden verwijderd, aldus de hoofdchirurg, dr William Devries.

Het risico dat het kunsthart zal worden afgestoten, is kleiner dan bij een van een mens afkomstig hart, maar infectie blijft altijd mogelijk.

Clark zal sterk in zijn bewegingsvrijheid gehinderd blijven. Wanneer hij over enkele weken het ziekenhuis zou kunnen verlaten, gaat hij met zijn vrouw naar een nabijgelegen appartement, waar hij aan de hartpomp gekluisterd moet blijven. Voordat hij werd geopereerd, was nauwkeurig nagegaan of hij zelfmoordneigingen had. Hij kan zichzelf niet van de compressor los maken, maar zou wel in een ogenblik van wanhoop de slangen kunnen doorsnijden.

Naar een kandidaat voor deze wereldpremière is maanden lang gezocht. De dokters van de universiteit van Utah hebben grote bewondering voor de moed van Clark, die zich lang heeft ingeleefd in alle bijzonderheden en risico's van de operatie. Clark heeft een groot aantal voorwaarden ondertekend, die hem eens in de 24 uur werden voorgelegd voor het geval hij van mening zou zijn veranderd.

"Ik geloof niet dat hij gedacht heeft dat het experiment zou slagen", zei zijn zoon Stephen.

Snorder vermoord in Amsterdam

AMSTERDAM — De politie in Amsterdam heeft vanmorgen vroeg het lijk van de 44-jarige G.Logman gevonden achter het stuur van zijn auto in de ...stralaan. De man was bij de politie een "..." ... illegale taxichauffeur ... het hoofd ...

De politie kreeg vanmorgen een melding van het gemeentevervoerbedrijf dat er op de Troelstralaan een aanrijding zou zijn. De wagen van Logman bleek in de middenberm tussen de ... te staan. ... was ... was ...

... het ... dat Logman in het hoofd is geschoten door iemand die bij hem in de auto heeft gezeten. In ... De man ... het ... neergeschoten zijn, waarna de auto met een flinke snelheid de middenberm van de Troelstralaan is ingereden daarbij een boom schampend, aldus de politie.

Archeologische vondst bij Syracuse

SYRACUSE — Bij bouwwerkzaamheden ten noorden van Syracuse op Sicilië is een begraafplaats gevonden die dateert uit ongeveer 2.500 jaar voor het begin van onze jaartelling.

Naar deskundigen dinsdag meedeelden, zijn tot dusver 20 over het algemeen goed bewaard gebleven rijk versierde graven blootgelegd. De dodenstad stamt uit een tijd dat Syracuse tot de grootste en rijkste steden ter wereld behoorde.

Zakenvaria

CHEMICAL investments and holdings NA nv (Curacao) heeft in 1978 zijn statuten gewijzigd en daarbij het kapitaal bepaald op 25 miljoen gulden (Ned. crt) in aandelen van één mille, waarvan er 5000 meteen werden geplaatst. Als gemachtigde trad op Franciscus H. van Rooijen.

VENTURA PETROLEUM nv (Curacao, 1979) met als oprichters GOG en NACC nv heeft beleggingsdoeleinden, waarbij met name activiteiten werden genoemd met betrekking tot petrochemische producten. Het kapitaal werd bepaald op 30 duizend dollar, in aandelen van één dollar, waarvan er meteen 6000 geplaatst werden, waarbij de oprichters Curacao en Netherlands Antilles corp. co - er elk 3000 voor hun rekening namen.

Veiligheids-conferentie: Westen bron problemen

MADRID — De Sovjet-Unie heeft het Westen er dinsdag op de vervolgconferentie in Madrid over de veiligheid en samenwerking in Europa van beschuldigd dat het opzettelijke moeilijkheden creeert. De beschuldiging werd -- in het Engels -- uitgesproken door Igor Andropov, zoon van de nieuwe Russische partijleider Joeri Andropov, die hiermee, als vijfde in rang, in de delegatie van de Sovjet-Unie debuteerde. Volgens Andropov schenden de landen in het Westen de reglementen van de conferentie van 35 landen en verwekken controverse rond de toepassing van de detente-overeenkomsten van Helsinki uit 1975. Andropov had het over Westerse amendementen op een voorgesteld slotdocument van de marathonvergadering dat voornamelijk over mensenrechten gaat. Westerse delegaties zeiden dat het voor het eerst was dat de Sovjet-Unie duidelijk van haar standpunt had blijk gegeven.

Fanfani presenteert nieuw kabinet

ROME — In Italie heeft de christendemocraat Amintore Fanfani zijn regeringsploeg aan president Pertini voorgesteld. Hij maakte daarna de samenstelling via de televisie bekend. Het nieuwe, nog te beedigen, kabinet bestaat uit 26 ministers, van wie dertien uit de christendemocratische partij en de overigen uit de socialistische, de sociaaldemocratische en de liberale partij.

De Republikeinen van aftredend premier Giovanni Spadolini hebben geen zitting in de regering. Zij vinden dat de voorgestelde economische soberheidsmaatregelen niet ver genoeg gaan. Wat de financieel-economische posten aangaat zijn dan ook andere mensen voorgesteld. Als ministers van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken blijven respectievelijk Emilio Colombo en Virginio Rognoni op hun post. Het kabinet zal officieel geinstalleerd worden als het vertrouwen in de beide Kamers van de volksvertegenwoordiging heeft gekregen. Die komen daarvoor waarschijnlijk volgende week bijeen.

WORLD IN A NUTSHEL

WASHINGTON — President Reagan won a qualified victory in his battle to keep the MX nuclear missile programma alive when a House of Representatives committee agreed to fund production but in a later vote barred actual spending until March 15.

MOSCOW — Soviet leader Yuri Andropov had talks with King Hussein of Jordan, who arrived here at the head of a seven-member delegation to outline an Arab Middle East peace plan.

BONN — West German unemployment went over two million last month, 8.4 per cent, for the first time since 1954 and trade unions looked set to wage a bitter campaign against Chancellor Helmut Kohl's new centre-right government.

SAO PAULO — President Reagan, on the third day of a four-nation Latin American tour, predicted a lasting US economic recovery that would mean increased trade opportunities and hope for developing countries now suffering from recession.

MADRID — Socialist leader Felipe González was sworn in as Spain's first left-wing Prime Minister since the civil war and presented his Cabinet list formally to King Juan Carlos.

SOUQ AL-GHARB, LEBANON — Christian and Druze militiamen fought gunbattles in the mountains southeast of Beirut after Wednesday's attempt on the life of Druze leader Walid Jumblatt.

HARARE — Former Rhodesian Premier Ian Smith, who criticised the Zimbabwe government in the United States, had his passport seized. The national news agency ZIANA quoted a Home Affairs spokesman as saying it had been withdrawn and not cancelled.

ZURICH — In concerted moves the national banks of West Germany and Austria cut basic interest rates by one percentage point and the national banks of Switzerland and The Netherlands cut theirs by half a percentage point.

LONDON — Canadian Professor Hugh Hambleton denied in court that he had spied against Britain and said a French counterintelligence controller had chosen the NATO documents he photographed for Soviet agents. He says he was a double agent.

WASHINGTON — Senator Edward Kennedy's decision not to run for President in 1984 has made former Vice-President Walter Mondale the clear frontrunner for the Democratic nomination.

WARSAW — Poland's communist leaders are considering radical changes to government structure next year, including introducing a French-style presidential system, western diplomats said. They said senior government members had told western Ambassadors recently that major reforms were being discussed.

THE HAGUE — Holland will vote against the Swedish-Mexican resolution calling for a nuclear-weapons freeze, when it comes up in the UN assembly, Foreign minister Hans van den Broek said Wednesday. Speaking in the Second Chamber's standing Foreign affairs committee, he pointed out that Holland had already voted against the resolution in the UN first committee and that a reversal would harm Dutch credibility and its influence on the arms control process.

ROME — Veteran Christian Democrat Amintore Fanfani formed Italy's 43rd post-war government, naming a new cabinet that shares broad continuity with the outgoing republican-led administration. The four-party coalition of Christian democrats, Socialists, Social democrats and Liberals put new men into key Economic ministries. But the cabinet leaves 12 portfolios in unchanged hands, including Foreign minister Emilio Colombo, Defence minister Lelio Lagorio, Interior minister Virgino Rognoni and Justice minister Clelio Darida.

BRUSSELS — The Chairman of NATO's highest military body said today plans for increased use of new conventional arms technology would not alter the alliance's strategy of forward defence and flexible response. Admiral Robert Falls, who heads Nato's military committee, told a news conference his group had agreed on Monday that the strategy of defending Nato territory as far forward as possible and of responding to an attack by any necessary means, including nuclear weapons, was entirely appropriate both now and in the foreseeable future.

BEIRUT — Lebanese Druze leader Walid Jumblatt escaped an apparent assassination attempt when a car bomb exploded near him in the heart of West Beirut. Security sources said four people were killed and 15 others injured when the bomb went off as mr Jumblatt was driving his car out of an underground garage into a busy street. Mr Jumblatt and his wife were rushed to hospital but he walked out of the emergency ward half an hour later, with a dressing on his head but apparently not seriously hurt. Later he told reporters his wife was not badly hurt but would remain in hospital.

MADRID — Spanish Socialist leader Felipe Gonzalez said yesterday he was ready to freeze Spain's integration into NATO, as he prepared to take office at the head of his country's first leftist government in 46 years. Mr Gonzalez, who was expected to be sworn in as prime minister later or today, gave the undertaking on Nato during a parliamentary debate on the inaugural address he delivered yesterday.

BRUSSELS — The European Community and its largest cheap clothing supplier, Hong Kong, said they had agreed on a new four-year accord limiting the British colony's textile exports. The Community said it had secured cuts in quotas for five key products of between 6.3 and 8.3 per cent. But Hong Kong said the new arrangements did not mean a reduction in current trade levels.

STOCKHOLM — Swedish Defence minister Boerje Andersson has resigned for personal reasons and will be replaced by United Nations ambassador Anders Thunborg, prime minister Olof Palme announced today. Mr Andersson's appointment to the Social Democratic cabinet after September's general elections had surprised many Swedes because his previous experience was limited to local politics.

BONN — West Germany, which has agreed to deploy 96 Cruise missiles on its territory if Soviet-US arms talks fail, may store a further 48 of the weapons originally intended for Belgium, according to a West German magazine. Stern Magazine said NATO was considering plans to store the 48 nuclear rockets in West Germany to head off public protest in Belgium. They would be transported to Belgium in case of war, it added.

BRUSSELS — The European Community said it was seeking offers from traders to export 25,000 tonnes of surplus butter, a move which officials here said could pave the way for renewed sales to the Soviet Union. The European Commission said in a statement that traders would be invited to submit competitive bids to sell the butter outside the Community. The Soviet Union was included as a possible destination. The Commission desided in principle last month to resume butter sales to Moscow., embargoed after the Soviet intervention in Afghanistan in December 1979.

BRASILIA — President Reagan opened talks with Brazilian leader Joao Figueiredo in Brasilia's presidential palace at the start of a four-nation Latin American tour. The two men had no fixed agenda but were believed to be anxious to discuss future Inter-American relations after the Falklands war and Brazil's debt-laden economy.

WASHINGTON — Senator Edward Kennedy, bowing to pleas from his family, said Wednesday he would not seek the Democratic party's presidential nomination in 1984. Mr Kennedy made the announcement at a press conference in the US senate. He had been the early favourite for the nomination.

PEKING — Premier Zhao Ziyang said sweeping reforms of China's 20 million-strong "bloated" governmnent bureaucracy begun last March would be completed by early 1984, the New China news agency said today. In the latest public instalment of a speech by premier Zhao yesterday to China's annual parliament, the National people's congress (NPC), the agency reported him as saying there was still a long way to go.

MEXICO CITY — Miguel de la Madrid, a 47-year-old lawyer and economist, was sworn in as president of Mexico, inheriting an ailing economy, a massive foreign debt and a population unaccustomed to the austerity he is likely to offer them.

TEL AVIV — An Israeli all-party parliamentary committee said the government had failed to deal properly with the Palestinian refugee problem in South Lebanon. The six-member committee, which includes members from the ruling Likud party and the opposition, said Israel's attempts to provide shelter for thousands of Palestinians made homeless by the Lebanon war were late, limited in scope and sluggishly executed.

BONN — Finance ministers and Central bank presidents of the five leading non-communist industrial nations will meet in Frankfurt on December 9 to discuss key monetary issues, the West German Finance ministry said. Diplomatic sources said the officials from the US, Britain, France, Japan and West Germany were likely to cover the questions of expanding the resources of the International monetary fund (IMF) and East-West financial relations.

BRASILIA — President Reagan began his four-day tour of Latin America by announcing a 1.2 billion dollar US loan for up to 60 days to help Brazil through its financial crisis, American officials said.

BRUSSELS — A senior US official said Israeli planes killed a team of Soviet experts trying to extract technological secrets from a crashed Israeli F-4 plane in Lebanon last summer. Argentine president Reynaldo Bignone has reached agreement with the armed forces to hold elections, probably late next year, a presidential spokesman said.

GETROUWD
Dominico Guzman Croes
en
Juwaiya Sophia Marie Jacks
3 december 1982
Malmok 534, Aruba

U.S. STOCKMARKET NEWS

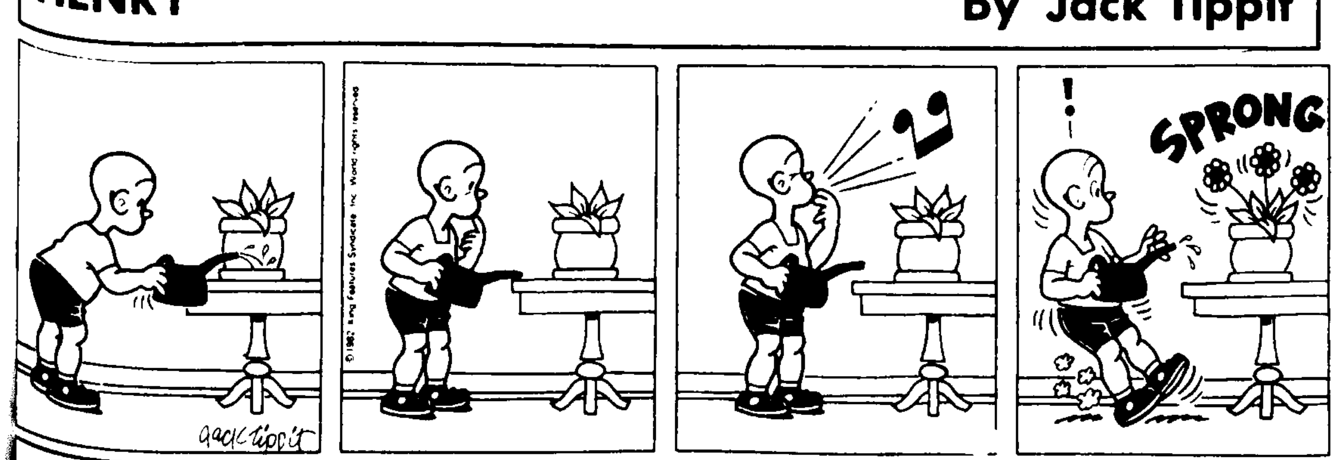
Am.Tel.Tel.	60	unch.	I.B.M.	88 1/8	+ 1 5/8
ASA Ltd.	59 7/8	+ 1 3/4	I.T.T.	32	- 1/4
Atl.Richf.	39	- 1/8	K.L.M.	48	+ 3/4
Bally	26 3/8	unch	Merck	81 5/8	+ 1 3/8
Burroughs	44 3/8	- 1/4	Motorola	89 1/2	- 1 3/8
Comsat	88 1/2	- 1/8	N.C.R.	91 1/4	+ 1
Coca Cola	88 1/2	- 1/8	Pepsico	42 1/8	+ 1/8
Disney	67	- 1/2	Pfizer	74 3/8	- 5/8
Dome Mines	11 3/8	+ 1/4	Royal Dutch	33 3/4	+ 1/2
Dupont	37 3/8	+ 1/8	Schlumberger	38 3/4	- 5/8
East.Kodak	92 1/4	+ 1/8	Shell Oil	33 1/2	- 5/8
Exxon	27 7/8	- 1/8	Syntex	48 1/8	- 2 7/8
Ford	33 1/2	- 1/8	Union Pac.	42 3/4	+ 1/8
Genl.Dynamics	33 3/8	+ 1	U.S. Steel	19 3/8	- 3/8
Genl.El.	91 5/8	- 1/8	West.El.	38 1/2	+ 1/4
Genl.Motors	57 3/8	- 5/8	Xerox	38 7/8	unch
Dow Jones	1.033,11	+ 2,02	Gold	442,90	+ 7,50
Six months tsy bills		8,91%	Silver	10,42	+ 0,25

AMSTERDAM

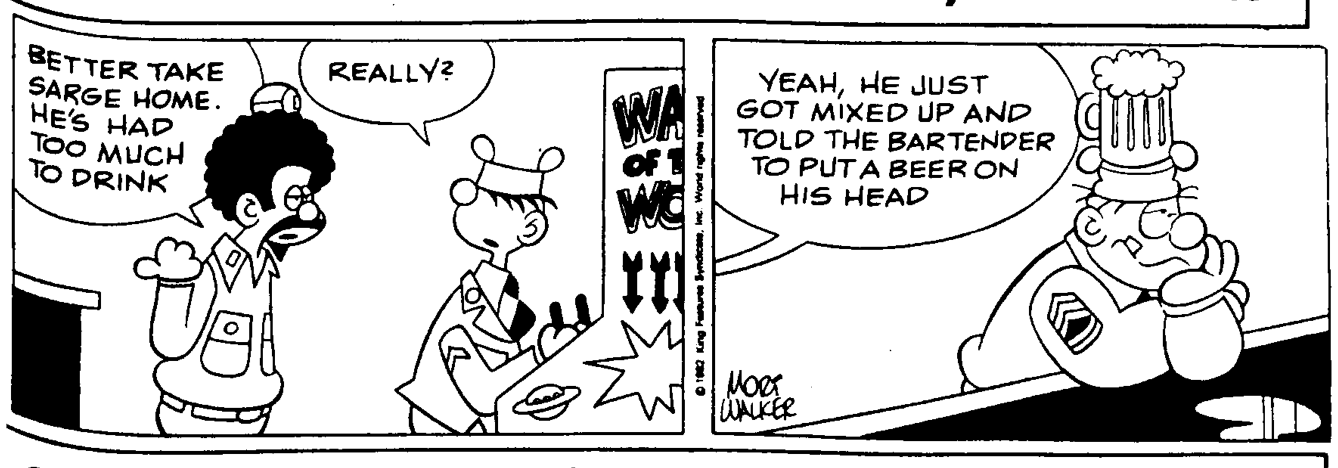
A.B.N.	292,00	Philips	26,90
Akzo	33,40	Robeco	242,00
Heineken	90,50	Rolinco	232,00
Kon.Olie	91,10	Unilever	192,50

English Companion

HENRY ® By Jack Tippit

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

Jim Henson's™ MUPPETS

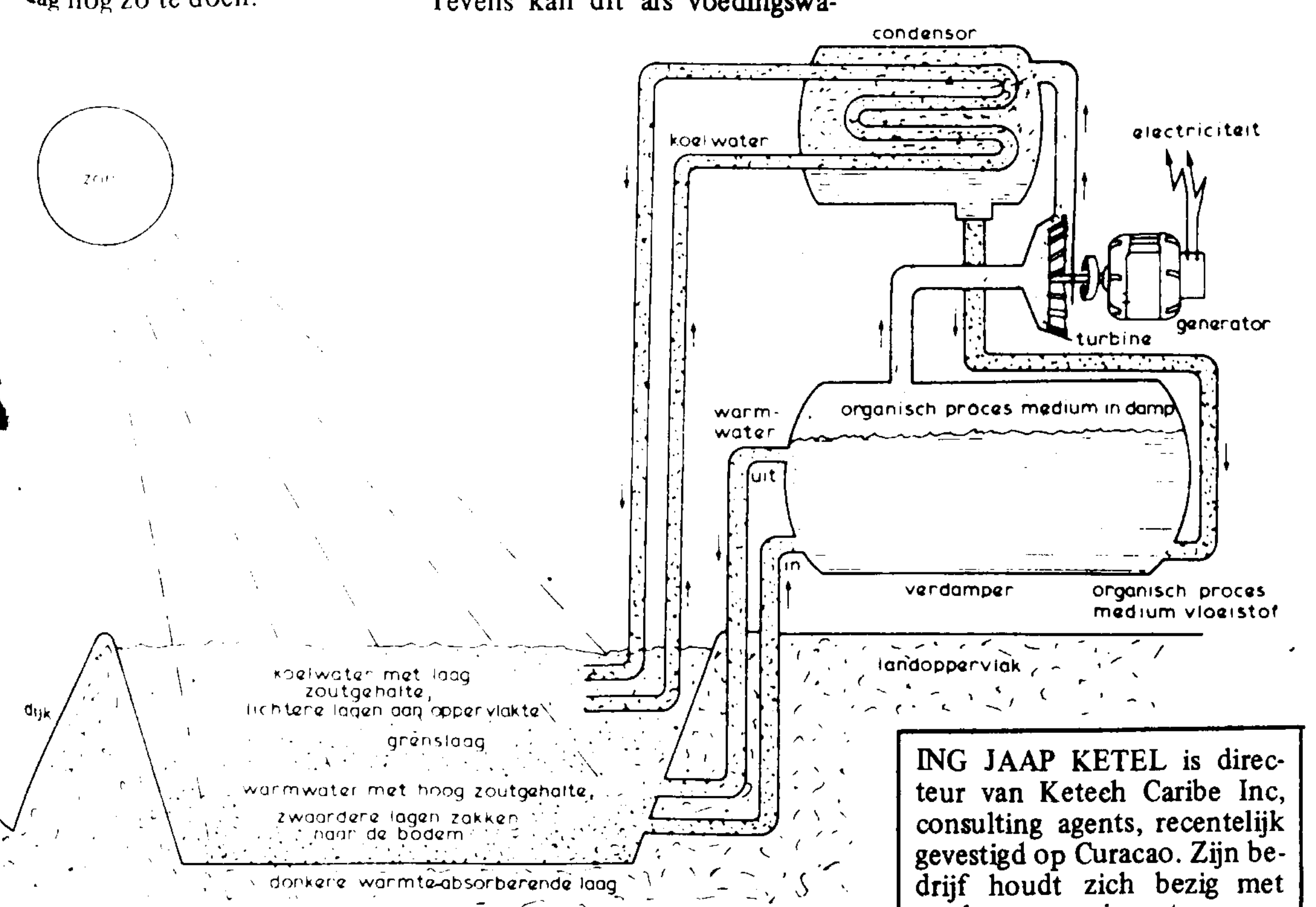
Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.425	1.445	1.465
PND STERLING	2.865	2.92	2.98
NED GLD	65.94	66.66	67.46
ZW FRANCS	85.12	85.84	86.64
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
FR FRANCS	24.58	25.68	26.38
DUITSE MARK	72.67	73.39	74.19
SUR GLD	--.--	100.07	102.59
IT LIRE	0.95	1.25	1.31

Zonnemeer, alternatieve energie-opwekken op saliña's

ÑAPA
VRIJDAG 3 DECEMBER 1982
AMIGOE - WEEKENDBIJLAGE

Tot het begin van deze eeuw zijn de Saliñas van de Benedenwindse eilanden in gebruik geweest als zoutwinningsgebieden. Met de stijging van de arbeidskosten en het goedkoper worden van de energiekosten loonde het echter niet meer, deze "zonne-energiebedrijven" operationeel te houden. Bovendien was het onmenselijk "slavenwerk" om in de brandende zon dagelijks het zout te vergaren. Niemand zou erover denken om dit vandaag de dag nog zo te doen.

*Het principe van een zonnemeer-installatie voor het maken van electriciteit, zoals in Israel is toegepast. **Op de Antillen zou een gunstiger rendement verkregen kunnen worden omdat het koelwater van zeer diep uit zee vlak voor de kust gewonnen kan worden.***

De uitzondering hierop vormt de Int. Salt Company NV te Bonaire, waar men dank zij de stijging van de energiekosten en met behulp van de aller modernste apparatuur weer kans ziet om dagelijks gebruik te maken van zonne- en windenergie. Deze beide zorgen voor verdamping van het water, waarna het zout in ingedampte vorm achter blijft en verzameld kan worden voor transport naar de gebruikers.

Er is echter nog een mogelijke **toepassing** van de combinatie Saliña en zonne-energie. Namelijk, als zonnemeer voor de opwekking van elektrische energie en produktie van zoetwater uit zeewater. Dit kan dan gebruikt worden als irrigatiewater voor de landbouw en drinkwater voor de bevolking. En dat allemaal met behulp van de onuitputtelijke energiebron "ZON".

In Israel is men reeds ver gevorderd met de hier beschreven technologie. Reeds in 1979 is in de Dode Zee een 150 KW-zonnemeercentrale in gebruik genomen. Hierbij fungeert het water van de Dode Zee als verwarmings- en als koelmedium. Om de warmte-energie om te zetten wordt gebruik gemaakt van een ORC (Organische Rankine Cycle) turbine. Dit is een machine die met behulp van een lage temperatuur verdamper een turbine laat draaien. Deze turbine drijft een gewone elektrische generator aan zoals nu ook in bedrijf zijn op onze eilanden. Hoewel de rendementen strikt genomen niet erg hoog zijn, is toch de prijs per KWh (wat u thuis op uw meter afleest), vergelijkbaar met de prijs van conventionele energie opwekkingssystemen.

Het principe van een zonnemeer bestaat uit een ondiep meer van ongeveer 2 à 2,5 meter diepte. Omdat een hoog zoutgehalte aan het meer wordt gegeven, neemt het specifieke gewicht van de vloeistof naar de bodem toe. Het water aan de oppervlakte behoudt ongeveer de omgevingstemperatuur, doch bij de bodem kan de temperatuur wel tegen het kookpunt, doch bij de bodem kan de temperatuur wel tegen het kookpunt (100 graden) liggen. De zonnestralen gaan namelijk door de lichtere bovenlaag heen en verwarmen de onderliggende lagen met een hoger zoutgehalte. Het is dit warme water wat gebruikt kan worden in de door de Israeliers ontwikkelde ORC turbine. Tevens kan dit als voedingswater dienen voor een z.g. MED (Multi Effect Desalination) lage temperatuur zeewaterfabriek. Deze fabrieken werken, in tegenstelling tot de conventionele fabrieken die nu op onze eilanden staan, bij zeer lage temperaturen, zo tussen de 60 graden en 70 graden C.

Daarbij worden niet alleen de grote onderhoudsproblemen van hoge temperatuur fabrieken; als corrosie en aankoeken van zouten voorkomen, maar kan bovendien met dezelfde hoeveelheid energie bijna 50 procent meer drinkwater worden geproduceerd.

Een conventionele fabriek namelijk gooit het afval water (Brine) altijd nog met zo'n temp. van 50 à 60 graden C in zee.

Hierdoor zal de prijs van drinkwater ook lager kunnen worden. Van deze installaties zijn reeds enkele tientallen door de Israeliers over de gehele wereld geïnstalleerd. En zelfs op de Virgin Islands, St Thomas en St Croix, draaien deze fabrieken al gedurende enkele jaren voor ongelofelijk lage kosten iedere dag en produceren trouw hun tienduizenden kubieke meters water per dag.

Het inpassen van deze lage temperatuur zoetwater fabrieken in combinatie met electriciteits-opwekking en zelfs centrale airconditioning is technisch heden ten dage mogelijk. Daarbij gaat het om een aantal criteria, waarbij de belangrijkste de geografische ligging en plaatselijke situatie en bodemgesteldheid zijn.

Op Curacao b.v. bieden de huidige braakliggende Saliñas goede mogelijkheden.

Uit der aard zal niet de gehele energie en waterbehoefte van dit eiland afhankelijk gemaakt kunnen worden van deze nieuwe mogelijkheid.

Doch samen met wind en mogelijk andere vormen van zonne-energieopwekking zal een gedeelte (50 ocent?) van de energiebehoef gedekt kunnen worden.

Per vierkan km kan in het gunstigste val 5 megawatt opgewekt worden. Er vanuit gaande dat ongeveer 2 á 4 vierkante meter beschikbaar is, kan er maximaal zo'n 20 megawatt ter beschikking komen met behulp v deze energiebron. Ter vergelijking; het huidige geinstalleerde vermogen bij KAE bedraagt ongeveer 100 megawatt.

In Israel wordt dit jaar een 5 megawatt installatie in gebruik genomen. Er zijn echter plannen om de Dode Zee te voorzien van een groot aantal kleine installaties met een totaal vermogen van 2000 MW.

Daarmee zou een groot gedeelte van Israels energie behoefte voor de toekomst mee gedekt zijn.

Ook in de Verenigde Staten zijn reeds ver gevorderde plannen om zonnemeren aan te leggen. Californie wil de Saltonzee inrichten voor een 600 Megawatt installatie en Utah beziet de mogelijkheden om de Great Salt Lake geschikt te maken als zonnemeer.

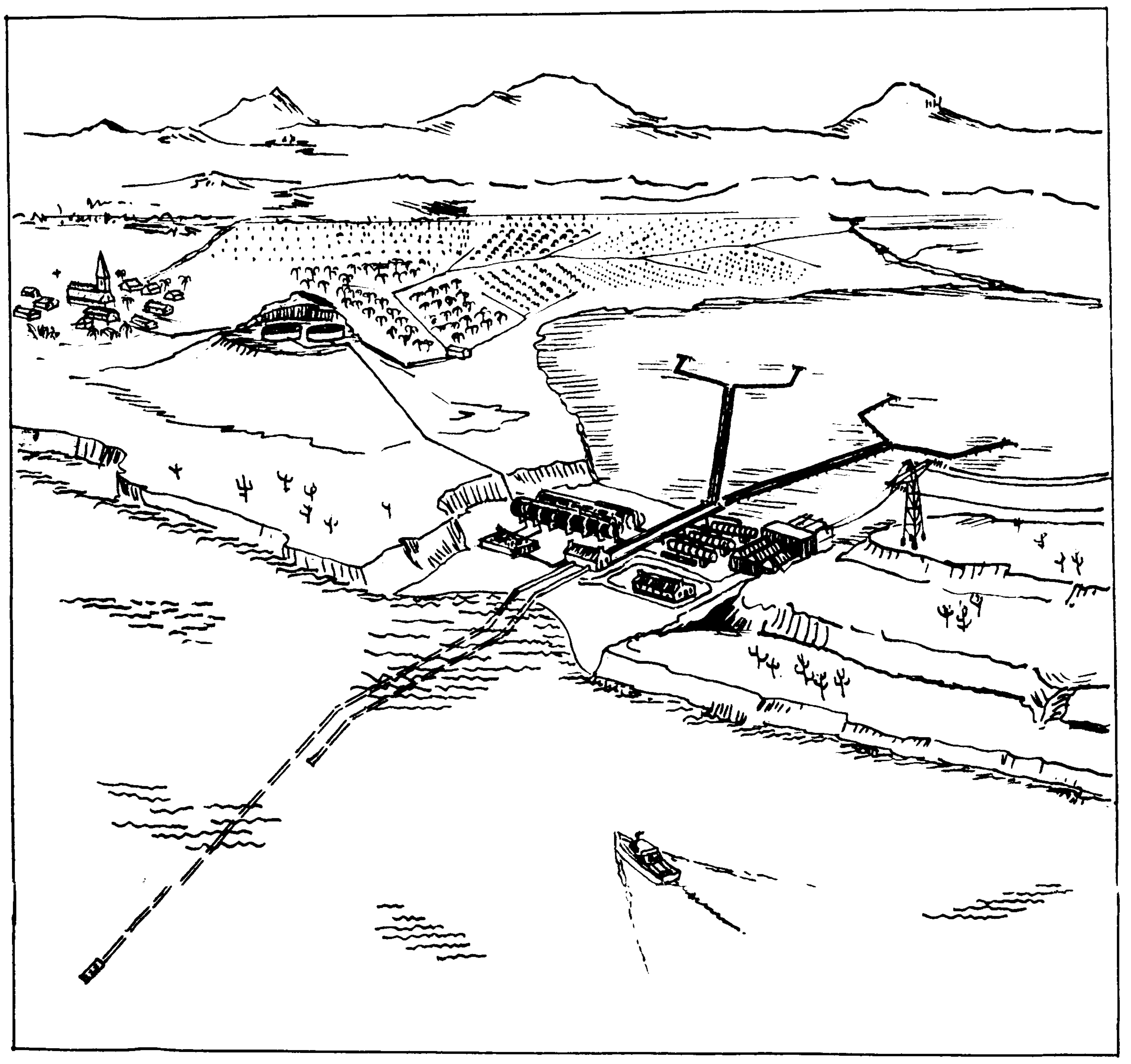
De Antillen voldoen in ieder geval aan alle criteria die gesteld worden aan het welslagen van een commerciele operatie. Er is zelfs nog een groot additioneel voordeel hier ter plaatse; namelijk, het op korte afstand van de Saliñas op ruime mate voorhanden zijn van koelwater van lage temperatuur. Dit vanwege de grote waterdiepten direct voor de kust van onze eilanden. Dit additionele voordeel zal het nuttig rendement van de installatie alleen maar verhogen.

Het zou aan te bevelen zijn van overheidswege een studie te maken naar de mogelijkheden die deze nieuwe ontwikkelingen voor de Antillen bieden. Daarbij gebruik makende van de kennis die reeds bestaat in een land als Israel, waar men zo zeer afhankelijk is van zonne-energie, dat men het als natuurlijk ervaart om van deze nooit ophoudende bron van energie optimaal gebruik te willen maken.

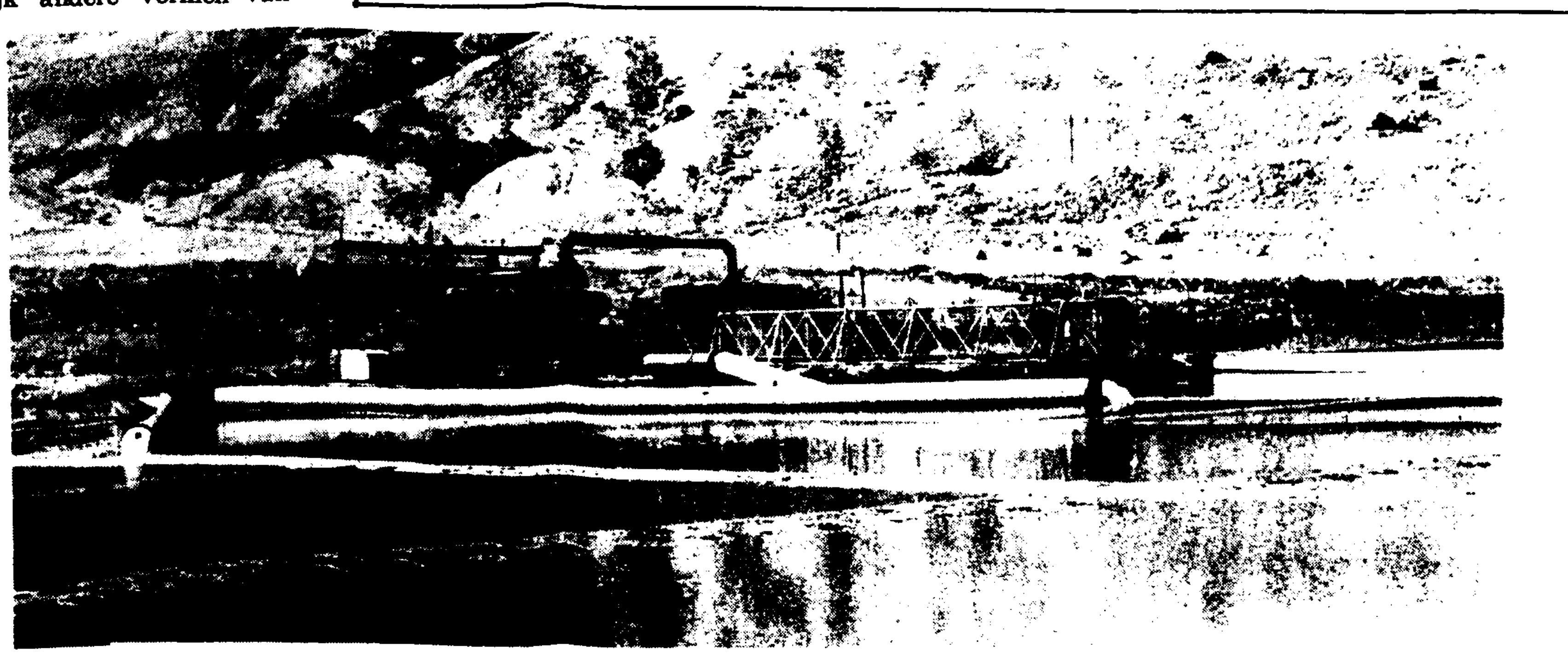
Misschien zien wij dan over enige jaren onze nu nog braak en doods bijliggende saliñas veranderd in nuttige zonnemeren die hun bijdrage geven aan één van de nijpendste problemen van onze eilanden: Energie-/ en Watervoorziening in de toekomst.

ING JAAP KETEL

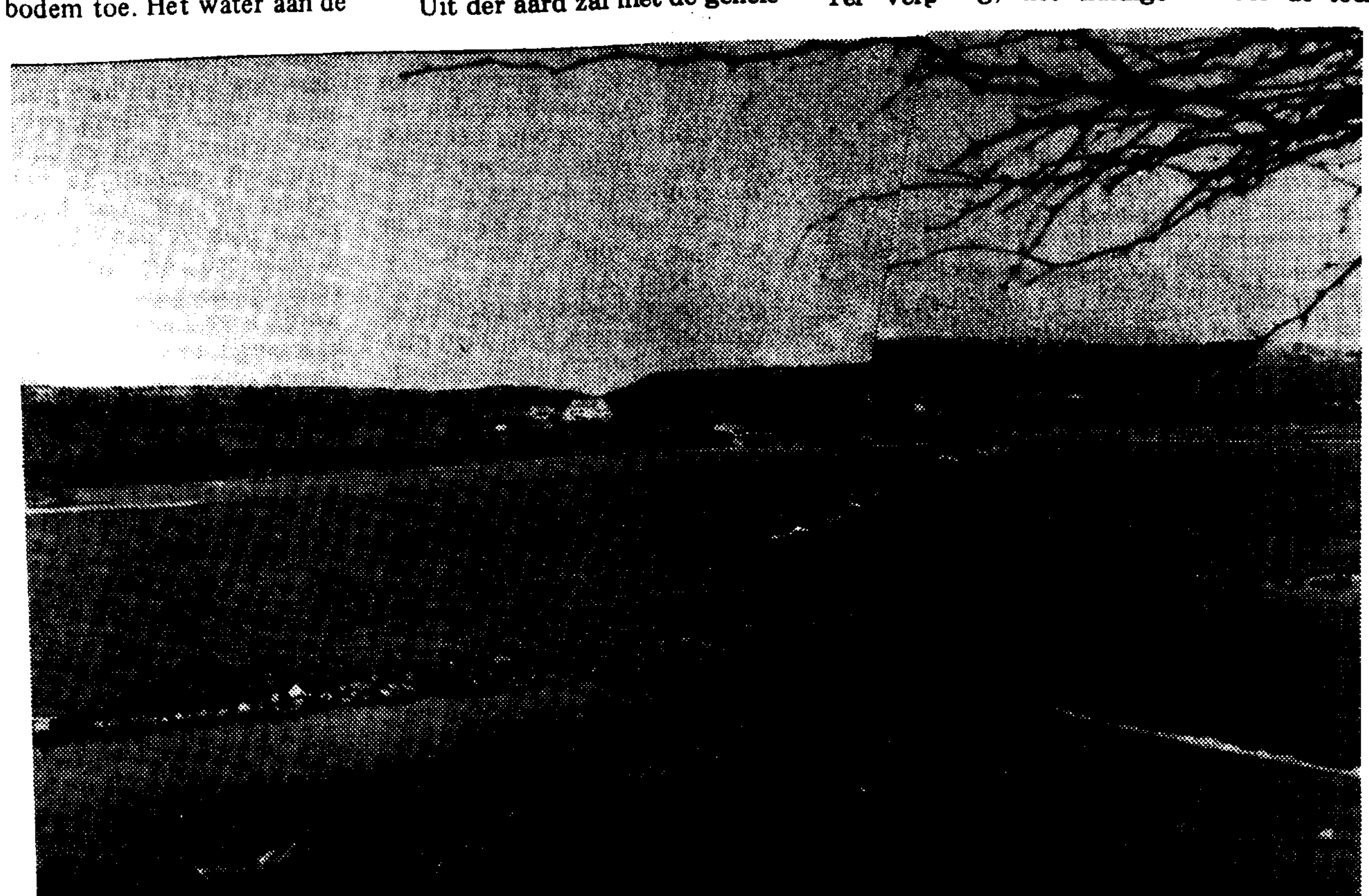
ING JAAP KETEL is directeur van Ketech Caribe Inc, consulting agents, recentelijk gevestigd op Curacao. Zijn bedrijf houdt zich bezig met moderne energie-systemen en transportmiddelen daarvoor, zoals pijpleidingen. Ing Ketel bezocht eerder dit jaar Israel en zag daar de zogeheten - en en in dit artikel beschreven - ORC-zonnemeer-turbines van Ormat-fabricage en MED lage temperatuur-waterfabrieken van het merk IDE in bedrijf. Hij concludeerde dat deze technologiën zeer goede kansen maken op de Nederlandse Antillen, waar veel zoutpannen, "saliñas", nutteloos zijn geworden. Voor de Ñapa schreef hij vervolgens bijgaand artikel.

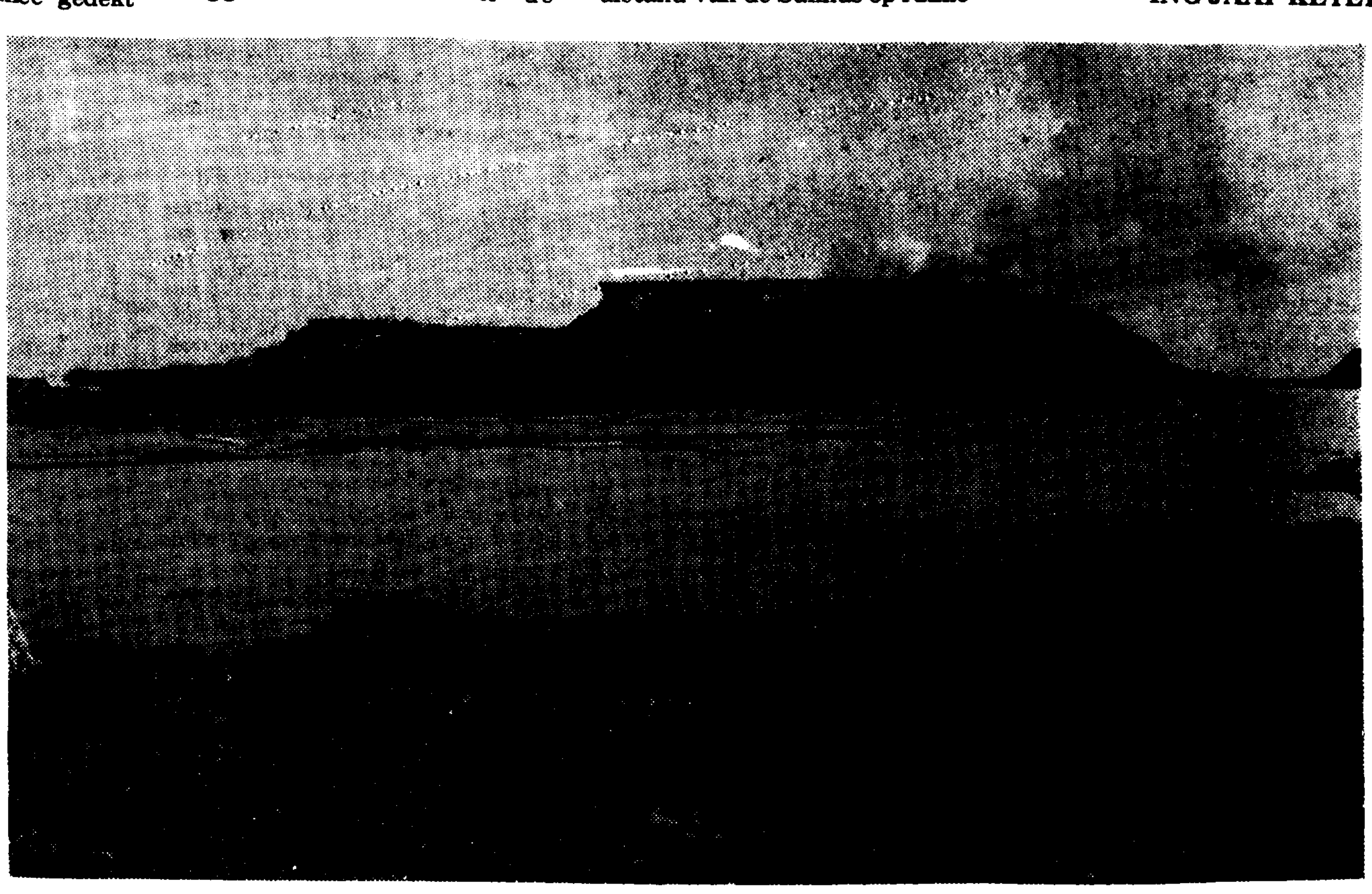

Gezicht van de toekomst? Een opnieuw ingerichte Saliña, maar nu als zonnemeer met water- en electriciteitsfabriek.

De 150 KW proefinstallatie aan de Dode Zee te Israel. Deze installatie levert genoeg energie voor een brandstofbesparing per jaar van 240.000 liter ruwe olie.

De prachtige Saliña's op St. Willibrordus die er al jarenlang nutteloos bijliggen.

Griffels en wimpels voor kinderboeken

DE KINDERBOEKENWEEK die, sinds 1955, jaarlijks in Nederland wordt gehouden heeft dit jaar van 13 tot en met 23 oktober plaatsgevonden. Georganiseerd door de Stichting Collectieve Propaganda voor het Nederlandse boek (CPNB) en het Bureau Boek en Jeugd heeft deze week tot doel het nader tot elkaar brengen van het kind en een goed kinderboek.

Zoals gebruikelijk wordt in elke kinderboekenweek uitgegaan van een van te voren vastgesteld thema. Dit jaar luidde het thema: "Reizen". Bijna alle aktiviteiten die overal in het land in verband met de kinderboekenweek worden georganiseerd hebben dit thema als uitgangspunt.

Op de dag van de officiele opening van de kinderboekenweek worden de griffels, penselen en de boekensleutel uitgereikt aan de schrijvers, illustratoren, vertalers en uitgevers die door een jury zijn uitgekozen.

Voorafgaande aan de boekenweek namelijk hebben, gedurende een hele periode, regionale jury's resulterende in een landelijke jury, zorg gedragen voor de keuze van de boeken die naar hun mening een bekroning verdienden. Elk jaar worden dan 1 of 2 gouden griffels uitgereikt aan de auteur van het beste Nederlandse kinder of jeugdboek en worden er 9 of 8 zilveren griffels toegekend aan de 9 of 8 goede Nederlandse of in het Nederlands vertaalde kinderboeken. Ook komt een gouden penseel toe aan het mooist geïllustreerde Nederlandse kinderboek.

Sinds 1980 worden er ook 2 zilveren penselen uitgereikt. Zo'n 3 jaar geleden is er ook een andere prijs bedacht namelijk "De boekensleutel". Deze prijs wordt echter niet elk jaar uitgereikt. Terwijl het vorig jaar wel uitgereikt werd is het dit jaar niet gebeurd. "De boekensleutel" is bestemd voor de auteur van een boek dat heel apart is bijvoorbeeld door de vorm, de inhoud, het uiterlijk of doordat het voor een bijzondere groep kinderen bestemd is. Verder wordt ook de zogenaamde "Vlag en wimpellijst" gemaakt waar 28 net niet bekroonde boeken op komen te staan.

De gouden griffel is dit jaar naar Nannie Kuiper gegaan voor haar boek: "De eend op de pot". De gouden penseel is uitgereikt aan Joost Roelofsz voor zijn boek "Voor en achter", terwijl de zilveren penselen naar Jenny Dalenoord voor haar illustraties in het boek "Muis, mol en rat" van H. Krever en naar R. Steadman voor zijn illustraties in het boek "Inspekteur Kaasjager" van B. Stone, gingen.

Verder zijn de volgende boeken met de zilveren griffels bekroond:

Auteur/Titel	Uitgever	Leeftijdsgroep
1. Biegel, Paul Haas.	Holland	12 jaar en ouder
2. Cumming, Robert Kijken en zien.	Meulenhoff informatief	10 jaar en ouder
3. Dahl, Roald De griezels.	De Fontein	6 jaar en ouder
4. Fens, Kees. Nou hoor je het eens van een ander.	Querido	alle leeftijden
5. Hazelhoff, Veronica. Nou moe!	Sjaloom	9 jaar en ouder
6. Irwin, Hadley. Hidden Doe.	Free Spirit	13 jaar en ouder
7. Leeuwen, J. van. De metro van Magnus.	Omniboek	8 jaar en ouder
8. Nöstlinger, Christine. Het huis in Niemandsland.	Lemniscaat	9 jaar en ouder
9. Zhitkov, B. Het verboden bootje.	Van Holkema en Warendorf	7 jaar en ouder

Vermeldenswaardig is verder ook het feit dat de CPNB elk jaar een kinderboekenweekgeschenk uitgeeft in de vorm van een boek. Het gaat dan om een speciaal boek waaraan verschillende mensen hebben gewerkt en dat het thema van de kinderboekenweek als uitgangspunt heeft.

Dit boek kan je voor een weggeefprijsje kopen als je een kinderboek koopt in de boek[handels]. Dit jaar hebben ze g[ekozen] voor een bijzondere uitga[ve], kombinatie van kinderbo[ek en] kalender getiteld: "Retou[r] weg".

Het kan dus zowel als bo[ek] als kalender gebruikt wo[rden]. Het kalendergedeelte bev[at] scheurbare zijkanten (als h[et] voorbij is kan je ze er g[e] uitscheuren en hou je dan [...] een boek achter), en besl[aat de] periode 11 oktober 1982 [...] met 20 november 1983.

Het boekgedeelte bevat fan[ta]sieverhalen, spelletjes, gedicht[en] en informatieve teksten over [...] reizen in kinderboeken, reize[n...] dieren in kinderboeken, vroe[gere] reisgewoonten, ontdekkings[rei]zen, kompas, landkaart, post e[...]. Ook geeft het boek tips o[ver] kamperen en over het maken v[an] een voertuig en een vlot.

Het boek kan opgehangen wo[rden] en kan ook gebruikt wo[rden] als grote agenda. Het is rijkel[ijk] geïllustreerd, boeiend en pr[ak]tisch en hoewel de uitgever su[g]gereert dat het voor de leeftij[ds]groep van 4 tot en met 14 j[aar] geschikt is, lijkt het mij to[ch] raadzamer hier bij een oud[ere] leeftijd mee te beginnen, 7 j[aar] bijvoorbeeld. Dit omdat [...] qua lettertype niet direkt re[ke]ning heeft gehouden met de be[]ginnende lezertjes, zodat ze h[et] zelf kunnen lezen. Bovendien [is] niet alle informatie bepaald ee[n]voudig te noemen. Toch bev[eel] ik dit boek van harte aan omda[t] het door de kreatieve vorm e[n] inhoud een zo'n leuke uitga[ve] is geworden dat het de moei[te] waard is om het zelf te hebben.

Verkrijgbaar bij Boekhande[l] Van Dorp/Edinne voor de p[rijs] van f. 3,75 bij aankoop van ee[n] kinder of jeugdboek.

Nannie Kuiper
De eend op de pot

De gouden griffel is toegekend aan een voorleesboek in dicht[]vorm bestemd voor de leeftijds[]groep van 3 tot en met 5, 6 jaar. Het is het boek getiteld "De eend op de pot" van Nannie Kuiper. Het boekje is geïllu[s]treerd door Dagmar Stam. In dit boekje gaat het om Marijke die haar pot (ze durft namelijk nog niet op de w.c.) met de eend er op als haar lievelingsspeelgoed beschouwt.

Ze gaat overal met "De eend op de pot" naar toe en uit alles blijkt hoe dol ze wel op die ene eend is, terwijl ze een heleboel andere speelgoedeendjes en speelgoed heeft en zelfs echte eenden regelmatig gaat voeren.

Als ze op een keer naar een kinderfeestje gaat en haar pot meeneemt raakt ze die op een gegeven moment kwijt en moet na tevergeefs gezocht te hebben, zonder de pot naar huis. Die avond plast ze dan ook gewoon in haar bed. Als uiteindelijk de eend op de pot toch gevonden wordt is ze inmiddels ook over haar angst ten opzichte van de "grote mensen-w.c." overheen gekomen.

Het is begrijpelijk dat dit boek de gouden griffel heeft gekregen omdat het een erg leuk prentenboek is waarin op spelenderwijs de angst voor de "grote mensen w.c." wordt overwonnen. De schitterende illustraties dragen bij tot een volwaardig geheel. Dit boek is uitermate geschikt om aan peuters en kleuters voor te lezen. Door de grappige dichtvorm en het herkenbare onderwerp zal het kinderen in de leeftijdsgroep van 3 tot en met 5 jaar zeker aanspreken.

Verkrijgbaar bij Boekhandel van Dorp/Eddine voor de prijs van f. 14,90.

VIOLA STATIA

Wycliff Smith's verdienste:
Opvullen van de leegte

IN DE MEESTE overzichten welke er verschijnen over de literatuur van de Nederlandse Antillen wordt nauwelijks enige aandacht geschonken aan schrijvers van de Bovenwindse Eilanden. Antilliaanse schrijvers zijn afkomstig van Curacao, Aruba en Bonaire: een enkele keer wordt melding gemaakt van Camille Baly of van Wycliffe Smith, maar dat is dan ook alles.

Op zich is dit niet zo heel erg verwonderlijk: het werk van de Bovenwindse schrijvers is vaak zeer moeilijk te verkrijgen, zo het ooit in druk verschenen. Maar toch, met een klein beetje meer moeite zou men wat meer kunnen melden over onze "landgenoten overzee".

Wycliffe Smith, één van de Bovenwindse schrijvers die wel genoemd wordt, heeft met een tweetal publikaties getracht de sluier van de Bovenwindse letterkunde op te lichten. Kort na elkaar verschenen van zijn hand Winds above the hills en Windward Island Verse, twee bundels welke elkaar min of meer aanvullen.

Winds above the hills bevat een bloemlezing poëzie van Sint Maartenaren en is uitgegeven door The St. Maarten Council of The Arts. De bundel bevat een 32-tal gedichten van twintig verschillende dichters, van de in 1852 geboren J.C. Waymouth tot de jonge (in 1960 geboren) Lasana Mwanza Sekou. Zoals de dichters uit twee eeuwen stammen, zo zijn de gedichten ook gevarieerd voor wat betreft hun thematiek en hun gebruik van de Engelse taal.

Windward Island Verse beslaat ook het werk van schrijvers op Saba en St Eustatius, terwijl het ook aandacht besteedt aan de orale volksliteratuur van de Bovenwindse Eilanden en werk van niet-Bovenwinders op de Bovenwinden geschreven. In Windward Island Verse rubriceert Wycliffe Smith het poëtisch werk van de Bovenwinden schrijvers in een aantal kategorieën, wat een bruikbare indeling oplevert.

Wycliffe Smith heeft met Windward Island Verse en Winds above the hills een belangrijke bijdrage geleverd tot de kennis van de literatuur van de Bovenwindse Eilanden van de Nederlandse Antillen. In wat hij ons laat zien zit zeker de kwaliteit die doet uitzien naar meer binnen niet al te lange tijd. Misschien ook dat in de toekomst aandacht wordt besteed aan het proza van de eilanden.

Beide bundels zijn uitstekend verzorgd uitgegeven en – gelukkig! – ook op de Benedenwindse Eilanden in de boekhandel verkrijgbaar.

CAREL DE HASETH

Wycliffe Smith: Winds Above The Hills, Uitgave van The St. Maarten Council on the Arts, 1982
Wycliffe Smith: Windward Island Verse, a survey of poetry in the Dutch Windward Islands, 1982

Edited by SMAFESTAC '82 Literary Subcommittee

Kort bestek

Arubaans toneel

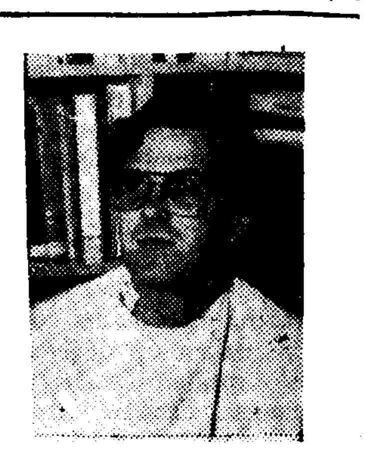
[...] nesto E. Rosenstand, verscheen onlangs het toneelstuk Kiko ta di nos?, uitgegeven door het Teatro Experimental Arubano.

Rosenstand, over wie onlangs artikelen verschenen in Antillen Review en het Sticusa Journaal, is op toneelgebied geen onbekende.

Het stuk speelt zich af in de Alameda, waar figuren uit de zelfkant van de maatschappij leven. Hoe ellendig ook hun bestaan is midden in de voor hen onbereikbare luxe van serviceclubs en toerisme, het is hun dierbaar. Als echter het "gewone" leven in kontakt komt met dit "verboden" leven, moeten de bewoners van Alameda het onderspit delven: de rechter velt zijn vonnis.

De schrijver geeft het relatieve in deze hele situatie heel scherp aan, de "schuldvraag" over het leven in de erbarmelijke omstandigheden in de Alameda werkt hij uit tot een sociale aanklacht tegen de "gewone" burgers.

Kiko ta di nos? is ook op Curacao bij de boekhandel verkrijgbaar.

Coordinatie:
Carel de Haseth

Nescio origineel

HET KOMT DE laatste jaren in het Nederlandse uitgeverswereldje wel meer voor dat boeken met een historische waarde in heruitgaven verschijnen in zo autentiek mogelijke vorm. Het gaat hierbij meestal om geschiedkundige werken of boeken van wereldberoemde auteurs die fotografisch worden gereproduceerd om behalve de originele tekst ook lay-out en typografie zo natuurgetrouw weer te geven.

Bij J.H. de Bois in Haarlem verscheen onlangs een dergelijke herdruk van de niet zo bekende schrijver J.H. Grönloh die in de beginjaren van deze eeuw onder de schuilnaam Nescio publiceerde. Van hem zijn de verhalen Dichtertje, de Uitvreter en Titaantjes in een bundel uitgebracht, kompleet in de uit die jaren stammende schrijfwijze en inklusief de zetfouten uit de eerste editie van 1918.

Door de uitgever is zelfs gepoogd het originele papier te gebruiken voor de herdruk maar dat bleek met onze moderne materialen en machinerieën niet meer te kunnen worden vervaardigd. Niettemin wordt deze eenmalige heruitgave in beperkte oplage gezien als een geliefd 'collectors item" en zal ongetwijfeld in de bedoelingen van de uitgever hebben gelegen.

Nescio boeit door zijn vertelkunst: simpel van opzet vooral wanneer men bedenkt dat in die jaren de gehanteerde taal nogal bombastisch was. In „Dichtertje" voor het eerst gepubliceerd in deze bundel verhaalt hij de lotgevallen van een aankomend poëet die zich laat inspireren door lieftallige vrouwtjes bij toevallige ontmoetingen. Zijn verlegenheid maakt echter dat het nooit tot echte romances komt, zodat het dromerige dichtertje zijn liefdes uitsluitend in zijn fantasie en in zijn schrijfferij beleeft.

„De uitvreter" verscheen eerder in „De Gids" van januari 1911. Het is het verhaal van Japi, een bonvivant die zich zijn makkelijk leventje niet kan permitteren doch die profiteert van Pa, vrienden en bekenden en zich zo zorgeloos door het leven begeeft en een zorgeloos dit leven inruilt voor de eeuwigheid.

In „Titaantjes", verschenen in het blad „Groot Nederland" van juni 1915, vertelt Nescio de lotgevallen van vier Amsterdamse vrienden die hun tijd vullen met eindeloze bomen over alles en nog wat; het paffen van goede sigaren en als bruine het kan trekken het proeven van goede jenever. Aan werken hebben zij een broertje dood en zoals een van hen filosofeert: "Doelloos zit ik, Gods doel is de doelloosheid".

In een nawoord geeft Lieneke Frerichs voor de geïnteresseerden details over wat er nog bekend is over de persoon en het werk van Grönloh en van diens uitgever De Bois. Al bij al voor de lezer een aangename verpozing in een stuk literair verleden.

RONNIE HENRIQUEZ

Nescio: Dichtertje, de Uitvreter en Titaantjes. Uitgever: J.H. de Bois Haarlem.

Nieuwe verhalen van Miep Diekmann

MIEP DIEKMANN HEEFT onlangs een bundel uitgegeven met een twaalftal verhalen die zich alle op of in de buurt van de Nederlandse Antillen afspelen: GEEN ENKEL VERDRIET DUURT HONDERD JAAR. Van deze twaalf verhalen waren er zeven eerder verschenen in leesboekjes voor de lagere school, Trapeze en Mozaïek, en zijn de overige vijf nieuw. Maar er is geen enkele aanwijzing in stijl of thematiek dat de nieuwe verhalen van later datum zijn of verschillen van de vorige. Wie niet achterin bij de 'verantwoording' kijkt, zal mijns inziens geen verschil merken, zo'n eenheid vormen de verhalen samen.

Wel sluiten enkele verhalen duidelijk aan bij vorig uitgegeven werk, zoals "Een vulkaan gedoofd door tranen" dat over Jeroen Zegers vertelt die Saba bezoekt; het kon een hoofdstuk zijn uit Andere mensen zijn ook gewoon. Het mooie, ontroerende slotverhaal "Een vergeefse tocht" ademt duidelijk de sfeer van Marijn bij de lorredraaiers en, meer nog, Geen mens is van de ander (Mens te koop), die ook in de tijd van de Curacaose slavernij spelen.

Er zijn nog enkele verhalen over Curacao, één over respectievelijk Bonaire en Aruba, en een viertal over het vasteland van Zuid-Amerika: Colombia (?), Venezuela (2x) en Guyana. Het titelverhaal "Geen enkel verdriet duurt honderd jaar" gaat over een Antilliaanse jongetje in Nederland, dat aanpassingsmoeilijkheden heeft bij zijn pleegouders en op school. Als hij tegen het tijd via zijn schoolvriendjes een beetje aarde van Curacao krijgt is hij wat gelukkiger.....

Bij mijn weten is dit de eerste verhalenbundel van Miep Diekmann; alle overige werk over de Nederlandse Antillen was tot nu toe in romanvorm.

De stijl van alle twaalf verhalen is die van de vroegere, 'rustiger' Miep Diekmann, eer ze met boeken als Total loss, weet je wel en Dan ben je nergens meer mijns inziens te gewild en overdreven 'modern' wilde zijn, want afgestemd op de golflengte van de eigentijdse jeugd. Deze stijl sluit meer aan bij En de groeten van Elio, De boten van Brakkeput en, desnoods, De dagen van Olim (dat van beide 'stijlen' iets heeft). Deze bundel wint daardoor voor mij in waarde.

Wie de twaalf verhalen overziet merkt dat het gemeenschappelijke thema erin opnieuw dat is wat het hoofdgegeven van al Miep Diekmanns werk uitmaakt: het individu of kleine groepje (dat in kinderverhalen vanzelfsprekend een jeugdige persoon of een jeugdgroepje is) dat zich verzet tegen de grote groep, de gevestigde orde, de ouderen, de macht. Kortom: David tegen Goliath, waarbij degene die tegen de stroom durft in te gaan gewoonlijk aan het langste eind trekt of wanneer hij tenonder gaat wèl de volledige lezerssympathie ontvangt. Het eerste zien we bijvoorbeeld in "Boems en de Boom-van-zee-of-land" en "Het vuurbaken van Bonaire", waarin een jongen zijn eiland redt van een aantal kapers, maar daardoor wel levenslang verminkt wordt, en ook met Otero die wil blijven wonen in "Het huis aan de afgrond". Het laatste is het geval met Aracoya en zijn Indianen die ten onder gaan aan de moderne tijd, en met "Ada-mo-edu en zijn wilde paard", dat door de Europese kapers wordt doodgeschoten.

In de grond zijn alle verhalen, of ze nu historisch zijn of modern, realistisch of gefantaseerd, zeer politiek geladen, omdat ze alle pleiten voor individuele vrijheid, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. De uitgever meldt dat de verhalen geschikt zijn voor achtjarigen en ouder, maar gezien het bovenstaande en het taalgebruik lijken ze hier eerder voor vijfde en zesde klassers en brugklassers bestemd.

De illustraties zijn van Jenny Dalenoord; het 139 bladzijden tellende boek is stevig gebonden, voorzien van een mooie gekleurde omslag en een kaartje van het Caraïbische gebied en de kust van Zuid-Amerika.

Laten we hopen dat GEEN ENKEL VERDRIET DUURT HONDERD JAAR nog voor de feest/geschenkdagen op onze eilanden verkrijgbaar is. In Nederland kost het Nf. 18,50, wat met de huidige koers in elk geval veel minder dan vijftien Antilliaanse guldens is. Hopelijk houdt de plaatselijke boekhandel daar rekening mee, want het is een belangrijke verhalenbundel en een schitterend cadeau voor kinderen.

WIM RUTGERS

Miep Diekmann: Geen enkel verdriet duurt honderd jaar Amsterdam, Em. Querido's Uitgeverij B.V., 1982, 139 blz. I.S.B.N. 90 214 5963 9

GRUPO TOTO

TOTO: Grupo mas sobresaliente di Aña

PA SKOHE UN personahe ó grupo mas sobresaliente di aña no semper ta fasil, pasobra mester tene kuenta ku diferente faktor i tambe ku logronan di otro grupo ku tambe a briya e aña ey... Ya den un edishon anterior e aña aki, nos a komenta di TOTO ku na-moda-di-papia ta un instituto di talento, un grupo di profeshonal ku a sa konkista merkado musikal ku nan komposishonan i estilo original....

Notando e impakto ku e longplay di nan TOTO IV a hasi e aña aki i konsiderando ku e aña aki a resulta unu ku hopi eksito tambe pa e duo produktor JEFF PORCARO/STEVE LUKATHER, sin duda nos por apunta e grupo aki komo esun más 'sobresaliente' di aña 1982. Influensha di specialmente e duo aki, den e parti musikal tambe tabata grandi, pesei nan servicio a ser hopi solicita pa varios grupo i kantante konosi manera: MICHAEL MC DONALD, LEO SAYER, ELTON JOHN, DONNA SUMMER QUINCY JONES, CHICAGO, PINK FLOYD i resientemente tambe huntu ku PAUL MC CARTHEY i MICHAEL JACKSON riba e ultimo aki su Lp nobo (Thriller)!

Kontratonan ku ta drenta pa e musikonan aki toka komo session-players ta masha hopi i tin fecha stipula porehempel te Juli '83...! Esaki ta duna un bista riba nan popularidat, pero tambe e rekonosimentu ku nan ta haña pa nan talento musikal i fantasia komo kompositor. Meskos ku varios otro grupo di musika popular TOTO tambe tabatin un kuminsamentu lento, pero ku atraves di aña a desaroya i bira un influente grupo den ambiente Rock. Tabata den e epoka di revivamentu di musika moderno 1967/69 ku, e ainda hobensitonan, Jeff i Steve Porcaro huntu ku David Paich, variando di edat entre 16 i 19 aña a forma un grupo, ku intenshon original pa diverti i pasa algun ora kontentu ku otro.

E wega ó pasa-tempu aki a para bira un kos serio i e hobennan a disidi bai studia musika, den nan tempu liber nan tabata toka na universidat i tambe na otro clubnan di teeners. Na aña '71 nan a konose e guitarista STEVE LUKATHER ku tambe tabata studiante di musika, su habilidat pa toka guitara a hala atenshon di e otronan i mesora ela ser inkorpora den e grupo.

Na aña '75 BOBBY KIMBALL tambe a uni su mes ku e grupo i a duna más profundidat den nan musika i specialmente pa su bos. Aktualmente e grupo ta konsisti di shete miembro fiho: STEVE PORCARO (teklado), JEFF PORCARO (drums), MIKE PORCARO (perkushon/bass) DAVID PAICH (teklado/kanto), BOBBY KIMBALL (kanto), DAVID HUNGATE (guitara/bass) i STEVE LUKATHER (guitara/kanto).

Despues di nan gran debut ku e Lp TOTO I ku ya a haña sertifikado di 'Platinum' e grupo a sigui un kurso lento pa mantene nan popularidat i nan nivel musikal na top! Despues di hopi tempu di prueba e grupo a prepara un repertorio ku bastante komposishon original i di bon kalidat, esnan ku nan a skohe pa e Lp ultimo TOTO IV a demostra ku ainda tin basta material ta warda i loke e musikonan aki a presenta e aña aki ta indika ku por lo pronto nan por spera más eksito!

Un nota chistoso ku e grupo aki tin sin duda ta e nomber, straño, pero sinembargo no deskonosi, na diferente parti di mundi esaki tabatin un impakto grandi, manera na Hapon na unda T.O.T.O. ta marka di produktonan di baño!

Jeff ta esun responsabel pa e nomber, dia ela mira e pelikula Wizzard of Oz, ela gusta e nomber Toto di un kacho, sin nota dianan a pasa i tur hende tabata kustumbra ku e nomber ey ku alfin a keda e nomber official.....

Hitnan Internashonal

INGLATERA
1. I DON'T WANNA DANCE
EDDY GRANT
2. Heartbreaker
Dionne Warwick
3. Mad World
Tears for Fears
4. Sexual Healing
Marvin Gaye
5. Harry's Game
Clannad
6. Maneater
Hall & Oates
7. Do you really want to hurt me?
Culture Club
8. The girl is mine
Michael & Paul
9. Mirror Man
Human League
10. Young Guns (Go for it)
Wham

HULANDA
1. PASS THE DUTCHIE
MUSICAL YOUTH
2. Do you really want to hurt me?
Culture Club
3. The day before you came
ABBA
4. Annie I'm not your daddy
Kid Creole
5. Heartbreaker
Dionne Warwick
6. De Bom
DoeMaar
7. It's raining again
Supertramp
8. Nasty Girls
Vanity Six
9. Good Looking
Vitesse
10. Boer Harms
Dutch Boys

ALEMANIA
1. WORDS
F.R.DAVID
2. Nur Getraemt
Nena
3. Sternen Himmel
Hubert Kahn
4. John Wayne is big leggy
Haysi Fantayzee
5. Anna-Lassmichrein
Trio
6. The day before you came
ABBA
7. Manchmal Moechte Ich Schon Mit Dir
Roland Kaiser
8. Weil I Di Mog
Relax
9. Come on Eileen
Dexy's Midnight Runner
10. Arrivederci Claire
Andy Borg

ISRAEL
1. WHO CAN IT BE NOW?
MEN AT WORK
2. Do you really want to hurt me?
Culture Club
3. Pass the Dutchie
Musical Youth
4. Private Investigations
Dire Straits
5. Jackie Wilson said
Dexy's Midnight Runners
6. You can do magic
America
7. Reap the wild wind
Ultravox
8. I Ran
Flock of Seagulls
9. Manworld
Tears of Fears
10. Friend of Foe
Adam Ant

U.S.A.
1. TRULY
LIONEL RICHIE
2. Gloria
Laura Branigan
3. Heartattack
Olivia Newton-John
4. Up where we belong
Joe Cocker & J.Warnes
5. Heartlight
Neil Diamond
6. Mickey
Toni Basil
7. Maneater
Hall & Oates
8. Steppin' Out
Joe Jackson
9. The Girl is mine
Michael & Paul
10. Muscles
Diana Ross

CANADA
1. THE LOOK OF LOVE
ABC
2. Up where we belong
Joe Cocker & J.Warnes
3. Heartattack
Olivia Newton-John
4. Pressure
Billy Joel
5. Steppin' Out
Joe Jackson
6. Da Da Da
Trio
7. New world man
Rush
8. It's raining again
Supertramp
9. Watcha gonna do?
Chilliwack
10. Down Under
Men at work

1982 Un aña di hopi variashon

Coordinashon:
Caesar Palacios

MESKOS KU TUR aña tin partikularidat ku nan, asina e aña aki ku ta terminando tambe tabatin hopi kosnan straño i remarkabel! E mundu elektróniko a sigui den desaroyo. Hopi deskubrimentu i hopi eksperimentu tin ketu bai. Un di sensashonan e aña aki sin duda tabata e weganan elektróniko: GAME & WATCH, VIDEO GAMES i COMPUTER GAMES... sin duda un bon alternativa pa komersio awendia i un dolor di kabes pa mayornan ku tin yiu....!

Den e ambiente di musika tambe tabatin hopi moveshon. Tabata meskos ku den añanan anterior ku hende ta en buska pa un estilo di musika poko mas aseptabel ó popular. Den esaki nos a nota ku Pop-music i New wave tabata esnan ku a predominá e aña aki.

E kambio di ritmo i moda, ku ta kana huntu semper, a sigui desaroyá i ultimo tempu nos por ripara kuantu show di moda tin i kon nan ta kombiná esaki ku musika, hopi talento...! Si nos analisa e asuntu di tempu nos por bisa ku praktikamente tur moda di pasado ta bolbe bini bèk i mesun kos ta pasa ku musika, e influensha di por ehempel Be-bop, Jazz, Rock'n Roll di aña '50 tur ta presente awendia den musika. Kiko esaki ke men..? Falta di inspirashon di e generashon hoben....? Esei nos no sá, pero un kos ta sigur e variashon den musika aktualmente ta agradabel, pasobra un tempu ta kasi mesun estilo bo tabata tende manera por ehempel Disco Beat. Alolargo bo ta kansa di mesun kos i bo no kier tende nada mas.

Rock sin duda tambe tin hopi influensha ainda i e aña aki tabatin varios eksito riba merkado ku e estilo aki. Tambe e aña aki Rochi tabatin aki na Antias masha mal comentario. Ampliamente nos a komenta kon hende ta usa podernan diabóliko pa influenshá kontenido di e kansionan. Hopi kos a ser deskubrí i nombernan konosí a sali den publisidat relashona ku e asuntu aki. Pero esei no kier men ku tur interprete di musika Rock ta dedika nan mes na tal hechonan, pasobra manera nos a bisa un bes kaba semper tin inventonan i tin hende ta usa e invento pa bon proposito i otro ta usé pa malu i esei semper lo keda eksisti..! Enfin den e variashon di e aña aki tabatin masha kos ku a pasa i hopi nomber konosi ku tabatin sierto tempu sin presenta a bolbe e aña aki riba merkado manera; JOSE FELICIANO, HARRY BELAFONTE i tambe PAUL MC CARTNEY! E gruponan ku a sobresali pa nan eksitonan tabata TOTO, J. GEILSBAND, STEVE MILLER BAND i CHICAGO ku kada unu a presenta ku un longplay bon lográ i for di kua a sali diferente eksito grandi.

Algu notabel tambe tabata e produkshon di e diferente 'duonan' ku tambe a pega varios hit grandi e aña aki, tal ta e kaso ku PLACIDO DOMINGO & JOHN DENVER, DIANA ROSS & LIONEL RICHIE, PAUL MC CARTNEY, STEVIE WONDER, ARETHA FRANKLIN & GEORGE BENSON i tambe DIONNE WARWICK huntu ku JOHNNY MATHIS.;Sin duda e triumfo más grandi lográ e aña aki ta di e duo MC CARTNEY & WONDER ku a okupa e prome lugar di kasi tur hitparade ront mundu, inkluso aki na Antias...ku e hit EBONY & IVORY un kansion simpel pero ku un mensahe bunita.

E karanan nobo e aña aki tabata hopi tambe, entre nan tin: CHARLENE, JOAN JETT & THE BLACKHEARTS, MODERN ROMANCE, STEVIE WOODS, CHAS JANKEL i THE HUMAN LEAGUE ku a logra un ó mas eksito riba merkado i ku ta priminti hopi pa e aña ku ta bini, esta si nan kontinua ku mesun formula di eskrito! Notando kuanto produkshon nobo tabatin e aña aki sin duda nos por spera hopi mas pa otro aña i ainda ta falta hopi, pasobra esnan grandi ku ta trahando riba nan material aktualmente ta priminti di bini ku produkshon bon i ku bon kalidat....

Por ehempel nos ta pendiente pa e proksimo longplay di MICHAEL JACKSON titula 'THRILLER' ku ta bai bira otro tremendo produkshon pa e temporada benidero, notando ya e eksito grandi ku e single huntu ku Paul Mc Cartney a logra, pues e longplay (produsi pa QUINCY JONES) sigur lo ta kontene diferente eksito mas....keda pendiente!

Asina tin varios otro strea grandi ta preparando pa e proximo temporada i nos tambe lo mantene bosnan; lektornan i amigunan di Napa, na altura di tur notisia di importansha, pues keda pendiente. Notando e korto tempu ku a keda nos e aña aki, nos ta pidi bosnan keda pendiente tambe pa e prome edishon di Napa pa aña '83 ku lo bai tin e resumen ofisial di tur e hitnan di aña '82, espasio ta tiki i pesei esaki lo ta e ultimo edishon di nos.

Di nos parti nos ta gradisi tur hende ku di un of otro forma a kopera ku nos i na tur e amigulektornan (hoben i bieu) nos ta manda un saludo i desea boso tur hopi felisidat pa e temporada di fin di aña, kuida bo kurpa pa asina nos topa atrobe den '83...Chiao.

Musika latino den 1982

MUSIKA LATINO DEN E AÑA aki a konose tambe varios nomber grandi ku a brinda eksitonan musikal importante ront e kontinente aki, ademas tin e merkado Internashonal ku tambe a kuminsa mustra interes den ambiente latino manera na Europa i Hapon, apesar ku e reshonan aki no ta konosi komo gustado di e tipo di musika aki!

Na Korsou meskos ku ta e kaso na nos pais bisiña Venezuela e parti romantiko a dominá, temanan di novela meskos ku aña pasá a invadi merkado i apesar ku e kalidat di produkshon no tabata un kos 'di kanta makamba' sinembargo e benta tabata tremendo den algun kaso. SABU, LUIS ANGEL, MARLENE i DULCE tabata entre esnan ku mas a sobresalí.

E nomber ku más a resona e aña aki tambe sin duda ta di 'El Puma' JOSE LUIS RODRIGUEZ ku a domina henter e ambiente latino-amerikano ku su temanan romantiko, e produkshon di e spañó MANUEL ALEJANDRO sigur tabata di gran resfuerso den e organisashon di El Puma. Aki na Kòrsou Jose Luis a duna algun presentashon ku a hala bastante publiko, ademas su longplaynan a gosa di masha hopi popularidad i a bende miles di eksemplar. Terminando e aña aki ketu bai e ta okupando e prome lugar di benta na varios pais Latino-Amerikano i pa proksimo aña tin varios plan grandi pendiente entre nan tin un projekto pa realisa un grabashon pa publiko merikano i pa hasiesei ya El Puma a kambia di kompania diskero esta; CBS ku ta planea di hasi un projekto di promoshon grandi na e pais ey.

E grupo hubenil MENUDO a kuminsa e aña aki riba bon pia i ta terminé ku malu... Un intenshon ku den prinsipio tabata sincero i apresiabel, brindando hobenan chiki e oportunidat pa gosa ku musika di nan mes streanan hubenil a bira un sorto di kompania kapitalista ku ta eksplota e muchanan aki ku ainda no a yega e edat mayor... Pelikula, novela di amor i sorto di aktividatnan asina ku no ta eduka mucha niun tiki a forma parti di e organisashon tras di e grupo aki, e mas resien produkshon di e grupo aki ya a kuminsa mustra ku e popularidat di nan a kuminsa baha...

★★★★★★★★

Den ambiente di Salsa tambe tabatin algun grupo ó kantante ku a impreshoná pa nan produkshon den esakinan tin e duo WILLIE COLON & RUBEN BLADES, dos grandi den e tereno aki, kompositor, interprete, musiko, un union ku e aña aki a forma parti di hopi kombersashon pa motibu di sierto desakuerdo ku a surgi den e dosnan aki... Pero kon ku kos a bai nan a demostra di por supera e problemanan eksistente i kontinua nan trabou. E longplay Canciones del solar de los aburridos a presenta e dos grandinan aki atrobe den tremendo forma, un disko ku sin duda ta konta entre esnan mas popular di aña i tambe un di esnan miho produsi den nan estilo. E hitnan Tiburon, Ligia Elena, Te estan buskando i tambe Madame Kalalu a resona konstante i na kasi tur pais den Tropiko aki i tambe na Merka den e pueblo Latino e disko a okupa e prome lugar di benta! Pa proksimo aña ya tin varios plan di e dos personanan aki i ta priminti di bira otro eksito musikal...

★★★★★★★★

Otro ku tambe a destaka e aña aki sin duda ta 'El Leon de la Salsa' OSCAR DE LEON, ku tambe a presenta varios eksito bon riba merkado, pa su estilo uniko i su sjeitu e ta esun mas popular den su estilo.

★★★★★★★★

Terminando e espasio aki nos ta spera ku proksimo aña lo nos haña más i mihó produkshon ku lo supera esnan e aña aki, tambe e kalidat di produkshon lo mehora i ku lo nos por haña mira algun di e espektakulonan aki tambe.

Danki na tur ku a lesa nos e aña aki i pa bosnan nos saludos di paz i felisidat...

★★★★★★★★

E triumfo di Vangelis

AÑA 1982 RESULTA un aña di sorpresa pa EVANGELOS PAPATHANASSIOU, mihó konosi komo VANGELIS un di e mihó teklistanan awendia! No simplemente un musiko sino un persona ku ideanan progresista i karakter trankil, ku ta gusta musika inusual, ku un talento natural i ku sierto timides! Vangelis ta e tipo di musiko ku ta biba den su studio huntu ku su aparatonan elektróniko, inventando tur klase di zonido i ku un fantasia ekstraordinario pa krea musika di vanguardia ku kisas ta delantá pa su tempu...!

Un Yamaha CS-80 Synthesizer, e CS-40M o e Roland CSQ-100 Digital-sequencer i hopi tipo mas ta dòrna su studio, na unda Vangelis ta prefera keda i hasi su soño i fantasianan musikal bira realidat na lugá di buska fama i fortuna... Un studio ku mas bien parse un museo di aparatonan musikal sofistika ku kualkier musiko awendia lo ta desea di tin. Sinembargo esakinan no ta un-dos-très ela yega na nan, pasobra e mester a pasa hopi tempu duru pa e yega na unda e ta awendia. Si bo kompara Vangelis ku otro musikonan, den su estilo, e ta sin duda uniko, é mes ta esun ku a disidi su karera i a krea su estilo i no manera otronan ku a bai segun tempu i estilo moderno, ademas nunka Vangelis no a siña lesa noot...

E kapasidat musikal sinembargo di dje ta ekstraordinario, simplemente e ta un di e personanan ku ta nacé ku e don natural pa interpreta musika for di nan kurason. Tin hende ku pa nan edukashon kultural i nan saber di musika ta pensa ku teknología moderno no ta duna musika realmente e kalidat fini di semper. Tin ta kere ku hasta e ta mata e puru sentimentu di musika, loke bo no ta haña por ehempel den e fió, guitara ó tròmpèt ku ta instrumentonan antiguo... Enfin esaki ta keda semper un punto di diskushon, pero un kos ta sigur loke Vangelis ta hasi riba teklado ta algu magistral i sin atene su mes na ningun regla, loke su fantasia krea esei e ta trese den su musika, kuantu hende por hasi esaki? Pesei e meritonan ku ela obtene e aña aki, entre nan e 'Oscar' komo mihó tema di pelikula (Chariots of Fire) ta na su lugar...

KUMINSAMENTU

Vangelis a nase na aña 1943 na Volos, un pueblo chiki na sur di Grecia, den un region apartá di e gran siudatnan. For di chiki su kuriosidat pa skucha zonidonan straño a kuminsa manifesta. Diariamente e tabata hunga ku kòndòpi di radio pa skucha e diferente efektonan pekuliar ku esaki tabata transmiti! Intento di parti di su tata Ulyses pa hibé skol di musika, na unda e por a siña toka piano a resulta den frakaso pasobra e chikitin tabatin otro ideanan progesista i mas bien tabata prefera inventa su propio musika.....

Komo teenager tambe musika a domina su bida hopi, huntu ku su amigunan di skol ela forma e grupo Formynx, ku a haña masha bon reakshon entre hubentut. Vangelis e tempu ey tambe tabata interesá pa termina su estudio pa asina e bai dedika su tempu mas tantu den e parti elektróniko, su prome instrumento ku ela kumpra tabata un orgel marka Hammond ku a duné más animo pa sigui den e ambiente musikal. Sinembargo tempu a pasa i pa motibu di poko oportunidat pa progresa na Grecia i tambe pa motibu di agitashon politiko na su pais é ta disidi emigrá pa Francia na unda posibilidat pa subi tabata mustra más faborabel.

Na aña 1968 e ta bai biba na Paris na unda un era nobo a bai kuminsa p'e, un ambiente distinto for di su pais ku posibilidatnan grandi pa eksplora tur sorto di tereno i mas ku klaro musika! Pronto e ta forma un otro grupo ku algun kompañero griego ku ela konose na Paris, huntu nan ta forma APHRODITE'S CHILD un di e gruponan vokal más popular na Europa den nan tempu i ku a logra masha eksito ront mundu, entre nan tabatin tambe e kantante Demis Roussos ku despues tambe a buska un karera komo solista i a triunfá. Despues di poko tempu Vangelis a manera fada di e ambiente di show i espektakulonan i a disidi kuminsa buska otro ambiente i otro estilo...

PROFESHONAL

Komo e tabata enbolbi den bida farandulero ela siña konose hopi hende. Den nan tabatin algun produktor i direktor di cine ku a siné hopi kos interesante di e industria aki. Pronto a lanta den dje un interes enorme pa traha den e ambiente aki, pa asina desaroya su talento i tambe pone su fantasia den musika! Ela speshalisá su mes e ora ey den produsi temanan sumamente interesante i fantastiko pa serienan di televishon i tambe pa cine. Un di su promé gran eksitonan tabata pa e film Apocalypse des animaux ku a logra hasta un premio na Europa. Esaki naturalmente tabata un gran estimulo p'e i asina ela sigui desaroyá su mes den e ambiente aki te na unda e ta awendia. Apesar di esei nunka e no a neglisha musika popular i a kontinua ku su propio estilo kompositando numeroso kansion, su trabou huntu ku JON ANDERSON eks integrante di Yes a duna bon fruta, presisamente e mesun Jon aki tabata di gran influensha den Yes tempu ku Rick Wakeman a disidi bandona e grupo, tabatin papia ku Vangelis tabata e kandidato no. 1 pa reemplasa esaki riba teklado, sinembargo nada di esakinan, ni fama ni plaka no a influenshé i Vangelis no a drenta e grupo!

Entre su Lpnan mas konosi tin: HEAVEN AND HELL, ALBEDO 0.39, CHINA, SEE YOU LATER i esun resientemente ku Anderson FRIENDS OF MR. CAIRO den kua tin e hit inklui 'State of independence' i tambe 'I'll find my way home'. E hit ku definitivamente a duné e korona di laurel ta e tema di e pelikula CHARIOTS OF FIRE ku a ser graba na aña 1981 i ku e aña aki a gana e Oscar korespondiente! Sin duda un karera largu, straño i audas pero ku a ser korona ku eksito, notando e gran kapasidat aki di Vangelis nos no ta duda ku proksimo aña nos lo bai tende mas di e musiko virtuoso aki di teklado.

Vangelis

PAUS JOHANNES PAULUS 2
... banden met Opus Dei...

Opus Dei: van de hemel of van de hel?

MADRID – Gezegd wordt dat zij de vreemdste en machtigste organisatie is die in 400 jaar binnen de rooms-katholieke kerk is ontstaan. Men zegt ook dat zij zich dichter naar het machtscentrum van de kerk toe beweegt.

'Zij' is (voluit: Sociedad sacerdotal de la Santa Cruz y del...) Opus Dei, wat betekent, Werk gods' (de Engelssprekende broeders duiden haar gemeenlijk aan als 'The works'). Zij geniet de gunst van paus Johannes Paulus II. Zij is verbreid over meer dan 80 landen, uitgewaaierd vanuit haar geboorteland Spanje. Haar 72.000 leden, op een paar na allen mannelijke en vrouwelijke leken, zijn ervan overtuigd dat zij een unieke weg naar geestelijke volmaaktheid hebben gevonden.

Critici noemen de geheim (zinnig)e broederschap 'sectarisch, totalitair, bizar". Sommige, 'bezorgde' katholieke priesters vergelijken haar met de sekte van de Koreaan Moon en haar greep op jonge mensen. "Ik vind haar een sekte, een cultus, een kwaadaardig gezwel op het lichaam van de kerk", zegt professor John Roche van de universiteit van Oxford, die Opus Dei in 1973 ontgoocheld de rug toekeerde na een lidmaatschap van 14 jaar. Volgens Roche zien de broeders en zusters zichzelf als het nieuwe uitverkoren volk dat opdracht heeft de rest van de kerk – ja de rest van de mensheid – te recruteren voor Opus Dei.

Zoals de Societeit van Jezus (Jezuieten) vier eeuwen geleden stoottroep van de paus in de Contrareformatie werd, zo lijken de militanten van Opus Dei naar voren te komen als de stoottroep in een eeuw van ongeloof. Ook Opus Dei heeft zich op het terrein van het, vooral hoger, onderwijs begeven, waar dat eens gedomineerd werd door het Gezelschap van Jezus.

De paus vertrouwt niet langer op de blinde volgzaamheid van dat gezelschap. De Jezuieten zijn steeds vrijzinniger geworden. Hij is, theologisch, behoudend. Hij heeft bewijzen van achting geleverd voor de even behoudende Priesterlijke Societeit van het Heilig Kruis en het Werk Gods als een macht die de vooronderstelde morele laksheid in het Westen kan regenereren en als een burcht pal staan tegen het communisme.

Toen hij nog kardinaal was gaf paus Johannes Paulus regelmatig lezingen in een vestiging van Opus Dei in Rome. Hij heeft minstens een keer gebeden bij het graf daar van monseigneur Jose Maria Escriva de - Balaguer. De stichter van Opus Dei die in 1975 overleed. Vorig jaar liet de paus weten dat hij het streven om Escriva zalig te verklaren steunde. Dit jaar heeft Johannes Paulus deelgenomen aan de wijding van 27 broeders van Opus Dei tot diaken. In augustus kende hij haar de unieke rechtspersoon van persoonlijke prelatuur toe, wat betekent dat de organisatie zich rechtstreeks met hem verstaat – zoals de Jezuieten.

De generaal-president van de Sociedad sacerdotal de la Santa Cruz y del Opus Dei, de zeereerwaarde heer Alvaro del Portillo – lange tijd medewerker van de stichter – is kandidaat voor de titel van persoonlijk prelaat wanneer later in het jaar de details van de nieuwe juridische figuur bekendgemaakt worden. Kerkelijke kringen speculeren dat Del Portillo tot titulair-bisschop zal worden benoemd om hem tot gelijke te maken van de bisschoppen in de landen waarin Opus Dei werkzaam is. Opus Dei spreekt tegen dat de verandering betekent dat zij onafhankelijk wordt van een plaatselijk episcopaat, zoals door sommigen is geopperd. Maar zij heeft wel 20 jaar geijverd voor een autonomer en haar meer armslag gevende status, die haar in wezen lekennatuur weerspiegelt. Nu is haar eerste doel de zaligverklaring -- trede naar heiligverklaring – van mgr. Escriva de Balaguer. Roche voorspelt dat de organisatie haar nieuwe juridische onafhankelijkheid zal gebruiken om steeds meer haar eigen weg te gaan.

"Zij heeft een hekel aan pottekijkerij van buiten", zegt hij. "Nu zij vrijelijk kan handelen zal zij meer sekte worden, meer afgesloten van de kerk dan al het geval is". Volgens de professor veracht Opus Dei de kerk van het 'Aggiornamento' en haar hierarchie. "Cronica", het 'huisorgaan' van Opus Dei, bijvoorbeeld, heeft gesproken over een 'kwaad van binnenuit en bovenaf, verrotting door en door. zodat het lijkt alsof het Mystieke lichaam van christus een lijk in ontbinding is dat riekt".

Roche zegt dat Escriva het tweede Vaticaanse concilie in het begin van de jaren zeventig "diep verachtte" als een teken van Marxistische werkzaamheid in de hoge regionen van de kerk. Paus Paulus VI verachtte hij, zegt de professor, vanwege zijn vrijzinnige beleid en sociale opvattingen. Leden van Opus Dei hebben deel uitgemaakt van kabinetten van generaal Francisco Franco in Spanje en zij staan hedentendage achter rechtse dictaturen in Latijns-Amerika, hoewel de organisatie zegt dat zij haar leden vrijlaat in hun politieke keuze. Een woordvoerder van Opus Dei in Londen, John Horrigan, zegt dat John Roche als hij de organisatie aanvalt, de kerk en de paus, die haar accepteren, aanvalt. "Feit is dat de Apostolische Stoel al die verwijten aan ons adres heeft onderzocht alvorens ons de persoonlijke prelatuur te geven, en ze ongegrond heeft bevonden", zegt hij.

De rooms-katholieke kerk heeft nooit eerder zoiets als Opus Dei, dat zichzelf omschrijft als, niet slechts een familie maar een militie', gehad. Escriva, een jurist die priester werd, hemelde openbaringen had en flagellant was, beweerde dat hij de organisatie op 2 oktober 1928 op goddelijk bevel had opgericht. Hij omringde zich met een kleine groep volgelingen die plechtig beloofden dat zij zich zouden wijden aan een leven van absolute spiritualiteit temidden van de profane wereld. De agressieve Kruistochtgeest van de groep werd gewet door de Spaanse burgeroorlog (of, voor Franco's nationalisten, de Cruzada', kruistocht..) en bloeide in de jaren daarna op de universiteiten. Met haar eis van volstrekte intellectuele en geestelijke overgave, voldeed Opus Dei aan de behoefte van veel jonge Spanjaarden aan zekerheid en spirituele vernieuwing. Escriva doceerde de revolutionaire opvatting dat gewone katholieke leken een geestelijke roeping konden hebben. Zij konden dezelfde graad van heiligheid nastreven als priesters, monniken en kloosterzusters door totale inzet in hun beroep, onafgebroken studie en werken aan eigen verbetering in een geest van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid.

De leden van Opus Dei zeggen dat zij proberen terug te gaan naar de geest van de vroege kerk, voordat kloostergemeenschappen ontstonden. "Een uur studie is voor een moderne apostel een uur van gebed", leerde Escriva. "Nietsdoen is in een man met een apostolische geest iets ondenkbaars". In het begin van de jaren dertig publiceerde Escriva – zoals Ignatius van Loyola voor de Jezuieten zijn Ejercicios Espirituales schreef – een boekje dat heette, 'El Camino', De weg. Het bevat richtlijnen en stelregels van het boven geciteerde soort. Een woordvoerder van Opus Dei in Madrid zegt dat volgens de laatste telling van dit jaar 12.982,620 exemplaren in verschillende talen zijn verschenen en dat het, in zijn Spaanse editie, het meest gepubliceerde werk na de Don Quijote van Cervantes is.

"U wilt martelaar zijn", schreef Escriva. "Ik plaats martelaarschap binnen uw bereik, Apostel te zijn zonder u zo te noemen. missionaris – met een zending – te zijn en u niet missionaris noemen, man van God te zijn en man van de wereld te schijnen, niet opgemerkt te worden". "De leden weten hoe een voorzichtige zwijgzaamheid in acht te nemen over de namen van andere leden", zegt de niet gepubliceerde constitutie van de organisatie. 'Tegenover niemand onthullen zij dat zij zelve tot Opus Dei behoren, zelfs niet ter verbreiding van het instituut, zonder toestemming met zoveel woorden van hun plaatselijke overheden". Buitenstaanders noemen dit geheimzinnigheid en bedrog. Opus Dei: discretie.

Geinstrueerd zich, voorzichtig en zelden te verstaan met buitenstaanders, laten de leden van Opus Dei – voor wie beroepen als journalist, bankier, manager, arts en ambtenaar karakteriestiek zijn – veelal niets van hun roeping naar buiten blijken. Horrigan zegt dat de leden van Opus Dei meer uit overwegingen van privacy dan van geheimhouding hun affiliatie voor zich houden. "Wij zijn alledaagse katholieken die proberen de weg van heiligheid te bewandelen. Men zou ons verdenken van aanmatiging als wij dit hoog van de toren bliezen, zegt hij. In de beslotenheid van hun woning geven de volledig toegewijde leden, Numerarii, genoemd, zich over aan een rigoureus programma van overweging, gebed, gewetensonderzoek en ontzegging. Roche, voormalig hoofd van een Opus Dei-centrum in Nairobi, is een van de hoogstgeplaatste overlopers van de organisatie. Hij geeft toe dat zij op het eerste gezicht indruk maakt "met haar fraaie gebouwen, haar energie, haar doelgezichtheid, haar sympathieke, goedgeklede leden en haar ogenschijnlijke loyaliteit aan het katholicisme van de traditie. Maar hij voegt eraan toe: "Dat is maar een kant van Opus Dei. Intern is zij totalitair en doordrenkt met fascistoide ideeen die op religieuze doeleinden zijn gericht. Volgens Roche geeft het individu zijn persoonlijkheid aan de organisatie over. "Men behoeft niet te denken, zegt hij. "Brieven worden gecensureerd. De leden moeten hun activiteit minuut voor minuut verantwoorden bij hun geestelijke leidsmannen. Elk aspect van het leven is gereglementeerd. Horrigan spreekt het tegen.

Zeker leggen de Numerarii, gehoorzaam aan het bevel alle rechten af te staan, geloften van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid af en vermaken hun bezit aan Opus Dei. Maar zij slaan de geneugten van het leven niet af en vallen niet op door verzaking aan een comfortabel huis, de auto, het goede diner.

"Armoede betekent niet dat wij het moeten stellen zonder de dingen die we voor baan nodig hebben, aldus Horrigan. "Zij betekent het niet gehecht zijn aan stoffelijke zaken. De Numerarii vormen het keurkorps van Opus Dei, geselecteerd in Spanje en elders uit mensen met leiderscapaciteiten wanneer zij gedurende twee jaar moraaltheologie en vier jaar theologie gaan studeren.

In de constitutie wordt het typisch voor de organisatie genoemd dat als middel voor het apostolaat het openbaar ambt dat leidinggeven omvat wordt gekozen. Van een Numerario wordt verwacht dat hij het apostolaat uitoefent onder zijn gelijken in de maatschappij. Minder intellect wordt tot Opus Dei toegelaten in de klasse der celibataire, Agregados of Associes en er is ruimte voor gehuwde paren als Sopranumerarii, wier geestelijke en materiele verplichtingen aan Opus Dei varieren naargelang de omstandigheden en die zich stellen onder geestelijke leidsmannen van de organisatie. Escriva heeft evenwel duidelijk gestipuleerd dat het huwelijk er is voor de troepen, "niet voor de generale staf van Christus Jezus".

De volledig gescheiden vrouwenloge van Opus Dei is verdeeld in een klasse die intellectuele arbeid verricht en een klasse die in Opus-Deigebouwen de huishouding doet. "Onze dochter Jane sloot zich toen zij nog geen 18 was bij Opus Dei aan zonder dat wij het wisten, vertelt mevrouw Margaret Gould in Liverpool. "Opus Dei probeert ons te scheiden. De laatste keer dat ik haar ging opzoeken was ze geen ogenblik alleen. Ze lijkt niet zelfstandig te denken en spreekt jargon. Ze lijkt alleen voor de organisatie te bestaan. Volgens mevrouw Gould werkt haar nu 22-jarige dochter als, een sloof in een Opus-Deivestiging in Londen, ontwikkelt zich geestelijk helemaal niet en mag niet haar familie opzoeken.

De primaat van de rooms-katholieke kerk van Engeland en Wales, kardinaal Basil Hume OSB van Westminster, heeft richtlijnen uitgegeven over de inlijving van jonge mensen in Opus Dei, nadat hij brieven van ouders had gekregen waarin werd geklaagd over het onder druk zetten van recruten om met hun familie te breken. Hume stelt een minimum leeftijd van 18 en men zou vrij moeten zijn om geestelijke raad te vragen buiten de organisatie.

Bedrijvigheid van Opus Dei zou volgens kardinaal Hume als zodanig herkenbaar moeten zijn. Walter Drumm, katholiek zielzorger aan de universiteit van Oxford, zegt dat Opus Dei plaatselijk een slechte naam heeft gekregen door haar recruteringstactiek, die hij en anderen vergelijken met die van de Koreaan Moon en die daar genoemd wordt, love-bombing, het smoren in aandacht en liefde van degenen op wie men een oog heeft laten vallen. "Een hoop jongelui zijn eenzaam en onzeker en heeft behoefte aan dit soort zaken, aldus reverend Drumm. Hij en confraters houden een oogje in het zeil en waarschuwen jongelui die, kwetsbaar zouden kunnen zijn, voor een organisatie die, zegt Drumm, "bezeten is van haar eigen voortbestaan en groei.

Er zijn jongelui die volgens hem celibaatsverplichtingen zijn aangegaan terwijl zij nog op school zijn. Michael Walshe, een ex-Jezuiet in Londen die Opus Dei heeft bestudeerd, zegt dat de organisatie trouw is aan een kerk van 25 jaar geleden en daarin extremistisch is. De harde tucht die Opus Dei eist was een generatie geleden die van een conventionele kloosterorde, aldus Walshe, maar is nu ongewoon.

Professor Roche, die na zijn uittreden uit Opus Dei een gelovig katholiek is gebleven, zegt dat hij van plan is de Heilige Stoel te vragen om een onderzoek naar de organisatie. Hij maakt zich in het bijzonder bezorgd over de "intense persoonsverheerlijking van Escriva de Balaguer, een persoonsverheerlijking die hij vergelijkt met Big brother in Orwells, 1984. Hij beschuldigt de organisatie er van dat zij een vals beeld van de stichter schildert als een man van eenvoud en nederigheid. "In feite was het zo dat hij bij het geringste vertoon van ongehoorzaamheid buiten zichzelf kon raken van woede en het is bekend dat hij een petitie richtte tot generaal Franco om de titel markies van Peralta te krijgen, aldus Roche. Horrigan ontkent niet dat Escriva een opvliegend karakter had, maar hij probeerde het altijd te overwinnen en vroeg om vergeving aan degenen die hij gekwetst zou kunnen hebben. "Ik geloof dat de stichter een heilige was, zegt hij.

Braziliaans missieblad:

Martelen gaat door

SAO PAULO — Het Braziliaanse missieblad „Porantim" heeft de politie beschuldigd van barbaarse martelingen, toegepast op arrestanten. Het blad constateert, dat de martelingen niet meer plaats vinden in de kazernes zoals in eerdere jaren, maar dagelijkse routine zijn geworden in de politiebureaus. De beschuldiging aan het adres van de Braziliaanse politie wordt ondersteund door de Missieraad der Braziliaanse bisschoppen. De Missieraad wijst erop, dat sedert de gedeeltelijke amnestie voor politieke gevangenen in 1978 geen eind aan de martelpractijken is gekomen, maar nog steeds worden toegepast op mensen, die om welke reden dan ook worden gearresteerd.

Het blad „Porantim", dat zich vooral bezig houdt met de Indianenproblematiek in het land, noemt als voorbeeld de dertien landarbeiders van Sao Geraldo do Araguia, die onder martelingen ertoe werden gedwongen de Franse pater Camio Gouriou en diens college te beschuldigen van aanzetting tot opstand. De paters werden op grond van deze afgedwongen verklaringen veroordeeld tot 10 respectievelijk 15 jaar gevangenisstraf.

Volgens Porantim zijn degenen, die van gewone misdaden worden beschuldigd, er nog beroerder aan toe. Deze mensen worden "ieder uur van iedere dag" gemarteld, aldus Porantim. De martelingen varieren van electrische schokken, tot onderdompeling, slaan en andere meer geraffineerde methoden.

Het blad beschrijft ook de martelingen, die twee indianen gedurende vijftien dagen hebben moeten ondergaan, toen zij door de administrateur van een grootgrondbezitter aan de politie werden overgeleverd.

Slavernij basis voor geweld

WILLEMSTAD — Er bestaat een duidelijk verband tussen de periode van slavernij en onderdrukking die het eiland Curacao achter de rug heeft en het criminele geweld van vandaag de dag. De onwettige inbezitneming van het eiland door de Spanjaarden en de plunderingen en slachtingen die tijdens hun overheersing onder de oorspronkelijke Indiaanse bevolking zijn aangericht creeerden de eerste voorwaarden voor de spiraal van het geweld in de Curacaose samenleving - waardoor dit geweld een procesmatig maatschappelijk gebeuren kon worden.

Dit schrijft de Antilliaan Stanley Inderson in een doctoraalscriptie die onlangs is verschenen. Inderson is inmiddels afgestudeerd aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en vertrok naar de Antillen, waar hij een functie aan het departement van justitie heeft aanvaard. Hij is thans de tweede criminoloog van zijn land.

De kerk en de kerstening hebben in de Curacaose slavenmaatschappij een grote rol gespeeld: het instituut van de kerk had een onderdrukkende functie, de kerstening had ten doel de heidense massa te bekeren tot de onaantastbare christelijke leer van lijdzaamheid en nederigheid en tot conformering aan het opgelegde normen- en waardenpatroon dat met de bestaande structuren van ongelijkheid was verbonden, aldus Inderson. Curacao is in een positie van "externe afhankelijkheid" gekomen door onderdrukking en koloniale uitbuiting. Waarmee richting en inhoud werd gegeven aan de verdere loop van haar economische, politieke, militaire en cultureel-ideologische ontwikkeling. (Overgenomen uit het NRC-Handelsblad).

Godsdienstige vorming per satelliet in VS

WASHINGTON – In Amerika begon het communicatiesysteem van de roomskatholiek kerk via de satelliet ruim 100 van de 171 bisdommen op dit net aangesloten. Binnenkort wordt elke dag een vijf uur durend programma uitgezonden.

Over drie jaar komt er een volledig tv- en radioprogramma, dat via een gesloten circuit te volgen is.

Vooral de godsdienstige vorming wil men met het nieuwe systeem bevorderen. De eerste series behandelen de charismatische vernieuwing en het probleem van echtscheidingen. De programma's worden gemaakt onder supervisie van een commissie van de bisschoppenconferentie, die onder leiding staat van mgr. Louis E. Geineau, bisschop van Providence.

Houtepen op conferentie

Nederlands katholicisme moet katholiek blijven

OOSTERBEEK — Het is onjuist het verval van het Nederlands katholicisme sinds de jaren zeventig uitsluitend aan de benoeming van bisschoppen als Simons en Gijsen te wijten. Ook zonder de ingrepen van het centrale gezag in Rome waren vele katholieken uit de kerk getreden. Er is voldoende reden te hopen dat de vernieuwing van het Nederlands katholicisme die in de jaren zestig inzette ondanks de druk van Rome bewaard zal blijven. De katholieken zullen immers hun verworven mondigheid niet meer opgeven. Bovendien moet de ontstane pluriformiteit niet negatief maar juist positief benaderd worden. In een kerk is het onmogelijk een geloofsleer te handhaven.

Dit waren enkele conclusies van de conferentie over de ontwikkelingen in het Nederlandse katholicisme sinds de jaren zestig die het Nederlands gesprekscentrum in Oosterbeek georganiseerd had. De theoloog dr. A.W.J. Houtepen wees er in een inleiding op dat de paus sinds het eerste Vaticaans concilie handelde alsof de trouw aan de traditie van het Evangelie enkel en alleen afhankelijk was van trouw aan het centrale Romeinse gezag. Daar ligt zijns inziens de kern van het conflict tussen het Nederlands katholicisme en Rome omdat de Nederlandse kerk in de jaren zestig opkwam voor de zelfstandigheid en het initiatiefrecht van plaatselijke kerken.

Zij onderhield contacten met de andere christelijke kerken en probeerde een geengageerde maar dienstbare opstelling ten aanzien van de maatschappelijke en politieke gebeurtenissen te ontwikkelen.

Als de katholieke kerk in Nederland wil voorkomen dat haar levenskracht door Rooms centralisme wordt gesmoord zal zij haar zelfvertrouwen, haar eensgezindheid en werfkracht moet versterken. De Nederlandse kerk moet katholiek blijven, dat wil zeggen verbonden met Petrus en Paulus en de gelovigen waar ook ter wereld en niet Rooms worden door het vertrouwen in de eigen traditie op te geven voor leengoed uit Rome, aldus Houtepen.

Ter bezinning

Christus, de Heer
wordt na zijn dood begraven.
Het lijkt alsof alles is afgelopen voor de apostelen.
De man die nooit bang was,
die altijd de waarheid sprak,
die steeds uit liefde handelde,
is begraven.
Hij zou nooit meer onder de levenden zijn.

Dat is de grote pijn van elke begrafenis.
Degene in wie we zoveel vertrouwen gesteld hebben
zal spoedig onder de aarde bedolven worden,
en zal nooit meer in ons midden zijn.
Christus was het die ons vertelde dat de dood
slechts een gedaanteverandering van het leven is.
Als christenen moeten wij begrijpen
dat zij die gestorven zijn niet verdwenen zijn,
maar temidden van ons voortleven.

Tekst en tekeningen uit het boekje „Overwinning van het goede" – een kruisweg uit Nicaragua (uitgegeven door de persdienst van het bisdom Breda).

Kerk en wereld

Argentinie blijft wonden likken van Falklandoorlog

BUENOS AIRES – Een land bezoeken dat net een oorlog verloren heeft, is een treurige bezigheid. De Falklandoorlog is voorbij, de direct verantwoordelijke generaals zijn vervangen.

Het Argentijnse bewind doet alle moeite om de herinnering aan de smadelijke nederlaag uit te wissen, maar de Argentijnen zijn de bizarre oorlog allesbehalve vergeten. Aldus Roel Janssen in NRC Handelsblad.

De meeste Argentijnen zijn nog steeds verbijsterd over wat er gebeurd is. Ze begrijpen het niet, ze voelen zich ontgoocheld en misleid. Ze zijn treuriger en cynischer dan ooit.

Men erkent nu dat de regering zich totaal verkeken had op de gevolgen van de roekeloze beslissing om de Falklandeilanden op de Britten te veroveren. De ijdele, door nationalisme verblinde minister van buitenlandse zaken Nicanor Costa Mendez had de generaals verzekerd dat ze ongestraft hun gang konden gaan en dat er diplomatiek geen vuiltje aan de lucht was.

Nicanor Costa Mendez bleek de reacties van Engeland, de Verenigde Staten, de Europese Gemeenschap, de Sovjet-Unie en de Niet-gebonden landen precies verkeerd te hebben ingeschat. Maar stug hield hij vol dat de hele wereld fout was behalve Argentinie.

De vlaggen die tijdens de oorlogsmaanden uiting gaven aan het ziekelijke Argentijnse nationalisme, zijn van de huizen en de balkons gehaald. De schreeuwerige affiches zijn verdwenen. Er hangt nog maar één affiche dat oproept tot een debat over de Latijns-Amerikaanse solidariteit, waarvan tijdens de oorlog zo hoog werd opgegeven maar die in werkelijkheid niets voorstelde.

In de schoolboekjes wordt de geschiedenis van de Falklandeilanden al herschreven, op de televisie spreekt men nu eufemistisch over "de gebeurtenissen die iedereen kent". Het volk moet de oorlog vergeten, maar niet de aanhoudende Argentijnse claim op de eilanden.

In de drukke winkelstraat Calle Florida in het centrum van Buenos Aires heeft de gemeente het "cultureel centrum Malvinas" ingericht. Het is een goeiige tentoonstelling. Er hangt een olieverschilderij van de kruiser Belgrano die door de Britten tot zinken werd gebracht, er prijkt een uniform van een Britse politieman dat bij de Argentijnse bezetting werd buitgemaakt.

De bezoekers kijken belangstellend naar de Argentijnse raketten, granaten, electronica en een Schaalmodel van de Pucara, een Argentijns vliegtuigje. Er staan een sheltertje met twee poppen in gevechtsuitrusting, een doos geneesmiddelen en een kist voedselrantsoenen.

"Het tentoongestelde materiaal is gebruikt door de troepen op de Malvinas", aldus de begeleidende tekst.

VERDWENEN

De dames in mantelpak die in de Calle Florida geld inzamelden voor het "patriotisch fonds" zijn verdwenen. De bijdragen die de Argentijnen spontaan aan het fonds leverden, trouwens ook.

Zelfs de voedselpakketten, de chocoladenrepen, de mutsen, wanten en truien die de "breiende moeders van de obelisk" de jongens aan het front maakten, zijn nooit op hun bestemming aangkomen. Veel ervan is later gesignaleerd in de stalletjes op straat in de steden van Zuid Argentinie, vanwaar de verbindingen met de Falklandeilanden werden onderhouden. Zelfs de brieven van de moeders en verloofdes voor de jongens aan het front kwamen zelden aan.

De klachten van de soldaten over wat er zich afspeelde op de Falklandeilanden zijn te vinden in een boekje dat bij iedere kranten-kiosk in Buenos Aires wordt verkocht. Het heet Los Chicos de la guerra (de jongens van de oorlog).

Daniel Kon, een jonge journalist, heeft de soldaten onmiddellijk na terugkeer uit de oorlog geinterviewd over hun ervaringen en de interviews gebundeld. Los chicos de la guerra is een bestseller in Argentinie, in een maand waren er al drie drukken verkocht.

Het relaas van de Argentijnse soldaten maakt duidelijk waarom de Britten de Falkllandoorlog gemakkelijk wonnen. Discussies over techniek versus tactiek doen in dit verband niet ter zake. De Falklandoorlog is een voorbeeld van de ongelijkigheid in de wereld tussen Noord en Zuid, tussen een geindustrialiseerd land en een ontwikkelingsland. De Argentijnse troepen misten zowel oorlogservaring als het organisatievermogen om een oorlog te voeren.

Dank zij de ervaring die we in de oorlog hebben opgedaan, zijn we eigenlijk nu pas geschikt om naar de Malvinas te gaan", zegt een soldaat in een van de interviews.

"Het ontbrak ons aan fysieke voorbereiding, we hadden zelfs geen geografische kennis. Pas toen we door de Engelsen gevangen genomen waren hoorden we hoe de plek heette waar we drie maanden ingegraven hadden gezeten. We waren net primitieve wezen in een grot," aldus een soldaat.

Hij vervolgt: "De Britten brachten in een week tijd dezelfde hoeveelheid soldaten, drie keer zoveel voedsel en tien keer zoveel artillerie en munitie aan land als wij in een maand. Ons leger weet nu dat je zonder organisatie geen oorlog kunt voeren."

Terwijl de Britten beroepssoldaten op de Falklands afstuurden, bestonden de Argentijnse troepen uit dienstplichtigen en reservisten. "Wij zijn burgers, geen soldaten, we wilden geen oorlog voeren. Voor mijn gevoel zat ik niet op de Malvinas, maar op het eiland Alcatraz", zegt een van de jongens. Daarentegen waren de Britten gekomen om hun werk te doen. "Daar valt niet tegen de verlieten, hoe patriotisch je ook bent," verzucht een soldaat.

BEVROREN

De Argentijnen beschikten over slechter materiaal. De Britten hadden waterdichte laarzen en jacks die via batterijtjes verwarmd werden. De Argentijnse soldaten liepen op leren hoge schoenen die, eenmaal nat geworden, nooit meer opdroogden en bevroren voeten tot gevolg hadden. Sommige soldaten hadden twee zomeruniformen over elkaar aan, die ze drie maanden lang niet uitdeden.

Een soldaat vertelt hoe verbaasd de Britten waren dat hun tegenstanders slechts een schietopleiding van 50 dagen achter de rug hadden en over vier magazijnen met 20 schoten beschikten. De Belgische Falgeweren uit 1956 weigerden vaak.

Iemand zei aan het front: "Ik vertrouw niet langer op mijn geweer, ik gooi de kogels liever met mijn handen...

Met de voedselvoorziening was het hopeloos gesteld. De troepen aan het front hadden nijpend voedselgebrek, de soldaten gingen op strooptocht om bij de "Kelpers" (bewoners van de Falklands) schapen te stelen of om voedsel uit de eigen opslagplaatsen te roven. Want voorraden waren er wel degelijk. Nadat de Argentijnen zich hadden overgegeven, kregen ze van de Britten hun eigen voedsel: "De Engelsen gaven ons ons eigen eten, dat was het meest vernederende van alles. Ze deden wat onze eigen leiding niet in staat was geweest om te doen - of niet wilde doen," stelt een soldaat bitter vast.

Het Britse slotoffensief kwam haast als een verlossing. De Argentijnse soldaten ontvingen geen bevelen meer, de officieren en onderofficieren vluchtten: De enige verklaring voor onze snelle nederlaag is de des-organisatie, die ons heel duur is komen te staan.

Uit 'Los chicos de la guerra' blijkt dat de Argentijnse soldaten zeer te spreken waren over de behandeling die ze van de Britten kregen. Ze maken één uitzondering: de gevreesde Gurkha's. Ongeveer een derde van de Britse troepen bestond uit huurlingen.

BEESTEN

Er werden zo'n 3.000 Gurkha's, Nepalese soldaten, naar de Falkeilanden gestuurd. Volgens de Argentijnen gedroegen ze zich als beesten. Ze werden vooruit gestuurd om paden te banen door de mijnenvelden, pas daarna verschenen de Engelse soldaten.

"Ze stonden onder de drugs, het waren net robots," vertelt een Argentijnse soldaat. "Het was niet moeilijk ze te doden, maar er waren er veel te veel. Ze gingen in de aanval met hun "walkman" op. Zo stapten ze door de mijnenvelden, krijsend als gekken. Een keer stond ik oog in oog met een Gurkha.

Hij lachte naar me, hij was totaal gedrogeerd. Ik spieste hem aan mijn bajonet en heb vervolgens zijn walkman van hem afgenomen, "Aldus een soldaat.

Hoeveel doden er aan Argentijnse kant zijn gevallen, is onbekend. De desorganisatie was zo groot dat de legerleiding wel de soldaten telde die na de nederlaag van de Falklandeilanden terug kwamen, maar niet hoeveel ze er oorspronkelijk naar toe hadden gestuurd. "Toen we erheen gingen werden we direkt op het vliegtuig gezet. Pas na terugkomst werden we medisch gekeurd," zegt een soldaat.

Eevenmin is bekend hoeveel de oorlog Argentinie heeft gekost. Veel kosten zijn nooit meer te achterhalen, het staatsoliebedrijf YPF moest bijvoorbeeld alle brandstof gratis leveren.

Hoewel iedere schatting uit de lucht is gegrepen, wordt een bedrag van een miljard dollar genoemd. In de jaren voorafgaande aan de oorlog heeft Argentinie zo'n negen miljard dollar aan wapens uitgegeven, nu bestaan er plannen om voor een miljard dollar het verloren wapentuig te vervangen.

De econoom Aldo Ferrer heeft een originele kijk op de oorlogsuitgaven. Volgens hem vallen die in het niet bij de schade die het monetarische beleid van de afgelopen jaren in Argentinie veroorzaakt heeft. "Het monetarisme heeft ons 100 miljard dollar gekost," aldus Ferrer, "De Malvinasoorlog hooguit vijf tot tien procent van dat bedrag."

(Overgenomen uit NRC Handelsblad).

Oplossing Kruiswoordpuzzel

```
ASPIRATIE...DISCRETIE
U...E.J.CARRE.T.I...X
T.KOPLICHT.EUGENESE.C
E.L.R.F.AEGIR.M.T.E.E
EBENIST.N...B.MAZELEN
N.I.M.J.GENRE.I.W.T.T
TB.BAGAGE.A.LONTAR.ER
IKOON.F..EDE..G.LAKEI
EI.ADE.TERREIN.BUS.GE
K.G.EIS..GUM..RUW.K.K
.BEO.KIND.K.WIER.TOP.
VAMPIER.RF.BE.LICHAAM
ENAMEL.BEE.ALE.NIELLO
R.KOT.DUIZELING.ERA.N
N..N.TUIN.R.GEEL.M..D
AALT.AP..NEE..NO.OLIE
N..E.SLAP.I.AMOR.G..L
I.ERE.OVERSCHOT.URE.I
NADIEN.EPE.OOM.PRALEN
GRENDEL.EK.LR.GENADIG
.ALG.TEER.S.NOOD.FES.
E.E.ATE..ETS..KED.R.D
AG.VLO.STERIEL.LOK.RR
KOREA.B..REK..K.CAMEE
EN.ENTREE.N.PREUTS.MN
O.K.G.E.ENGEL.M.O.N.K
KORDAAT.T...A.PERIODE
E.A.L.A.HIAAT.H.A.D.L
I.BLADGOUD.TIRANNIE.I
E...N.E.IONEN.A.D...N
GOEDGEEFS...AANMANING
```

WINNARES van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 26 november 1982

Mevr. M.E. Arends
Dr. Henriquezstraat 36
Aruba

Zij kan langs komen (Redaktie Amigoe Aruba) om haar prijs (fl. 25,–) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór **10 december 1982** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

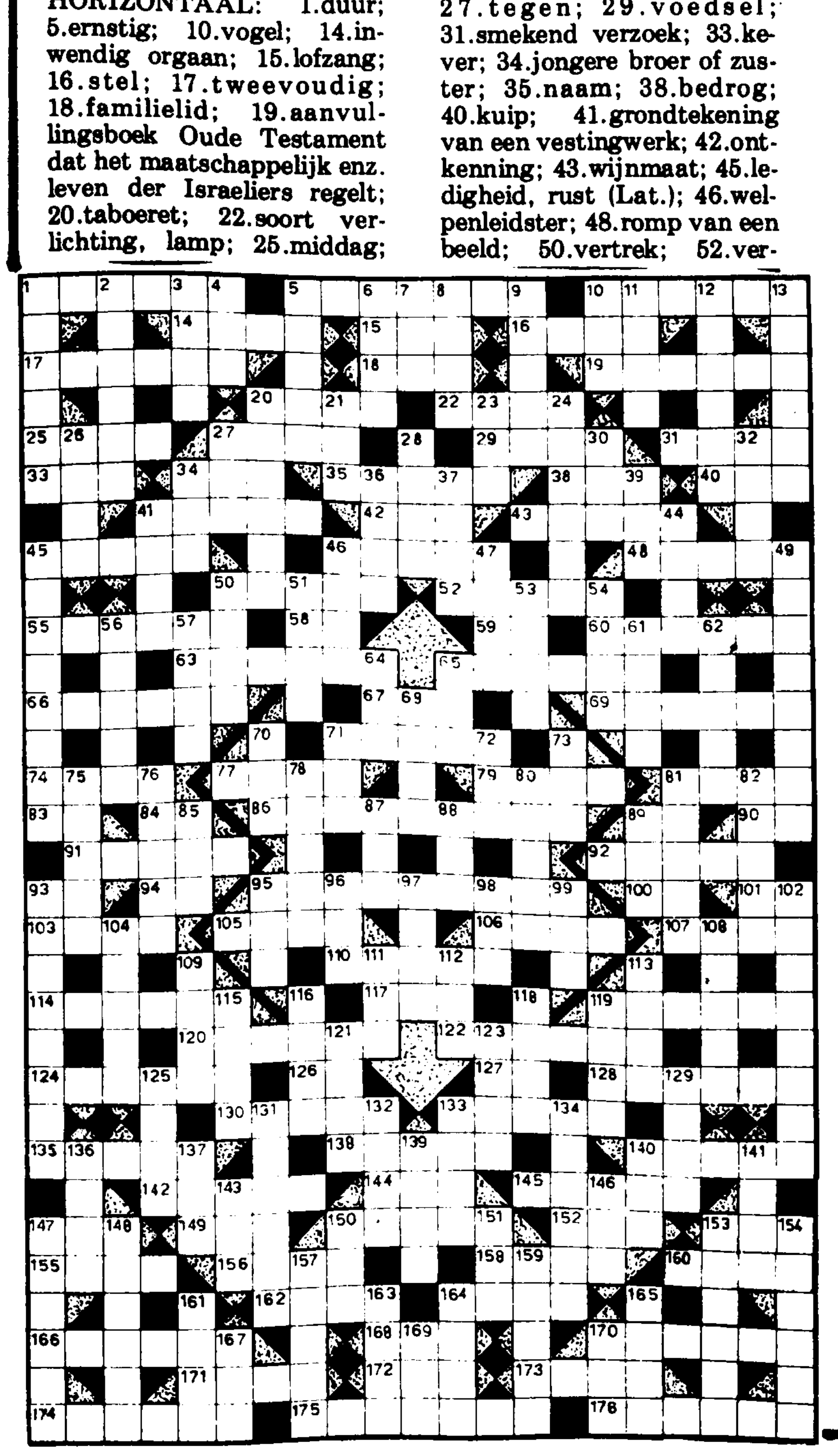
Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **9 december** 1982 in te dienen. Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1.duur; 5.ernstig; 10.vogel; 14.inwendig orgaan; 15.lofzang; 16.stel; 17.tweevoudig; 18.familielid; 19.aanvullingsboek Oude Testament dat het maatschappelijk enz. leven der Israeliers regelt; 20.taboeret; 22.soort verlichting, lamp; 25.middag; 27.tegen; 29.voedsel; 31.smekend verzoek; 33.kever; 34.jongere broer of zuster; 35.naam; 38.bedrog; 40.kuip; 41.grondtekening van een vestingwerk; 42.ontkenning; 43.wijnmaat; 45.ledigheid, rust (Lat.); 46.welpenleidster; 48.romp van een beeld; 50.vertrek; 52.verenigde bedrijfstak; 55.afdaling met hindernissen; 58.persoonlijk voornaamwoord; 59.muzieknoot; 60.vrouw wier man overleden is; 63.zeemacht; 65.voorschrift betreffende de zeevaart; 66.optische instrumenten; 67.mannelijk dier; 69.naam van een groep van verfstoffen; 71.beschrijving bij een plaat; 74.stevig; 77.Indonesische winkel; 79.kelner; 81.grote bijl; 83.titel (afk.); 84.lengtemaat; 86.betrekking hebbende op een notaris; 89.per persoon; 90.aartsbisschop; 91.leefwijze; 92.deel van het lichaam; 93.dat is; 94.vervoersmaatschappij; 95.inlandse vorst in Voor-Indie; 100.het Romeinse Rijk (Lat. afk.); 101.water in N-Brabant; 103.deel van een trap; 105.vaartuig; 106.gekheid; 107.vaste bodem; 110.stuk; 114.orgelregister; 117.Noorse god; 119.vaandel; 120.onmiddellijk; 122.aan alle kanten; 124.prijslijst; 126.soort school; 127.tin; 128.kookkolf; 130.molentrechter; 133.levensvocht; 135.hemelgeest; 136.bladgrootte, papiermaat; 140.dor, droog; 142.vóór alles; 144.aanwijzend voornaamwoord; 145.maatregel ter vergelding; 147.stier; 149.grap (barg.); 150.meid; 152.houding; 153.beun, viskaar; 155.levenslucht; 156.beschaafde vrouw; 158.windrichting; 160.lekkernij; 162.kreupel; 164.hoekpilaster; 166.groet, begroeting; 168.voorzetsel; 170.herrie, kabaal; 171.ontsmettende verfstof; 172.zangstem; 173.insekteneter; 174.stralenkroon; 175.gezamenlijke processtukken; 176.inhaling, vrekkig.

VERTICAAL: 1.verwaand; 2.groot zoogdier, roofdier; 3.hetzelfde; 4.bitter vocht; 5.verdriet; 6.opper; 7.kunsttaal; 8.water in Duitsland; 9.visje; 10.genoeg; 11.huidoneffenheid; 12.kaarsepit; 13.lopen om het hardst; 20.bediende; 21.afwezig; 23.schil; 24.balsport; 26.te eniger tijd; 27.gravin van Holland; 28.boerenplaats, hofstede; 30.deel van de hals; 32.zachte beharing; 34.behoeftig; 36.schrijf vloeistof; 37.verharde huid; 39.hoofddeksel; 41.ruiker; 44.bolvormig; 45.oude vochtmaat; 46.soort palm; 47.behoeftige; 49.zangspel; 50.val, harde plof; 51.handelsterm; 53.melkklier; 54.telwoord; 57.herstbloem; 57.voorteken; 61.plaats in Engeland; 62.enig; 64.roem; 65.familielid; 68.eikeschiller; 70.nachtgewaad; 71.voorzetsel; 72.gesloten; 73.huid; 75.bestelling, opdracht; 76.deel van een toneelstuk; 78.Mohammedaanse bijbel; 80.vruchtje; 81.deel van het jaar; 82.duivel; 85.snijwerktuig; 87.Turkse titel; 88.berg op Kreta; 89.duw in de zij; 93.herhaling (Lat.); 95.model; 96.dierenverblijf; 97.vlinderlarve; 98.kleine samenhangende hoeveelheid wollige stof; 99.bergweide; 102.verering; 104.aalgeer; 108.lust, zin, kooplust; 109.wal; 111.wilde haver; 112.ijzerhoudende grond; 113.deel van het schaakspel; 115.hefwerktuig; 116.voortdurende vijandschap; 118.in het jaar; 119.eetgerei; 121.afdelingshoofd; 123.Europese hoofdstad; 125.zienswijze; 129.brandstof; 131.paardekam; 132.tijdelijk gebruik; 133.licht alcoholische drank; 134.geestvervoering, verrukking; 136.reukorgaan; 137.stremsel; 139.geliefd, bemind; 140.groeiwijze; 141.buts; 143.wiel; 146.tocht met auto; 147.waterbekken; 148.lam dat in huis wordt grootgebracht; 150.boom; 151.religieuse; 153.Oosterse marktplaats; 154.handel; 157.deel van het jaar; 159,viseter; 161.balletsokje; 163.zuivelproduct; 164.tegen; 165.rivier (Javaans); 167.buidel; 169. indien; 170.vogeleigenschap.

WAREN ROMEINEN COLUMBUS VOOR?

DE AMERIKAANSE archeoloog Robert Marx heeft aanwijzingen gevonden dat de Romeinen al omsteeks de jaartelling in Brazilie zijn geland. Marx, die in de baai van de Guanabararivier opduikingen verrichtte, zei dat hij vanaf september onderzoek deed in een deel van de baai waar zes jaar geleden twee amfora's (Romeinse vazen) werden gevonden.

"Ik kwam hiernaartoe met het idee dat het onzin was, maar het is geen onzin", zei Marx die voorzitter is van de Amerikaanse vereniging voor onderwater archeologie. Hij heeft in elf keer duiken over een oppervlak van drie tennisvelden de scherven van andere amfora's gevonden en is er vast van overtuigd dat op die plaats werkelijk een Romeins schip is aangekomen.

"De aangroei op deze scherven heeft zeker honderden jaren nodig gehad om eruit te zien zoals hij nu doet", verzekert hij, "dit is de eerste keer dat overblijfselen uit de tijd van voor Columbus worden gevonden van een schip dat de Atlantische oceaan is overgestoken".

Marx moet toegeven dat hij nog geen spoor van een echt schip heeft gevonden, maar hij is ervan overtuigd dat hij een anker of een spijker zou opduiken wanneer hij betere apparatuur zou gebruiken. De amfora's van zes jaar geleden zijn in elk geval authentiek.

Marx schat dat ze ongeveer uit de periode van 200 voor Christus afkomstig zijn.

Foto's van de scherven waren nog niet beschikbaar, omdat de Braziliaanse autoriteiten erg langzaam zijn met het verstrekken van een opgravingsvergunning. Volgens de directeur van het Braziliaanse archeologische instituut, Ondemar Dias, was het zeker dat de amfora's van keramisch materiaal waren dat niet voorkomt in Amerika.

Volgens hem zijn er drie verklaringen voor de vondst. Het kan inderdaad om een Romeins scheepswrak gaan, zoals Marx denkt. Het kan ook een recenter wrak zijn, waarop de amfora's als versiering werden meegevoerd.

En tenslotte kunnen de amfora's afkomstig zijn van een museumcollectie die vorige eeuw van Italie naar Brazilie werd gebracht.

De opduikingen zijn nog in volle gang, maar worden bemoeilijkt door de modder. "Als de zon schijnt kun je een halve meter zien, maar op een bewolkte dag moet je alles op de tast doen", zegt Marx, die drie Braziliaanse duikers in dienst genomen heeft.

(Overgenomen uit het NRC/ Handelsblad).

India kampt met ernstig graantekort

NEW DELHI – De voedselsituatie in India dreigt dit jaar na een ernstige droogte die hier en daar door hevige overstromingen werd gevolgd, kritiek te worden. Het verlies aan graan zal over 1982-'83 tussen de 12 en 20 miljoen ton liggen. Zo schrijft Mohan Ram, correspondent van het NRC Handelsblad in India.

Het streefcijfer voor dit jaar is 141,6 miljoen ton. India heeft al contracten gesloten voor de import van 2,5 miljoen ton voor dit jaar, maar er is misschien meer nodig om door de komende moeilijke periode heen te komen. En gezien de valuta-problemen die het land al heeft (met een groeiend tekort op de betalingsbalans) zal de import van voedselgranen een zware last betekenen.

De Wereldbank had al verklaard dat de Indiase landbouw een 'succes-story' was. En Indiase leiders zagen India al als een belangrijke voedsel-exporteur van voedselgranen. Maar één slecht jaar wegens het uitblijven van regens is genoeg om dit beeld drastisch te wijzigen. De graanproduktie over 1981-'82 was vastgesteld op een record van 132 miljoen ton, iets hoger dan de 129,8 miljoen ton die in 1980-'81 werd binnengehaald.

Maar ook al berichtte de produktie van 1981-'82 een record, in feite was de oogst niet veel groter dan die van 1978-'79 (131,9 miljoen ton), die gevolgd werd door een scherpe daling in 1979-'80 tot 109,7 miljoen ton.

De Indiase landbouw had twee jaar met normale hoeveelheden regen nodig om zich te herstellen van de ravage die de droogte van 1979-'80 had aangericht, de ernstigste droogte sinds 60 jaar. Maar een nieuwe droogte, twee jaar later, zal betekenen dat de produktie van dit jaar (1982-'83) nog lager zal uitvallen dan die van 1980-'81 van 129,8 miljoen ton.

SCHOMMELINGEN

De Indiase landbouwproduktie blijft dus onderhevig aan sterke schommelingen, afhankelijk van de grillen van de weergoden. In het grootste deel van de oogstgebieden is geen permanente irrigatie, en is het gokken op de regen. Daarmee is India's zo geroemde onafhankelijkheid op voedselgebied een mythe gebleken.

Niettemin is er in de Indiase landbouw indrukwekkende vooruitgang geboekt in termen van produktie. De graanproduktie bleef de eerste 50 jaar van deze eeuw vrijwel op hetzelfde peil, met een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,3 procent, terwijl de bevolking met circa 2,5 procent toenam.

Vanaf 1950 deden grote technologische verbeteringen op het gebied van technologie en het gebruik van land hun intrede. Tot 1971 moest India graan importeren. In 1972 zag het ernaar uit dat India in zijn eigen behoeften kon voorzien, maar toen in 1973 de produktie van 106 miljoen naar 97 miljoen ton terugliep, was er weer import nodig. In 1975 werd een importpiek bereikt met 7,5 miljoen ton bij een eigen produktie van 99,8 miljoen ton. Van 1978 tot 1980 hoefde India geen graan te importeren.

Maar paradoxaal genoeg moest er vorig jaar 2,5 miljoen ton worden ingevoerd, ondanks de recordoogst van 132 miljoen ton. De reden: de boeren en handelaren hielden hun voorraden vast om de prijzen op te drijven.

De Indiase regering houdt een buffervoorraad aan met als doel de prijzen voor de consument te stabiliseren (er is geen distributie). De regering garandeert de boeren een minimum-prijs, koopt het graan op en verkoopt het tegen een vaste prijs aan de consumenten. En hoewel het detailhandelsnetwerk van de regering maar een klein deel van de bevolking bereikt (en dan nog alleen in de stedelijke gebieden) moet op deze manier de prijs van voedselgranen in het algemeen onder controle worden gehouden.

IMPORT

In 1981-'82 kon de regering echter niet aan voldoende graan komen voor haar eigen verkoopnet, en dus werd er graan geimporteerd. Dit jaar zijn de voorraden die aan de regering worden verkocht gering. Gezien de verwachte prijsstijgingen in een slecht oogstjaar zullen boeren en handelaren hun graanvoorraad niet op de markt brengen. Dat zal de prijzen opdrijven, hoewel theoretisch gesproken 125 miljoen ton aan binnenlandse produktie plus de overschotten van vorig jaar van de regering (circa 11 miljoen ton) voldoende moeten zijn voor het komende seizoen.

De kwestie speelt nu vooral aan het prijzenfront. De regering heeft nog circa 10 miljoen ton nodig om haar graanprijsbeleid te kunnen uitvoeren. Ze heeft nu maar 11 miljoen, inclusief de 2,5 miljoen die twee maanden geleden van de Verenigde Staten werd gekocht. Er moet dus meer buitenlands graan worden geïmporteerd, maar de situatie op de wereldmarkt is ongunstig. India zal moeten concurreren met andere kopers en een hoge prijs moeten betalen, en daarvoor zijn – schaarse – valutareserves moeten aanspreken.

KWETSBAAR

De Indiase economie is dus vooral kwetsbaar waar het de voedselvoorziening betreft, ook al is India een agrarisch land en is de Wereld Bank een en al lof voor de Indiase prestaties. Het paradoxale is dat India in een goed regenjaar een voedseloverschot heeft, en een voedseltekort als de regen uitblijft. De Indiase strategie moet gericht zijn op de lange termijn, op de aanleg van reserves als dekking tegen tegenvallende oogsten en prijsschommelingen.

(Overgenomen uit het NRC Handelsblad).

Hitlers Mercedes niet welkom

ESSEN – Een zwarte Mercedes-770 K Limousine, waarin eens nazi-leider Adolf Hitler door Duitsland reed, is geweigerd door de organisatoren van een zaterdag in Essen beginnende autotentoonstelling. "De tentoonstelling omvat zoveel exclusieve exemplaren dat er geen behoefte is aan een Hitler-auto om haar aantrekkelijker te maken", zo lieten de organisatoren weten. Dat was een teleurstelling voor de huidige eigenaar, een Amerikaan, die het voertuig speciaal naar Europa had laten verschepen om mee te doen aan de afdeling "old timers" van de tentoonstelling in Essen. De Mercedes werd onmiddellijk na het besluit buiten het tentoonstellingsgebouw gezet.

De in 1940 speciaal voor Adolf Hitler gebouwde stafauto is eigendom van het Brusselse automuseum. Charles de Pauw, directeur van het museum, kocht de weelderige achtzitter voor 100.000 dollar van een Amerikaanse verzamelaar. Hij wilde de kogelvrije Mercedes in Essen ten toon stellen naast auto's die zijn gebruikt door de Amerikaanse presidenten Franklin D. Roosevelt en John F. Kennedy.

"Gewone" elpees blijven voorlopig

De Compact Disc: een schijfje toekomstmuziek

LANGZAAM begint het door te dringen tot de bezorgde platenbonzen: misschien is er redding op komst. De muziekindustrie klaagt al enkele jaren steen en been, want de bezuinigende consument lijkt zich zelfs met geweld niet meer in een platenwinkel te laten lokken. Aldus Rob Vermeulen in de Haagsche Courant.

Maar sinds enige tijd is er een nieuw fenomeen, waar men, heel voorzichtig zijn hoop op begint te vestigen: de compact disc, volgens de meeste koffiedik-kijkers de toekomstige vervanger van de aloude grammofoonplaat.

Het zilverglanzende plastic schijfje doemt al ruim een jaar lang regelmatig op in hifi-bladen en andere publicaties als de belangrijkste toekomstverwachting op geluidsgebied. Hobbyisten op dit terrein – 'audiofielen' geheten – weten al dat de technische mogelijkheden van deze vinding alle grenzen zullen overschrijden. 'Digitale audio' is de toverformule, die veel verwende muziekliefhebbers er op het ogenblik van weerhoudt om een nieuwe, dure platenspeler aan te schaffen.

Maar wat is er waar van al die mooie beloften? Zijn de fabrikanten niet alleen maar bezig om een verzadigde markt open te breken door een nieuw soort plaatje behoefte te kweken aan weer een kastje-met-knoppen erbij? Of is er werkelijk sprake van een doorbraak op die de vertrouwde elpee plus grammofoon ouderwets maakt?

VERFIJNING

Technisch gezien is die doorbraak er beslist wel. De 30 cm-langspeelplaat en de bijbehorende platenspeler hebben na jaren van voortdurende verbetering en verfijning de top van hun mogelijkheden bereikt. Wie zich voor duizend gulden of meer een eersteklas draaitafel met een top-element heeft aangeschaft kan dat al merken: er zijn maar weinig platen, die technisch zo'n goede kwaliteit hebben dat die aanschaf z'n geld waard is.

De compact disc gaat inderdaad verder waar de ontwikkeling van de elpee ophoudt. Vervorming is nog verder teruggedrongen, bijgeluiden zijn praktisch helemaal geëlimineerd, de scheiding tussen de stereokanalen – altijd een zwak punt van het oude systeem – is vrijwel totaal, en het dynamiekbereik (het maximale verschil tussen luide en zachte passages) is stevig opgeschroefd. Allemaal zaken waar de audiofiel zich al jaren druk om maakte, en die met de intrede van de compact disc nauwelijks meer de moeite waard zijn om er de specificaties op na te lezen.

Maar ook op minder technisch gebied heeft de nieuwe vinding ontegenzeglijk voordelen. Door het handzamere formaat is het opbergprobleem een stuk kleiner. De compact disc is veel minder vatbaar voor beschadiging dan de tere langspeelplaat, die door één onvoorzichtige handeling al compleet waardeloos kan worden. En, misschien wel het meest aantrekkelijke perspectief: de compact disc gaat in principe eeuwig mee. Hij is niet aan slijtage onderhevig, want de scherpe punt van de diamantnaald is vervangen door een onstoffelijk laserstraaltje. Het afspelen van het plaatje doet even weinig kwaad als het bekijken ervan.

Vooral de laatste reeks voordelen zal de doorslag moeten geven voor de grootste groep toekomstige gebruikers van de compact disc: de mensen, die nu een audiorack van rond de tweeduizend gulden in de kamer hebben staan, en die daar prima tevreden mee zijn. Luisteraars die de kopers van een meer dan tienduizend gulden kostende top-installatie voor gek verklaren en eerlijk zeggen dat ze het verschil niet horen tussen zo'n *state-of-the-art*-machinerie en hun bescheiden torentje.

Een gemakkelijk te hanteren, vrijwel onkwetsbare geluidsdrager is voor die consumenten belangrijker dan 90 decibel kanaalscheiding. En zo zou het op den duur weleens kunnen gebeuren, dat de weinig eisen stellende platendraaier precies het zelfde apparaat heeft staan als de kritische hifi-fanaat. Alleen de rest van de installatie – versterker en luidsprekers – zal dan nog verschil tonen.

Dat zal althans gaan gelden als het prijsniveau van de compact discspeler wat aantrekkelijker wordt, want voorlopig zal zo'n machine niet voor minder dan 1500 gulden Nf in de winkel staan. Wat dat betreft zullen deze apparaten waarschijnlijk de weg volgen van koelkasten, kleurentelevisies en videorecorders (die laatste groep is weliswaar nooit veel goedkoper geworden, maar biedt wel steeds meer waar voor hetzelfde geld).

REPERTOIRE

Een andere factor waar het succes van de compact disc van zal afhangen is de verkrijgbaarheid van voldoende 'software', plaatjes dus. De introductie van het systeem is, hoewel alles nu al helemaal is 'uitontwikkeld', nog even opgeschoven naar volgend jaar, juist om te zorgen dat er straks meteen een flinke keus gemaakt kan worden uit muziekrepertoire. Polygram, de platengigant van Philips en Siemens die het belangrijkste deel van de Europese platenmarkt bedient, is van plan om te beginnen met een catalogus van 200 tot 250 titels. Die moet dan in de loop van 1983 worden uitgebreid tot alles wat nu op de gewone elpee staat ook op compact disc verkrijgbaar is. En ook andere grote platenmaatschappijen staan klaar om aantrekkelijke start-catalogi samen te stellen.

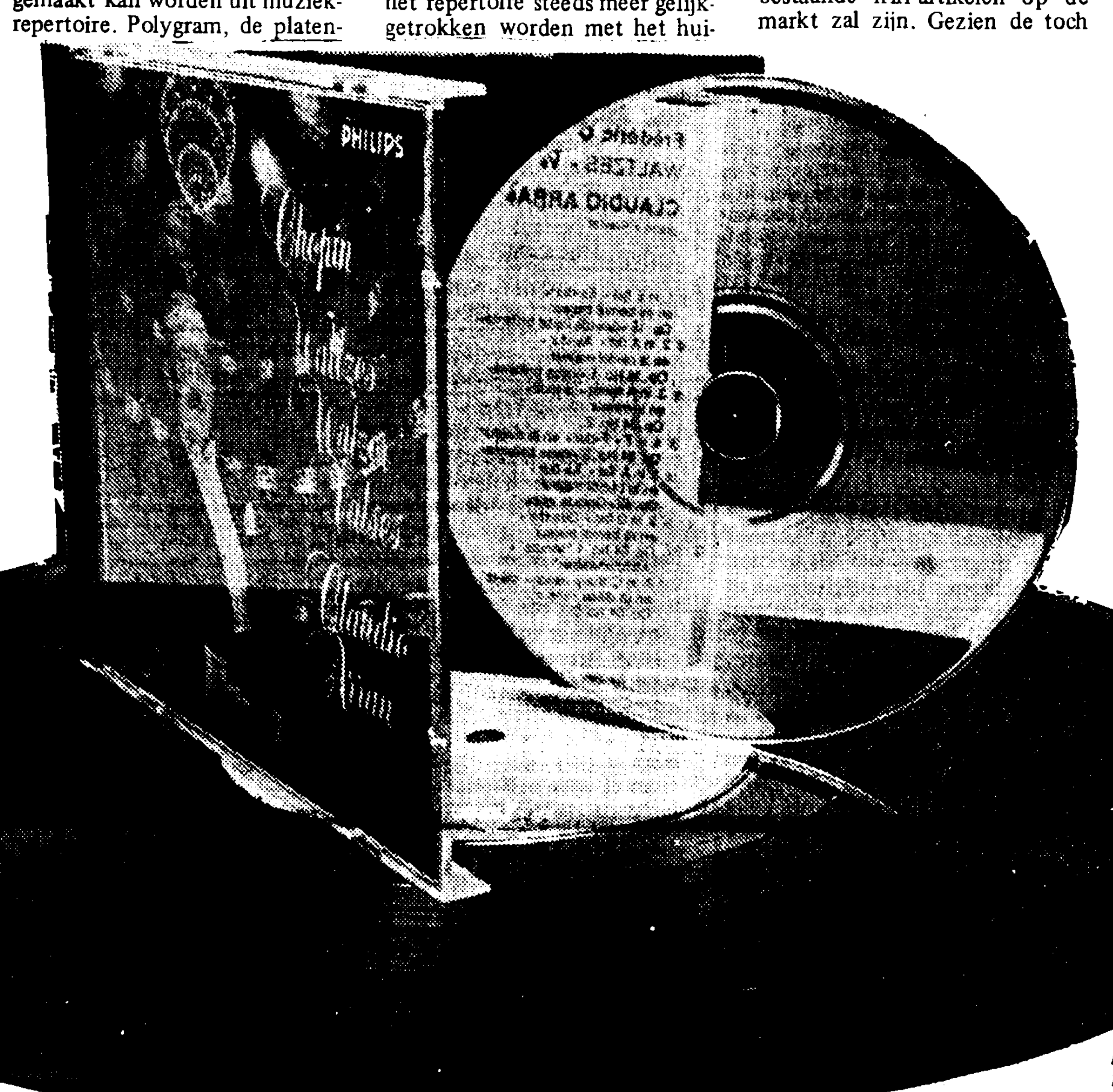
De eerste tijd zal de nadruk liggen op klassiek repertoire, om de eenvoudige reden dat de eerste kopers van de compact discspelers zullen horen tot de audiofielen, die volgens de marktonderzoeken voor het grootste deel klassiek-luisteraars zijn. Dat wil overigens niet zeggen dat de liefhebbers van ABBA, Dire Straits of Genesis in de steek gelaten worden: op den duur zal het repertoire steeds meer gelijkgetrokken worden met het huidige elpee-aanbod in de platenwinkels. De maximale prijzen zullen gaan liggen van circa 35 gulden voor de populaire sector tot rond de 41 gulden voor klassiek. Het prijsverschil met de gewone plaat mag dan gelden als de prijs voor meer gemak en een stuk hogere geluidskwaliteit.

OUDERWETS

De vraag die opkomt bij menigeen: wat moet ik straks met mijn kostbare collectie 'ouderwetse' elpees? Het antwoord dat de industrie geeft voor de eerste tien á vijftien jaar: 'gewoon blijven draaien op een gewone platenspeler'.

En dáár zit 'm natuurlijk wel de kneep: de compact disc zal *OP DEN DUUR* de gewone plaat vervangen, maar is voorlopig een nieuw produkt dat naast de bestaande hifi-artikelen op de markt zal zijn. Gezien de toch zeker niet erg korte levensduur van de elpee zal het nog vele jaren duren, voordat deze dezelfde weg zal gaan als indertijd de 78-toeren-plaat. Zelfs daarvan bestaan nog collecties, die de bezitters inmiddels in arren moede maar op cassette hebben gezet omdat er vrijwel geen afspelers meer voor te krijgen zijn.

Het is dan ook niet te verwachten dat de vertrouwde platenspeler – simpel of geavanceerd – snel van het toneel zal verdwijnen. Fabrikanten van topapparatuur werken ook nu nog aan perfectionering van hun toonarmen en elementen, zodat ze de bezitters van een kast vol mooie elpees niet in de steek laten. Technisch heeft de compact disc het pleit al ruim gewonnen, maar commercieel moet zijn lange zegetocht nog beginnen.

De compact disc en de bijbehorende, hard plastic verpakking: een stuk handzamer dan de 'ouderwetse' elpee.

DE COMPACT DISC, een ontwikkeling van Philips en Sony, is inmiddels door de internationale elektronische industrie aanvaard als wereldstandaard. Het komend najaar wordt het systeem in Japan op de markt gebracht; ongeveer maart 1983 volgt Europa.

Het is een plastic schijfje van 12 centimeter in doorsnee, waarop aan één kant maximaal een uur muziek staat. De achterkant wordt alleen gebruikt voor het etiket. Anders dan bij de huidige elpee staat het geluid niet als een golvende groef op de plaat, maar als een spiraalvormige rij met het blote oog niet zichtbare putjes van uiteenlopende lengte. Die putjes worden 'gezien' door een infrarood-laserstraaltje uit de compact disc-speler. Ze vormen een digitale code, wat betekent dat het afgetaste signaal alleen bestaat uit een onvoorstelbaar snelle opeenvolging van 'aan' en 'uit'. Daarvan maakt de computer-achtige electronica in het afspeelapparaat een gewoon geluidssignaal, dat aan elke hifi-versterker toegevoegd kan worden.

Door het digitale principe is de kwaliteit van dat signaal veel beter dan bij een gewone plaat, waar immers behalve 'aan' en 'uit' ook alle tussenliggende waarden op staan. De toepassing van een laser voor de aftasting maakt bovendien, dat de plaat niet slijt en weinig gevoelig is voor stof, krassen en trillingen.

De compact disc werkt volgens hetzelfde principe als de ook binnenkort te introduceren video-langspeelplaat. Zelf opnemen is niet mogelijk, de platen worden in de fabriek geperst volgens een procédé, dat in feite een verfijnde versie is van het persen van een gewone grammofoonplaat.

Rijstkorrel

Het woord 'compact' in de naam van de nieuwe geluidsdrager slaat niet alleen op z'n kleine afmetingen, maar ook op de enorme dichtheid van informatie op het kleine oppervlak. De putjes zijn een tienduizendste millimeter diep, vijf keer zo breed en variërend in lengte van 1 tot 3 duizendste millimeter. Om dit aanschouwelijk te maken hebben de ingenieurs van Philips een denkbeeldige schaalvergroting toegepast: als de 12 cm grote compact disc zo groot zou zijn als het Feijenoordstadion in Rotterdam, dan krijgt elk putje de afmeting van een rijstkorrel.

Surinaams bewind wil meer kleine bedrijven

PARAMARIBO — Het is op sommige dagen gemakkelijker om in Paramaribo een videorecorder of een fles dure cognac te kopen dan een simpel doosje lucifers. Dat is een gevolg van het importsysteem dat sinds enige tijd van kracht is. Met een combinatie van importvergunningen en -verboden willen de Surinaamse machthebbers hun landgenoten dwingen effectiever van de eigen grondstoffen gebruik te maken. Dit bericht Sytze van der Zee van het NRC Handelsblad.

Zij hopen dat dit tot de vestiging van kleine bedrijven zal leiden. Behalve dat op die manier de produktieactiviteiten worden gestimuleerd, willen zij de deviezenuitgaven proberen te beperken. Hiertoe is de Zwitserse maatschappij Société Générale de surveillance (SGS) ingeschakeld die de import in de gaten moet houden. In de eerste helft van dit jaar zou dat een besparing van twee miljoen Surinaamse guldens hebben opgeleverd.

Indrukwekkend kan dit nog niet worden genoemd. Bovendien dreigt door de importbeperking een zwarte markt te ontstaan, waar de verboden artikelen tegen forse prijzen verkrijgbaar zijn. Een typisch voorbeeld vormen pinda's die Suriname ook zelf produceert. Het punt is alleen dat de eigen pinda-industrie nog niet van de grond is gekomen, zodat er levendig handel in blikjes Amerikaanse pinda's wordt gedreven. Een klein blik met zoute Planters-pinda's dat in de VS hooguit 1,50 dollar kost, gaat op de zwarte markt in Paramaribo voor zes Surinaamse guldens (bijna tien gulden) van de hand.

Vandaar dat Deryck Ferrier, directeur van het Center for Economic and Social Scientific Studies (CESWO), de importbeperking "een paniekmaatregel" noemt. Hij vreest dat Suriname zich hiermee zal isoleren. Maar volgens de Surinaamse minister van Transport, Handel en Industrie (vroeger economische zaken), dr. Imro Fong Poen, zijn dit slechts geboorteweeën, aangezien de economie zich in een overgangsfase bevindt.

SCHIJNWELVAART

"Ons probleem is dat de Surinaamse economie voorheen uitsluitend op de export van grondstoffen was gericht. De mensen dachten slapend rijk te kunnen worden", zegt hij. De regering ziet het daarom als haar belangrijkste taak de bevolking in te prenten dat de Surinaamse welvaart in feite slechts een richel smal is, gebaseerd op de Nederlandse ontwikkelingshulp en bauxiet. Wanneer men een dramatisch verval van de huidige schijnwelvaart zou willen verhinderen, zou resoluut het roer moeten worden omgegooid.

Tot nu toe is Suriname echter in de economische crisis nog redelijk goed weggekomen, vooral dankzij de Nederlandse hulp. Hieraan is het toe te schrijven dat het land over een monetaire reserve van 400 miljoen gulden beschikt, wat voor een ontwikkelingsland een ongekende weelde is. Maar de regering vreest dat, nu de export begint terug te lopen, deze reserve als sneeuw voor de zon zal verdwijnen. Daarom zal er niet alleen fors moeten worden bezuinigd, met minstens 300 miljoen gulden op de import, maar ook moeten de Surinamers leren zelf te produceren.

De mensen die naar buiten toe deze boodschap uitdragen, zijn in eerste instantie premier Henry Neijhorst en minister Fong Poen. Zij houden spreekbeurten, geven interviews en reizen het land af. De belangrijkste mannen achter de schermen zijn evenwel de directeur van het nieuwe Centrum voor industrieontwikkeling en exportbevordering Index, R.A. Leter, en zijn collega van de Stichting planbureau Suriname, ir Winston Caldeira. Deze twee gelden als de invloedrijkste economische raadgevers van sterke man Desi Bouterse. Op economisch gebied delen hun instituten de lakens uit.

Index controleert de ministeries van Energie alsook van Transport, Handel en Industrie, het Planbureau financien, landbouw en openbare werken. Het meest direct met het bedrijfsleven heeft Index te maken en directeur Leter meent niet te mogen klagen, aangezien, vanuit deze richting tot nu toe positief is gereageerd.

Dit wordt inderdaad door de voorzitter van de Vereniging Surinaams bedrijfsleven, Wilfred Lionarons, beaamd. Maar hoewel hij in principe een voorstander van een dergelijk instituut is, vreest hij dat het centrum in de huidige opzet tot een bureaucratisch obstakel zal uitgroeien. Van zijn kant geeft Leter toe dat er nog problemen zijn, maar ter verontschuldiging voert hij aan dat het instituut pas in januari van dit jaar van start is gegaan, twee man sterk is en vrijwel zonder documentatie zit. Intussen zijn er meer mensen aangetrokken, maar nog steeds bestaan er organisatorische moeilijkheden.

Het is in ieder geval de taak van Index na te gaan, wat voor bedrijven operationeel kunnen worden gemaakt. Een Surinamer of een buitenlander die een eigen bedrijf wil vestigen zal zich eerst tot Index moeten wenden. Daar wordt de aanvraag bekeken en wordt vervolgens diepgaand studie van de mogelijkheden gemaakt. Wanneer een Surinamer met een goed idee komt, is Index eventueel bereid voor de financiering zorg te dragen. Op die manier wil het ook mensen zonder geld, maar met ideeën een kans geven.

Tot nu toe heeft Index voor zo'n dertig bedrijven studies opgesteld, waarvan intussen twaalf met de produktie zijn begonnen. Daarnaast werkt het centrum ook eigen projecten uit en licht economische sectoren door. De Surinaamse regering is bijvoorbeeld hevig geinteresseerd in de oprichting van een eigen verpakkingsindustrie, zodat goederen met zo weinig mogelijk toegevoegde waarde kunnen worden geimporteerd. Andere sectoren, waarin nieuwe initiatieven zouden moeten worden ontwikkeld, zijn de visserij en rijstbouw.

Er zou bijvoorbeeld meer aandacht aan de technologische kant van de rijstverwerking moeten worden besteed, zoals de bouw van een rijstolie- en een vitamine-fabriek en de verwerking van rijststro tot papier. Al deze mogelijkheden zijn door Index geinventariseerd. Een belangrijke rol kunnen hier ook buitenlandse investeerders spelen die in Suriname welkom blijven. Volgens Leter bestaat er grote belangstelling in Brazilie, Trinidad, Belgie, Canada en Japan, terwijl Nederland het laat afweten.

Daarnaast zal de uitvoer worden gestimuleerd, ofschoon er in de top nog geen overeenstemming bestaat, welke mate van prioriteit dit moet krijgen. Volgens minister Fong Poen is het de bedoeling op de lange termijn per land de import op de export af te stellen. Dit zal echter van de relatie afhangen die Suriname met een bepaald land onderhoudt. Voor wat de korte termijn betreft, zullen in Amsterdam en New York handelscommissarissen worden gevestigd.

BRAZILIE

Die zullen zich op respectievelijk Europa, Afrika en de Arabische wereld alsook Amerika richten. In aanvulling hierop zullen handelsattachés naar Brazilie en Mexico worden gestuurd. Suriname is vooral geinteresseerd in nauwere samenwerking met het machtige buurland Brazilië. Zo zal er binnenkort een handelsdelegatie naar dit land vertrekken dat de mogelijkheden voor samenwerking op scheepsen luchtvaartgebied moet gaan bespreken.

Met Brazilie zal Suriname ook komend jaar een cursus in export- en handelsbevordering opzetten. Los hiervan is al vorige maand een cursus van het Centre of transnational corporations begonnen, waar Surinamers in onderhandelingstechnieken worden getraind. Ook zijn er leergangen over exportbevordering voor Surinaamse ambassadeurs, gezanten en consuls-generaal georganiseerd.

Naar buiten toe minder spectaculair zijn de activiteiten van het Planbureau, maar in werkelijkheid neemt deze instantie op financieel gebied een sleutelpositie in. Hier wordt niet alleen gepland, zowel nationaal en regionaal alsook qua sector, maar wordt eveneens de Nederlandse ontwikkelingshulp financieel-administratief beheerd. Caldeira zelf is lid van de Commissie ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname (CONS).

Naar zijn mening moet Nederland Suriname meer de vrije hand laten wat het met de hulp wil doen. "Wij willen het accent op groei en ontwikkelingsmogelijkheden leggen, omdat het geen zin heeft het geld zomaar in de economie te pompen. Nederland moet ons hierbij de ruimte laten om zelf de dingen in te vullen en moet ons niet onder curatele stellen", zegt Caldeira. Die Nederl[andse] hulp is essentieel, o[mdat] Suriname de komende ja[ren] allerlei projecten 2.7 m[iljard] gulden wil investeren, wa[arvan] 2 miljard uit Nederland [moet] komen.

Ofschoon het alles bij e[lkaar] overtuigend en veelbelo[vend] klinkt, is CESWO-direc[teur] Deryck Ferrier, zoon van voormalig staatshoofd, er van onder de indruk. Hij ge[looft] dat van de uitwerking niet terecht zal komen, omdat beleid in Suriname door me[nsen] wordt bepaald die onvoldo[ende] kennis van het wereldgeb[eu]ren zouden hebben. Er wordt [...] gepland, maar er zou aan realiteit worden voorbijge[gaan], namelijk dat dertig procent de jongeren werkloos is.

Bovendien vreest hij Suriname zich uiteindelijk weer te veel op de Carib[ische] landen zal gaan orienteren [...] zou energieverspilling [...] omdat er nauwelijks int[eres]sante afzetmarkten zouden [...]. Daarentegen zou Suriname der aansluiting bij het A[ndes] pact moeten zoeken, terwijl welvaartsmodellen [...] Singapore en Nieuw-Ze[eland] voor ogen zou moeten houd[en].

Het advies van Ferrier a[an de] machthebbers in Param[aribo]: "Breid de industrie uit en markten in Zuid-Amerika [...] dit samen met Europese [...] drijven, bijvoorbe[eld] Nederlandse die va[n] Suriname Brazilia[anse] deelmarkten zouden kunnen werken. Dat is geen [...] kolonialisme, maar [...] Suriname is de verhouding Nederland nu eenmaal een de belangrijkste verwo[rven]heden".

Het is niet waarschijnlijk Bouterse en de zijnen dit ad[vies] ter harte zullen nemen. F[errier], die oorspronkelijk met de [mili]tairen sympathiseerde is ongenade gevallen, zodat geen enkele overheidsopdr[acht] meer krijgt. Eerder dit [jaar] heeft hij om die reden vijf m[edewerkers] moeten ontslaan. [Hij] zegt bitter: "Ze denken m[ij op] die manier monddood te ku[nnen] maken, maar ze beseffen dat hooguit één procent v[an de] bevolking achter hen st[aat]" (overgenomen uit NRC/handelsblad).